

RAIFFEISEN BANK SA

SITUAȚII FINANCIARE CONSOLIDATE ȘI SEPARATE

Întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de
Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană

31 DECEMBRIE 2016

Cuprins

Declarația privind responsabilitatea pentru întocmirea situațiilor financiare consolidate și separate

Raportul auditorului independent

Situația consolidată și separată a rezultatului global	1
Situația consolidată și separată a poziției financiare	2
Situația consolidată și separată a modificărilor capitalurilor proprii	3
Situația consolidată și separată a fluxurilor de trezorerie	4 – 5
Note la situațiile financiare consolidate și separate	6 – 114

În conformitate cu articolul 10, aliniatul 1 din Legea contabilității Nr. 82/1991 republicată, răspunderea pentru organizarea și conducerea contabilității revine administratorului, ordonatorului de credite sau altei persoane care are obligația gestionării unității respective.

În calitate de președinte al Raiffeisen Bank S.A.- societate-mamă, conform articolului 31 din Legea Contabilității Nr. 82/1991 republicată, îmi asum răspunderea pentru întocmirea situațiilor financiare consolidate și separate la data de 31 decembrie 2016 și confirm că:

a) politicile contabile utilizate la întocmirea situațiilor financiare consolidate și separate la data de 31 decembrie 2016 sunt în conformitate cu Ordinul Băncii Naționale a României nr. 27/2010 cu modificările și completările ulterioare, care impune ca aceste situații financiare consolidate și separate să fie conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană;

b) situațiile financiare consolidate și separate întocmite la data de 31 decembrie 2016 oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a rezultatului global, a situației modificărilor capitalurilor proprii, a situației fluxurilor de trezorerie și a notelor aferente referitoare la activitatea desfășurată în conformitate cu Ordinul Băncii Naționale a României nr. 27/2010 cu modificările și completările ulterioare, care impun ca aceste situații financiare consolidate și separate să fie conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană.

Steven van Groningen

Președinte

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Catre actionarii Raiffeisen Bank S.A.

Raport asupra auditului situatiilor financiare

Opinia

Am auditat situatiile financiare consolidate si individuale ale Raiffeisen Bank SA („Banca”) care cuprind situatia pozitiei financiare la data de 31 decembrie 2016, situatia profitului sau pierderii, situatia rezultatului global, situatia modificarilor capitalurilor proprii si situatia fluxurilor de trezorerie pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data si un sumar al politicilor contabile semnificative si alte informatii explicative.

In opinia noastra, situatiile financiare consolidate si individuale anexate ofera o imagine fidela si justa a pozitiei financiare consolidate si individuale a Bancii la data de 31 decembrie 2016, ca si a performantei financiare consolidate si individuale si a fluxurilor de numerar consolidate si individuale ale acesteia pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data, in conformitate cu Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, aplicabile institutiilor de credit, cu modificarile si clarificarile ulterioare.

Bazele opiniei

Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internationale de Audit (ISA). Responsabilitatile noastre conform acestor standarde sunt descrise mai detaliat in sectiunea „Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare” din raportul nostru. Suntem independenti fata de Banca conform Codului etic al profesionistilor contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internationale de Etica pentru Contabili (codul IESBA) si conform cerintelor etice care sunt relevante pentru auditul situatiilor financiare in Romania si ne-am indeplinit responsabilitatile etice conform acestor cerinte si conform Codului IESBA. Consideram ca probele de audit pe care le-am obtinut sunt suficiente si adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastra.

Aspecte cheie de audit

Aspectele cheie de audit sunt acele aspecte care, in baza rationamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanta pentru auditul situatiilor financiare din perioada curenta. Aceste aspecte au fost abordate in contextul auditului desfasurat asupra situatiilor financiare in ansamblu, si in formarea opiniei noastre asupra acestora, si nu emitem o opinie separata cu privire la aceste aspecte cheie.

Pentru fiecare aspect de mai jos, am prezentat în acel context o descriere a modului în care auditul nostru a abordat respectivul aspect.

Am îndeplinit responsabilitățile descrise în secțiunea „Responsabilitățile auditorului pentru auditul situațiilor financiare” din raportul nostru, inclusiv în legătură cu aceste aspecte cheie. În consecință, auditul nostru a inclus efectuarea procedurilor proiectate să răspundă la evaluarea noastră cu privire la riscul de erori semnificative în cadrul situațiilor financiare. Rezultatele procedurilor noastre de audit, inclusiv ale procedurilor efectuate pentru a aborda aspectele de mai jos, constituie baza pentru opinia noastră de audit asupra situațiilor financiare anexate.

Aspect cheie de audit

Ajustări pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților

Identificarea de către conducere a indicațiilor de depreciere și determinarea ajustărilor pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților este un proces complex ce implică estimări și utilizarea raționamentului profesional. O astfel de analiză este realizată în mod inerent în condiții de incertitudine implicând evaluarea unei multitudini de elemente, respectiv utilizarea de ipoteze, inclusiv cu privire la situația financiară a contrapartidei, fluxurile așteptate de numerar ale debitorilor precum și intrările nete de numerar așteptate din potențiala vânzare a garanțiilor.

O atenție deosebită este acordată aspectelor noi sau care au avut o evoluție importantă pe parcursul anului 2016, așa cum sunt Legea nr. 77/2016 privind darea în plată și portofoliul de credite în franci elvețieni, inclusiv evoluțiile legislative relevante pentru astfel de credite.

Utilizarea de tehnici de modelare și ipoteze diferite ar putea conduce la diferențe semnificative în estimarea ajustărilor pentru deprecierea creditelor. Notele 4, 5 și 20 la situațiile financiare prezintă mai multe informații în legătură cu estimarea ajustărilor pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților.

Datorită ponderii semnificative a creditelor și avansurilor acordate clienților (reprezentând 59,06% din totalul activelor consolidate și 59,13% din totalul activelor la nivel individual) și a incertitudinii implicate de procesul de estimare, considerăm că acesta este un aspect cheie de audit.

Modul în care a fost adresat aspectul cheie de audit

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele, analiza metodologiei Bancii cu privire la identificarea indicațiilor de depreciere, evaluarea ajustărilor specifice de depreciere, respectiv a ajustărilor colective pentru depreciere. Am evaluat eficacitatea proiectării și operării controalelor interne privitoare la monitorizarea creditelor și la determinarea ajustărilor de depreciere, inclusiv calitatea datelor și a sistemelor relevante.

În legătură cu ajustările pentru deprecierea creditelor evaluate la nivel individual, analiza noastră s-a concentrat pe expunerile clienței corporate cu cel mai mare potențial de impact asupra situațiilor financiare și a luat în considerare ipotezele cheie ce stau la baza identificării și cuantificării deprecierei creditelor, cum sunt fluxurile de numerar așteptate ale debitorilor, valoarea realizabilă a garanțiilor și estimarea recuperărilor ulterioare evenimentului de pierdere. Am implicat specialiștii noștri în evaluare, acolo unde a fost cazul, pentru a ne acorda suportul necesar în efectuarea procedurilor de audit.

În legătură cu ajustările pentru deprecierea creditelor evaluate la nivel colectiv, am analizat metodologia Bancii, ipotezele și parametrii utilizați și documentația de validare a modelelor, unde a fost cazul.

Am evaluat, de asemenea, dacă informațiile prezentate în situațiile financiare privind riscul de credit sunt adecvate.

Aspect cheie de audit

Provizioane pentru litigii și alte riscuri și cheltuieli

Procesul de constituire a provizioanelor implică estimări care presupun un nivel ridicat de raționament profesional, existând astfel riscul inerent ca valoarea provizioanelor să difere semnificativ de pierderile efectiv realizate ulterior datei raportării. Banca constituie provizioane pentru litigii și alte riscuri, nota 30 la situațiile financiare prezentând mai multe informații privind estimarea acestora. Principalele aspecte care au implicat exercitarea raționamentului profesional de către conducere sunt litigiile privind protecția consumatorilor.

Provizioanele pentru litigii și alte riscuri sunt importante pentru auditul nostru, deoarece procesul de determinare a acestor provizioane este unul complex și implică un nivel ridicat de raționament profesional.

Modul în care a fost adresat aspectul cheie de audit

Procedurile de audit efectuate au inclus, printre altele, o evaluare a guvernantei Bancii în această privință, a proceselor și controalelor interne legate de constituirea provizioanelor, precum și a ipotezelor conducerii, având în vedere explicațiile și documentația furnizate de către conducere și consilierii juridici privind constituirea provizioanelor semnificative.

Am obținut scrisori de confirmare de la avocații externi și am comparat opinia acestora cu ipotezele și evaluarea conducerii privitoare la impactul și informațiile de furnizat în situațiile financiare aferente litigiilor semnificative.

Evaluarea noastră s-a concentrat pe aspectele semnificative, mai ales cele noi sau care au avut evoluții notabile pe parcursul anului 2016, așa cum sunt litigiile legate de protecția consumatorilor. Expertii noștri juridici au fost implicați în analizarea și coroborarea ipotezelor folosite în determinarea nivelului provizioanelor și a datoriei contingente, având în vedere cerințele legale relevante.

Am evaluat, de asemenea, adecvarea informatiilor furnizate de Banca in situatiile financiare cu privire la provizioanele pentru litigii si alte riscuri.

Aspect cheie de audit

Tehnologia informatiei (IT) si sistemele relevante pentru raportarea financiara

O parte semnificativa a operatiunilor Bancii si a procesului de raportare financiara se bazeaza pe sistemele IT care implica procese automate si respectiv controale privitoare la colectarea, stocarea si procesarea datelor. O parte importanta a acestui sistem de control intern implica existenta unor procese si controale privind accesul utilizatorilor si managementul schimbarii, respectiv asigurarea conformarii cu acestea. Astfel de controale au o importanta deosebita, deoarece ele asigura ca accesul si modificarea datelor din sistemele IT se efectueaza doar de catre persoane autorizate, intr-o maniera adecvata.

Mediul IT al Bancii este complex, cu un numar semnificativ de sisteme interconectate si baze de date. Dat fiind nivelul ridicat de automatizare a proceselor relevante pentru raportarea financiara si a complexitatii mediului IT al Bancii, o mare parte a procedurilor de audit a fost concentrata in aceasta arie. Avand in vedere cele mentionate consideram ca aceasta arie reprezinta un aspect cheie de audit.

Modul in care a fost adresat aspectul cheie de audit

Ne-am concentrat procedurile de audit pe acele sisteme si controale IT care sunt semnificative pentru raportarea financiara. Avand in vedere faptul ca procedurile efectuate asupra sistemelor IT presupun expertiza specifica, am implicat in efectuarea procedurilor de audit specialistii nostri in IT.

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele, intelegerea si evaluarea mediului de control IT in ansamblu si a controalelor existente, inclusiv a celor care se refera la accesul la sisteme si date, precum si la modificarea de sisteme IT. Am particularizat abordarea de audit in functie de semnificatia financiara a sistemului si de existenta de proceduri automate derulate de respectivul sistem.

Ca parte a procedurilor de audit am testat eficacitatea operarii controalelor privind acordarea drepturilor de acces pentru a determina daca doar utilizatorii desemnati au posibilitatea de a crea, modifica sau sterge conturi de utilizatori pentru aplicatiile relevante. Am testat de asemenea eficacitatea operarii controalelor legate de dezvoltarea si modificarea aplicatiilor pentru a determina daca acestea sunt autorizate, testate si implementate in mod corespunzator. In plus, am evaluat si testat eficacitatea proiectarii si operarii controalelor incorporate in aplicatii si a celor dependente de sisteme IT din procesele relevante pentru auditul nostru.

Alte informatii

Alte informatii includ Raportul Directoratului si Raportul Anual, dar nu includ situatiile financiare si raportul nostru de audit cu privire la acestea. Am obtinut Raportul Directoratului inainte de data raportului nostru de audit, si ne asteptam sa obtinem Raportul Anual ulterior acestei date. Conducerea este responsabila pentru alte informatii.

Opinia noastra de audit asupra situatiilor financiare nu acopera alte informatii si nu exprimam nicio forma de concluzie de asigurare asupra acestora.

In legatura cu auditul efectuat de noi asupra situatiilor financiare, responsabilitatea noastra este de a citi aceste alte informatii si, facand acest lucru, de a analiza daca acestea nu sunt in concordanta, in mod semnificativ, cu situatiile financiare sau cunostintele pe care le-am obtinut in urma auditului sau daca acestea par sa includa erori semnificative. Daca, in baza activitatii desfasurate, ajungem la concluzia ca exista erori semnificative cu privire la aceste alte informatii obtinute inainte de data raportului de audit, noi trebuie sa raportam acest lucru. Nu avem nimic de raportat in acest sens.

Responsabilitatea conducerii si a persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situatiile financiare

Conducerea Bancii are responsabilitatea intocmirii si prezentarii fidele a situatiilor financiare in conformitate cu Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, aplicabile institutiilor de credit, cu modificarile si clarificarile ulterioare, si pentru acel control intern pe care conducerea il considera necesar pentru a permite intocmirea de situatii financiare care sunt lipsite de denaturari semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

La intocmirea situatiilor financiare, conducerea este responsabila sa evalueze abilitatea Bancii de a-si desfasura activitatea conform principiului continuitatii activitatii si sa prezinte, daca este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activitatii si folosirea principiului continuitatii activitatii, mai putin in cazul in care conducerea intentioneaza sa lichideze Banca sau sa ii inceteze activitatea sau nu are nicio alternativa reala decat sa procedeze astfel.

Persoanele responsabile cu guvernanta au responsabilitatea supravegherii procesului de raportare financiara a Bancii.

Responsabilitatile auditorului pentru auditul situatiilor financiare

Obiectivele noastre constau in obtinerea unei asigurari rezonabile privind masura in care situatiile financiare, luate in ansamblu, nu contin denaturari semnificative cauzate de eroare sau fraudă si de a emite un raport de audit care sa includa opinia noastra. Asigurarea rezonabila reprezinta un nivel ridicat de asigurare, insa nu este o garantie ca un audit desfasurat in conformitate cu standardele ISA va detecta intotdeauna o denaturare semnificativa, daca aceasta exista. Denaturarile pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare si sunt considerate

semnificative daca se poate preconiza, in mod rezonabil, ca acestea, atat la nivel individual sau luate in ansamblu, vor influenta deciziile economice ale utilizatorilor luate in baza acestor situatii financiare.

Ca parte a unui audit in conformitate cu standardele ISA, ne exercitam rationamentul profesional si ne mentinem scepticismul profesional pe intreg parcursul auditului. De asemenea:

- Identificam si evaluam riscurile de denaturare semnificativa a situatiilor financiare, cauzate fie de frauda fie de eroare, stabilim si efectuam proceduri de audit care sa raspunda acestor riscuri si obtinem probe de audit suficiente si adecvate pentru a constitui o baza pentru opinia noastra. Riscul de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de frauda este mai ridicat decat cel de nedetectare a unei denaturari semnificative cauzate de eroare, deoarece frauda poate include complicitate, falsuri, omisiuni intentionate, declaratii false sau evitarea controlului intern.
- Intelegem controlul intern relevant pentru audit pentru a stabili procedurile de audit adecvate in circumstantele date, dar nu si in scopul exprimarii unei opinii asupra eficacitatii controlului intern al Bancii.
- Evaluam gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate si rezonabilitatea estimarilor contabile si a prezentarilor aferente de informatii realizate de catre conducere.
- Concluzionam asupra caracterului adecvat al utilizarii de catre conducere a principiului continuitatii activitatii, si determinam, pe baza probelor de audit obtinute, daca exista o incertitudine semnificativa cu privire la evenimente sau conditii care ar putea genera indoilei semnificative privind capacitatea Bancii de a-si continua activitatea. In cazul in care concluzionam ca exista o incertitudine semnificativa, trebuie sa atragem atentia, in raportul de audit, asupra prezentarilor aferente din situatiile financiare sau, in cazul in care aceste prezentari sunt neadecvate, sa ne modificam opinia. Concluziile noastre se bazeaza pe probele de audit obtinute pana la data raportului nostru de audit. Cu toate acestea, evenimente sau conditii viitoare pot determina ca Banca sa nu isi mai desfasoare activitatea in baza principiului continuitatii activitatii.
- Evaluam prezentarea, structura si continutul general al situatiilor financiare, inclusiv al prezentarilor de informatii, si masura in care situatiile financiare reflecta tranzactiile si evenimentele de baza intr-o maniera care realizeaza prezentarea fidela.
- Obtinem suficiente probe de audit adecvate cu privire la informatiile financiare ale entitatilor sau activitatilor din cadrul Grupului (Banca si subsidiarele sale) pentru a exprima o opinie asupra situatiilor financiare consolidate. Suntem responsabili pentru indrumarea, supravegherea si efectuarea auditului la nivelul grupului. Suntem singurii responsabili pentru opinia noastra de audit.

Comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, obiectivele planificate si programarea in timp a auditului, precum si constatarile semnificative ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului nostru.

De asemenea, prezentam persoanelor responsabile cu guvernanta o declaratie cu privire la conformitatea noastra cu cerintele etice privind independenta si le comunicam toate relatiile si alte aspecte care pot fi considerate, in mod rezonabil, ca ar putea sa ne afecteze independenta si, unde este cazul, masurile de siguranta aferente.

Dintre aspectele pe care le comunicam persoanelor responsabile cu guvernanta, stabilim acele aspecte care au avut cea mai mare importanta in cadrul auditului asupra situatiilor financiare din perioada curenta si, prin urmare, reprezinta aspecte cheie de audit. Descriem aceste aspecte in raportul nostru de audit, cu exceptia cazului in care legislatia sau reglementarile impiedica prezentarea publica a aspectului respectiv sau a cazului in care, in circumstante extrem de rare, determinam ca un aspect nu ar trebui comunicat in raportul nostru deoarece se preconizeaza in mod rezonabil ca efectele negative ale acestei comunicari depasesc beneficiile interesului public al comunicarii respectivului aspect.

Raport asupra altor cerinte legale si de reglementare

Raportare asupra unor informatii, altele decat situatiile financiare si raportul nostru de audit asupra acestora

Pe langa responsabilitatile noastre de raportare conform standardelor ISA si descrise in sectiunea „Alte informatii”, referitor la Raportul Directoratului, noi am citit Raportul Directoratului si raportam urmatoarele:

- a) in Raportul Directoratului nu am identificat informatii care sa nu fie consecvente, sub toate aspectele semnificative, cu informatiile prezentate in situatiile financiare la data de 31 decembrie 2016, atasate;
- b) Raportul Directoratului include, sub toate aspectele semnificative, informatiile cerute de Ordinul Bancii Nationale a Romaniei nr. 27/2010 pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internationale de Raportare Financiara, cu modificarile si clarificarile ulterioare, Anexa 1, punctele 11-14 si 37;

c) pe baza cunostintelor noastre si a intelegerii dobandite in cursul auditului situatiilor financiare intocmite la data de 31 decembrie 2016 cu privire la Banca si la mediul acesteia, nu am identificat informatii eronate semnificative prezentate in Raportul Directoratului.

In numele

Ernst & Young Assurance Services SRL

Inregistrat la Camera Auditorilor Financiari din Romania

Cu nr. 77/15 august 2001

Gelu Gherghescu

Inregistrat la Camera Auditorilor Financiari din Romania

Cu nr. 1449/9 septembrie 2002

Bucuresti, Romania

21 martie 2017

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		2016	2015	2016	2015
Venituri din dobânzi		1.264.260	1.285.375	1.263.495	1.284.598
Cheltuieli cu dobânzile		-152.156	-230.728	-152.433	-231.078
Venituri nete din dobânzi	7	1.112.104	1.054.647	1.111.062	1.053.520
Venituri din speze și comisioane		772.471	811.284	758.696	790.125
Cheltuieli cu speze și comisioane		-151.089	-181.278	-150.719	-180.919
Venituri nete din speze și comisioane	8	621.382	630.006	607.977	609.206
Venituri nete din tranzacționare	9	300.741	288.517	300.633	288.261
Venituri nete din alte instrumente financiare desemnate ca fiind evaluate la valoare justă prin profit sau pierdere	21	7.784	4.835	7.571	4.835
Alte venituri operaționale	10	130.408	27.041	148.303	54.120
Venituri operaționale		2.172.419	2.005.046	2.175.546	2.009.942
Cheltuieli operaționale	11	-638.723	-681.158	-635.986	-678.132
Cheltuieli salariale	12	-532.813	-528.358	-527.712	-524.355
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	13	-469.269	-289.012	-469.269	-289.012
Câștiguri din participații în entități asociate și asocieri în participație	22	9.562	3.245	0	0
Profit înainte de impozitare		541.176	509.763	542.579	518.443
Cheltuieli cu impozitul pe profit	14,15	-91.898	-83.332	-90.950	-80.879
Profitul net al exercițiului financiar		449.278	426.431	451.629	437.564
Alte elemente ale rezultatului global care pot fi reclasificate în contul de profit și pierdere	33	4.254	60.220	5.873	61.805
Câștiguri nete din active financiare disponibile pentru vânzare		-66.626	71.545	-66.584	71.583
Impozit pe venit aferent elementelor care pot fi reclasificate în contul de profit și pierdere		10.660	-11.766	10.653	-11.772
Alte elemente ale rezultatului global		-55.966	59.779	-55.931	59.811
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare		393.312	486.210	395.698	497.375

Situația consolidată și separată a rezultatului global trebuie citită împreună cu notele la situațiile financiare consolidate și separate, parte integrantă a acestora, prezentate în paginile 6-114.

Situațiile financiare consolidate și separate au fost aprobate de Directorat în data de 20 martie 2017 și au fost semnate în numele acestuia de către:

Steven van Groningen
Președinte

Bogdan Popa
Vicepreședinte & Director financiar

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		31	31	31	31
		decembrie 2016	decembrie 2015	decembrie 2016	decembrie 2015
Active					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	16	8.203.157	6.981.390	8.203.153	6.981.376
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	443.694	527.133	443.758	527.218
Derivate deținute pentru managementul riscului	18	1.013	1.956	1.013	1.956
Credite și avansuri acordate băncilor	19	546.165	1.138.893	546.165	1.138.893
Credite și avansuri acordate clienților	20	19.761.042	18.153.586	19.761.017	18.153.586
Titluri de valoare	21	3.849.590	4.115.797	3.812.486	4.094.689
Investiții în entități asociate și asocieri în participație	22	69.122	102.192	62.655	76.761
Creanțe privind impozitul pe profit curent		12.775	0	12.775	0
Alte active	26	205.427	149.691	208.831	153.194
Creanțe privind impozitul amânat	25	13.152	15.714	13.042	15.598
Imobilizări corporale	23	236.092	212.958	235.679	212.695
Imobilizări necorporale	24	119.414	87.223	119.236	87.159
Total active		33.460.643	31.486.533	33.419.810	31.443.125
Datorii					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	60.124	37.902	60.124	37.902
Derivate deținute pentru managementul riscului	18	4.120	5.332	4.101	5.276
Depozite de la bănci	27	583.014	627.082	583.014	627.082
Depozite de la clienți	28	26.374.944	23.739.592	26.381.841	23.743.196
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	1.137.587	1.624.475	1.137.587	1.624.475
Datorii privind impozitul pe profit curent		102	16.167	0	16.095
Alte datorii	31	482.498	441.861	481.135	440.740
Obligațiuni emise	29	512.239	739.694	515.961	746.285
Datorii subordonate	29	954.973	950.436	954.973	950.436
Provizioane	30	77.135	93.397	77.135	93.397
Total datorii		30.186.736	28.275.938	30.195.871	28.284.884
Capitaluri proprii					
Capital social	32	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Rezultat reportat		1.827.525	1.729.380	1.778.066	1.677.572
Alte rezerve	33	246.382	281.215	245.873	280.669
Total capitaluri proprii		3.273.907	3.210.595	3.223.939	3.158.241
Total datorii și capitaluri proprii		33.460.643	31.486.533	33.419.810	31.443.125

Situația consolidată și separată a poziției financiare trebuie citită împreună cu notele la situațiile financiare consolidate și separate, parte integrantă a acestora, prezentate în paginile 6 - 114.

Situațiile financiare consolidate și separate au fost aprobate de Directorat în data de 20 martie 2017 și au fost semnate în numele acestuia de către:

Steven van Groningen
Președinte

Bogdan Popa
Vicepreședinte & Director financiar

Grup

Mii RON

	Capital Social	Alte rezerve	Rezultatul reportat	Total
Sold la 1 ianuarie 2015	1.200.000	195.515	1.934.870	3.330.385
Profitul net al exercițiului financiar	0	0	426.431	426.431
Alte elemente ale rezultatului global, după impozitare	0	59.779	0	59.779
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare	0	59.779	426.431	486.210
Constituirea de rezerve din profitul exercițiului financiar	0	25.921	-25.921	0
Distribuirea de dividende	0	0	-606.000	-606.000
Sold la 31 decembrie 2015	1.200.000	281.215	1.729.380	3.210.595
Sold la 1 ianuarie 2016	1.200.000	281.215	1.729.380	3.210.595
Profitul net al exercițiului financiar	0	0	449.278	449.278
Alte elemente ale rezultatului global, după impozitare	0	-55.966	0	-55.966
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare	0	-55.966	449.278	393.312
Constituirea de rezerve din profitul exercițiului financiar	0	21.133	-21.133	0
Distribuirea de dividende	0	0	-330.000	-330.000
Sold la 31 decembrie 2016	1.200.000	246.382	1.827.525	3.273.907

Banca

Mii RON

	Capital Social	Alte rezerve	Rezultatul reportat	Total
Sold la 1 ianuarie 2015	1.200.000	194.936	1.871.930	3.266.866
Profitul net al exercițiului financiar	0	0	437.564	437.564
Alte elemente ale rezultatului global, după impozitare	0	59.811	0	59.811
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare	0	59.811	437.564	497.375
Constituirea de rezerve din profitul exercițiului financiar	0	25.922	-25.922	0
Distribuirea de dividende	0	0	-606.000	-606.000
Sold la 31 decembrie 2015	1.200.000	280.669	1.677.572	3.158.241
Sold la 1 ianuarie 2016	1.200.000	280.669	1.677.572	3.158.241
Profitul net al exercițiului financiar	0	0	451.629	451.629
Alte elemente ale rezultatului global, după impozitare	0	-55.931	0	-55.931
Total rezultat global aferent exercițiului financiar, după impozitare	0	-55.931	451.629	395.698
Constituirea de rezerve din profitul exercițiului financiar	0	21.135	-21.135	0
Distribuirea de dividende	0	0	-330.000	-330.000
Sold la 31 decembrie 2016	1.200.000	245.873	1.778.066	3.223.939

Situația consolidată și separată a modificărilor capitalurilor proprii trebuie citită împreună cu notele la situațiile financiare consolidate și separate prezentate în paginile 6 – 114 care fac parte integrantă din situațiile financiare consolidate și separate.

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		2016	2015	2016	2015
Fluxuri de numerar din activitatea de exploatare					
Profitul exercițiului financiar		449.278	426.431	451.629	437.564
Ajustări pentru elementele nemonetare:					
Cheltuiala cu amortizarea	11	80.362	79.280	80.238	79.170
Pierdere netă din deprecierea activelor financiare (venitul aferent recuperărilor nu este inclus)	13	611.099	376.432	611.099	376.432
Deprecierea instrumentelor deținute în vederea vânzării	10	16.771	0	14.106	0
Partea Grupului din câștigul entităților afiliate și asocierilor în participație	22	-9.562	-3.245	0	0
Pierdere din vânzarea imobilizărilor corporale și necorporale		21.446	1.430	11.565	1.399
Cheltuieli nete din provizioane pentru litigii si alte provizioane	10,11	-14.550	52.002	-14.550	52.002
Cheltuieli cu impozitul pe profit	14,15	91.898	83.332	90.950	80.879
Ajustări din reevaluarea la valoarea justă		-95.642	-254	-95.605	-312
Venituri nete din dobânzi	7	-1.112.104	-1.054.647	-1.111.062	-1.053.520
Pierderi din diferențe de curs nerealizate		-4.786	5.842	-4.787	5.842
Venituri din dividende		-1.501	-3.612	-15.990	-30.083
Profit din exploatare înainte de variația activelor și datoriilor din exploatare		32.709	-37.009	17.593	-50.627
Variația activelor din exploatare:					
Descreșterea /(creșterea) activelor financiare deținute pentru tranzacționare și a derivatelor deținute pentru managementul riscului		83.439	-443.497	83.460	-443.582
(Creșterea)/descreșterea creditelor și avansurilor acordate băncilor		-3.034	12.208	-3.034	12.192
Creșterea creditelor și avansurilor acordate clienților		-2.111.966	-1.147.741	-2.111.941	-1.147.741
Descreșterea/(creșterea) investițiilor în titluri de valoare		160.320	-789.556	176.572	-788.559
(Creșterea)/descreșterea altor active		-74.016	15.885	-64.036	14.274
Cumpărare de portofoliu de credite		-337.067	-1.084.690	-337.067	-1.084.690
Încasări în numerar din vânzarea portofoliului de credite		146.318	88.361	146.318	88.361
Variația datoriilor din exploatare:					
Creșterea/(descreșterea) datoriilor financiare deținute pentru tranzacționare		22.222	-16.153	22.222	-16.412
(Descreșterea)/creșterea depozitelor de la bănci		-44.068	91.121	-44.068	91.120
Creșterea depozitelor de la clienți		2.575.204	2.477.873	2.578.497	2.475.463
Creșterea/(descreșterea) altor datorii		16.428	-169.670	16.258	-167.244
Impozitul pe profit plătit		-85.019	-69.475	-84.186	-67.275
Dobânda plătită		-166.072	-246.817	-166.410	-247.167
Dobânda încasată		1.439.322	1.305.985	1.438.558	1.305.196
Fluxuri de numerar din activitatea de exploatare		1.654.720	-13.175	1.668.736	-26.691
Activități de investiții					
Încasări în numerar din vânzarea imobilizărilor corporale		18.280	1.027	8.397	994
Achiziții de imobilizări corporale	23	-93.485	-37.122	-83.376	-36.934
Achiziții de imobilizări necorporale	24	-63.648	-35.204	-63.488	-35.166
Achiziția investițiilor în entități asociate și asocierilor în participație	22	0	-38.400	0	0
Încasări din vânzarea investițiilor în entități asociate și asocierilor în participație	22	25.861	51.556	0	0
Încasări din vânzarea de investiții financiare		107.608	0	107.395	0
Dividende încasate		1.501	3.612	15.990	30.083
Fluxuri de numerar utilizate în activitate de investiții		-3.883	-54.531	-15.082	-41.023

<i>Mii RON</i>	<i>Nota</i>	Grup		Banca	
		2016	2015	2016	2015
Activități de finanțare					
Numerar din împrumuturi de la alte bănci		130.982	1.287.915	130.981	1.287.915
Rambursări de împrumuturi de la alte bănci		-603.718	-1.238.382	-603.718	-1.238.382
Rambursări de obligațiuni emise		-222.096	-614	-224.902	-614
Plăți în numerar reprezentând dividende		-330.000	-606.000	-330.000	-606.000
Fluxuri de numerar din activități de finanțare		-1.024.832	-557.081	-1.027.639	-557.081
Creștere / (descreștere) netă a numerarului și echivalentelor de numerar		626.005	-624.787	626.015	-624.795
Numerar și echivalente numerar la 1 ianuarie		8.107.256	8.732.043	8.107.242	8.732.037
Numerar și echivalente numerar la 31 decembrie		8.733.261	8.107.256	8.733.257	8.107.242

Analiza numerarului si echivalentelor de numerar

<i>Mii RON</i>	<i>Nota</i>	Grup		Banca	
		2016	2015	2016	2015
Numerarul și echivalentele de numerar sunt compuse din:					
Numerar în casierie	16	3.502.500	1.373.384	3.502.496	1.373.370
Disponibilități la Banca Centrală	16	4.700.657	5.608.006	4.700.657	5.608.006
		8.203.157	6.981.390	8.203.153	6.981.376
Credite și avansuri acordate băncilor – maturitate mai mică de 3 luni		530.104	1.125.866	530.104	1.125.866
Numerar și echivalente numerar în situația fluxurilor de trezorerie		8.733.261	8.107.256	8.733.257	8.107.242

Situația consolidată și separată a fluxurilor de trezorerie trebuie citită împreună cu notele la situațiile financiare consolidate și separate prezentate în paginile 6 – 114, care fac parte integrantă din situațiile financiare consolidate și separate.

1. ENTITATEA RAPORTOARE

Raiffeisen Bank SA ("Banca") și-a început activitatea la data de 1 iulie 2002, în urma fuziunii prin absorbție a Raiffeisen Bank România SA de către Banca Agricolă Raiffeisen SA, prin emisiune de acțiuni. Fuziunea dintre cele două bănci s-a finalizat la data de 30 iunie 2002 cu scopul de a alinia operațiunile Grupului Raiffeisen în România.

Banca este autorizată de Banca Națională a României să desfășoare activități bancare. Sediul social se află în Clădirea Sky Tower, Calea Floreasca, nr. 246 C, sector 1, București, România.

Situațiile financiare consolidate și separate ale Băncii pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2016 cuprind Banca și subsidiarele sale (denumite în continuare "Grupul").

Activitățile de bază ale Grupului sunt reprezentate de furnizarea de servicii bancare pentru persoane fizice și juridice, activități de brokeraj, leasing și gestiune a activelor financiare.

Obiectul principal de activitate al Băncii este reprezentat de furnizarea de servicii bancare pentru persoane fizice și juridice. Serviciile oferite includ: deschideri de cont curent, plăți interne și internaționale, operațiuni de schimb valutar, acordarea de finanțări pentru nevoi operaționale, finanțări pe termen mediu, garanții bancare, acreditive. Grupul oferă, de asemenea, servicii de consultanță financiară pentru întreprinderile mici și mijlocii care operează pe teritoriul României, servicii de leasing financiar, servicii de economisire-creditare în sistem locativ, servicii de gestiunea activelor financiare, servicii de brokeraj. Grupul își desfășoară activitatea atât prin intermediul sediului central din București cât și prin intermediul rețelei sale de 478 de agenții la 31.12.2016 (2015: 510 agenții).

Banca este administrată în sistem dualist de un Consiliu de Supraveghere format din 7 membri și un Directorat format din 7 membri.

Membrii Consiliului de Supraveghere la 31 decembrie 2016 sunt:

- Karl Sevelde – Președinte
- Martin Grüll – Vicepreședinte
- Johann Strobl – Membru
- Klemens Josef Breuer – Membru
- Peter Lennkh – Membru
- Anca Ileana Ioan – Membru independent
- Andreas Gschwenter-Membru

Componența Directoratului la 31 decembrie 2016 este următoarea:

- Steven van Groningen – Președinte
- Cristian Sporiș – Vicepreședinte, coordonator Divizia Corporații
- James D. Stewart, Jr. – Vicepreședinte, coordonator Divizia Trezorerie și Piețe de Capital
- Carl Rossey – Vicepreședinte, coordonator Divizia Operațiuni și IT
- Vladimir Kalinov – Vicepreședinte, coordonator Divizia Retail
- Mircea Busuiocanu – Vicepreședinte, coordonator Divizia Risc
- Bogdan Popa – Vicepreședinte, coordonator Divizia Control Financiar și Contabilitate

2. BAZELE ÎNTOCMIRII

a) Declarație de conformitate

Situațiile financiare consolidate și separate au fost întocmite în conformitate cu Ordinul Băncii Naționale a României nr. 27/2010, cu modificările și completările ulterioare, care impune ca aceste situații financiare să fie întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană (denumite în continuare „IFRS”). Evidențele contabile ale Băncii sunt menținute în RON, în conformitate cu legislația contabilă din România precum și cu reglementările bancare în vigoare emise de Banca Națională a României.

Începând cu anul 2012 Banca Națională a României a emis reglementări prin care IFRS devin bază a contabilității pentru instituțiile de credit. Astfel evidențele contabile ale Băncii și ale Raiffeisen Banca pentru Locuințe sunt armonizate, în toate aspectele semnificative, cu aceste standarde.

Subsidiarele, entitățile asociate și asocierile în participație non bancare își întocmesc situațiile financiare în conformitate cu legislația contabilă din România precum și cu reglementările bancare în vigoare emise de către Banca Națională a României („conturi statutare”), cu excepția ICS Raiffeisen Leasing S.R.L., care își întocmește situațiile financiare în conformitate cu legislația contabilă a Republicii Moldova.

Aceste conturi au fost retratate pentru a reflecta diferențele existente între conturile statutare și IFRS. În mod corespunzător, conturile statutare au fost ajustate, în cazul în care a fost necesar, pentru a armoniza aceste situații financiare, în toate aspectele semnificative, cu IFRS.

b) Bazele evaluării

Situațiile financiare consolidate și separate au fost întocmite pe baza costului istoric cu excepția următoarelor elemente semnificative din situația consolidată a poziției financiare:

- instrumentele financiare derivate sunt evaluate la valoarea justă;
- instrumentele financiare deținute pentru tranzacționare și cele deținute la valoare justă prin contul de profit sau pierdere sunt evaluate la valoare justă;
- activele financiare disponibile pentru vânzare sunt evaluate la valoarea justă;
- datoriile aferente aranjamentelor de plată pe bază de acțiuni cu decontare în numerar sunt evaluate la valoarea justă.

c) Moneda funcțională și de prezentare

Elementele incluse în situațiile financiare ale fiecărei entități din Grup sunt evaluate folosind moneda mediului economic principal în care entitatea operează („moneda funcțională”). Situațiile financiare consolidate și separate sunt prezentate în RON, care este moneda funcțională și de prezentare a Băncii, rotunjită la o mie de unități.

d) Utilizarea estimărilor și raționamentelor semnificative

Pregătirea situațiilor financiare consolidate și separate în conformitate cu IFRS adoptate de Uniunea Europeană presupune din partea conducerii utilizarea unor raționamente, estimări și ipoteze ce afectează aplicarea politicilor contabile, precum și valoarea raportată a activelor, datoriilor, veniturilor și cheltuielilor. Estimările și raționamentele aferente se bazează pe experiență și pe numeroși factori considerați rezonabili în condițiile date, rezultatele acestora formând baza emiterii de judecăți de valoare cu privire la valoarea contabilă a activelor și datoriilor, valoare care nu poate fi dedusă din alte surse. Rezultatele actuale pot fi diferite de valorile estimate.

2. BAZELE ÎNTOCMIRII (continuare)

Estimările și ipotezele utilizate sunt revizuite periodic. Revizuirile estimărilor contabile sunt recunoscute în perioada în care estimarea este revizuită, dacă revizuirea afectează doar acea perioadă, sau în perioada în care estimarea este revizuită și perioadele viitoare dacă revizuirea afectează atât perioada curentă, cât și perioadele viitoare. Raționamentele efectuate de către conducere la aplicarea politicilor contabile care au un efect semnificativ asupra situațiilor financiare consolidate și separate, precum și estimările ce implică un grad semnificativ de incertitudine sunt prezentate în Nota 5.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE

Politicele contabile prezentate mai jos au fost aplicate în mod consecvent de către entitățile din Grup de-a lungul exercițiilor financiare prezentate în situațiile financiare consolidate și separate.

a) Bazele consolidării

(i) Subsidiarele

Subsidiarele sunt entități aflate sub controlul Băncii. Controlul există atunci când o entitate are puterea de a conduce, în mod direct sau indirect, politicile financiare și operaționale ale unei entități pentru a obține beneficii din activitatea acesteia. La momentul evaluării controlului sunt luate în calcul și drepturile de vot potențiale sau convertibile care pot fi exercitate. Situațiile financiare ale subsidiarelor sunt incluse în situațiile financiare consolidate din momentul în care începe exercitarea controlului și până în momentul încetării lui.

Banca deține:

- 100% (2015: 100%) din capitalul social al Raiffeisen Services S.R.L., o companie care furnizează servicii financiare, cu excepția celor referitoare la serviciile prestate pe piețele de capital;
- 99,99% (2015: 99,99%) din capitalul social al societății Raiffeisen Asset Management S.A., o companie de administrare a activelor financiare, care are ca obiectiv administrarea fondurilor de investiții.

Banca a consolidat situațiile financiare ale subsidiarelor sale în conformitate cu IFRS 10 „Situații financiare consolidate”.

Banca a clasificat participațiile în subsidiare ca active financiare disponibile pentru vânzare și le-a evaluat la cost de achiziție la data bilanțului deoarece reprezintă instrumente de capitaluri proprii pentru care nu există o piață activă pentru un instrument identic și valoarea justă a acestora nu poate fi determinată în mod credibil. Orice evaluare la valoarea justă necesită judecăți semnificative din partea managementului.

(ii) Asocieri în participație

Grupul deține asocieri în participație în cadrul următoarelor entități:

- 50% (2015: 50%) participație în Raiffeisen Leasing IFN SA;
- 50% (2015: 50%) participație în ICS Raiffeisen Leasing S.R.L. din Republica Moldova, companie deținută 100% de Raiffeisen Leasing IFN SA;
- 33,32 % (2015: 33,32%) în capitalul societății Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A., bancă destinată exclusiv activității de economisire-creditare.

Grupul a consolidat situațiile financiare ale asocierilor sale în participație în conformitate cu IAS 28 „Investiții în entități asociate și asocieri în participație” utilizând metoda punerii în echivalență.

Banca a clasificat aceste investiții ca fiind active financiare disponibile pentru vânzare și le-a evaluat la cost de achiziție la data bilanțului, mai puțin provizionul pentru depreciere, acolo unde este cazul.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE

(iii) Entități asociate

Entitățile asociate sunt acele societăți în care Grupul poate exercita o influență semnificativă, dar nu și un control asupra politicilor financiare și operaționale.

Situațiile financiare consolidate includ cota-parte a Grupului din rezultatele entităților asociate și asocierilor în participație determinată pe baza metodei punerii în echivalență, de la data la care Grupul a început să exercite influența semnificativă și până la data la care această influență încetează (vezi Nota 22).

În cazul în care cota-parte a Grupului din pierderile entităților asociate depășește valoarea contabilă a investiției, valoarea contabilă este redusă la zero, iar pierderile ulterioare nu sunt recunoscute, cu excepția situației în care Grupul are obligații legale sau constructive sau a făcut plăți în numele entității asociate. După aplicarea metodei punerii în echivalență, inclusiv după recunoașterea pierderilor entităților asociate, investitorul aplică dispozițiile IAS 39 "Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare" pentru a determina dacă este necesară recunoașterea vreunei pierderi suplimentare din depreciere cu privire la investiția netă a investitorului în entitatea asociată.

Banca deține o participație de 33,33% (2015: 33,33%) în Fondul de Garantare a Creditului Rural - IFN SA. Grupul a inclus, de asemenea, cota-parte a câștigurilor sau pierderilor din aceste entități asociate în conformitate cu IFRS 11 "Asocieri în participație".

Banca a clasificat aceste investiții ca fiind active financiare disponibile pentru vânzare și le-a evaluat la cost de achiziție la data bilanțului, mai puțin provizionul pentru depreciere, acolo unde este cazul.

(iv) Tranzacții eliminate la consolidare

Decontările și tranzacțiile în interiorul Grupului, precum și profiturile nerealizate rezultate din tranzacții în interiorul Grupului (cu excepția câștigurilor sau pierderilor din diferențe de curs aferente acestor tranzacții), au fost eliminate în totalitate din situațiile financiare consolidate. Profiturile nerealizate rezultate din tranzacțiile cu entități asociate sau asocieri în participație sunt eliminate în limita cotei de participare a Grupului. Pierderile nerealizate sunt eliminate în mod identic cu profiturile nerealizate, dar numai în măsura în care nu există indicii de depreciere a valorii.

b) Moneda străină

(i) Tranzacții în moneda străină

Operațiunile exprimate în monedă străină sunt convertite în RON la cursul oficial de schimb de la data decontării tranzacției. Activele și datoriile monetare înregistrate în devize la data raportării sunt convertite în moneda funcțională la cursul de schimb din ziua respectivă. Câștigurile sau pierderile din elementele monetare sunt reprezentate de diferența dintre costul amortizat exprimat în moneda funcțională la începutul perioadei de raportare, ajustat cu dobândă efectivă și plățile efectuate în perioadă și costul amortizat în moneda străină convertit în moneda funcțională la cursul de închidere al perioadei. Activele și datoriile nemonetare denominate în monedă străină care sunt măsurate la valoarea justă sunt reconvertite în moneda funcțională la cursul de schimb de la data la care s-a determinat valoarea justă. Câștigurile sau pierderile din decontare sunt recunoscute în contul de profit și pierdere, cu excepția cazurilor în care diferențele de curs provin din translatarea instrumentelor financiare de natura elementelor de capital clasificate ca fiind disponibile pentru vânzare și care sunt incluse în rezerva provenind din modificarea valorii juste a acestor instrumente financiare.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Ratele de schimb ale principalelor monede străine au fost:

Moneda	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	% Creștere/ (Descreștere)
Euro (EUR)	1:RON 4,5411	1:RON 4,5245	0,01%
Dolar American (USD)	1:RON 4,3033	1:RON 4,1477	0,04%

(ii) *Entități care operează în străinătate*

Entitatea care operează în străinătate este aceea ale cărei activități se desfășoară într-o altă țară sau monedă decât cea a entității raportoare.

Activele și datoriile entităților din străinătate, incluzând fondul comercial și ajustările la valoarea justă care decurg din achiziție sunt convertite în RON la cursul de schimb de la data raportării. Veniturile și cheltuielile operațiunilor din străinătate sunt convertite în RON la cursul de schimb de la data tranzacțiilor.

Diferențele de curs provenind din conversia tranzacțiilor aferente entităților din străinătate sunt recunoscute direct în capitalurile proprii. Atunci când entitatea din străinătate își încetează activitatea, parțial sau integral, rezerva de translatăre aferentă diferențelor de curs este parțial sau în totalitate recunoscută în contul de profit și pierdere.

c) *Venituri și cheltuieli din dobânzi*

Veniturile și cheltuielile din dobânzi sunt recunoscute în contul de profit și pierdere folosind metoda ratei dobânzii efective pentru toate instrumentele financiare. Metoda dobânzii efective este o metodă de calcul a costului amortizat al unui activ financiar sau a unei datorii financiare și de alocare a venitului sau a cheltuielii din dobânzi pe o perioadă relevantă de timp. Rata dobânzii efective este rata exactă care actualizează fluxurile viitoare estimate de numerar de plătit sau de încasat pe perioada de viață a instrumentului financiar (sau, când e cazul, pe o perioadă mai scurtă) la valoarea netă raportată a activului sau datoriei financiare. Pentru calculul ratei dobânzii efective, Grupul estimează fluxurile viitoare de numerar luând în considerare toți termenii contractuali ai instrumentului financiar, dar nu ține cont de pierderile viitoare. Metoda de calcul a dobânzii efective include toate spezele și comisioanele plătite sau primite între părțile contractuale, costurile de tranzacționare, și alte prime și discounturi care fac parte integral din rata dobânzii efective. Metoda ratei dobânzii efective reprezintă o metodă de calcul a costului amortizat al împrumuturilor acordate clienților prin care comisioanele de origine și de administrare primite de la părțile contractante, precum și costurile direct atribuibile creditului trebuie să fie incluse în rata dobânzii efective, amortizate și recunoscute ca venit din dobânzi pe durata creditului.

Veniturile și cheltuielile cu dobânzile prezentate în situația consolidată a rezultatului global includ:

- dobânzi la creditele și avansurile acordate clienților determinate prin metoda ratei dobânzii efective;
- venituri/cheltuieli din speze și comisioane de origine și de administrare ale activelor și datoriilor financiare;
- dobânzi la activele și datoriile financiare la cost amortizat, determinate prin metoda ratei dobânzii efective;
- dobânzi la instrumente financiare clasificate ca disponibile pentru vânzare, determinate prin metoda ratei dobânzii efective;
- dobânzi la titlurile de valoare desemnate la valoare justă prin contul de profit sau pierdere.

Veniturile și cheltuielile din speze și comisioane direct atribuibile activului sau datoriei financiare la momentul inițierii (atât venit cât și cheltuială) sunt incluse în calculul ratei efective a dobânzii.

Comisioanele de origine și administrare a creditelor care pot fi identificate separat sunt amortizate împreună cu costurile direct atribuibile și sunt recunoscute ca o ajustare la rata dobânzii efective a creditului.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Veniturile și cheltuielile din dobânzi provenind din activele și datoriile deținute pentru tranzacționare sunt prezentate împreună cu schimbările de valoare justă a activelor și datoriilor deținute pentru tranzacționare în rezultatul net din tranzacționare.

d) Speze și comisioane

Veniturile din speze și comisioane provin din serviciile financiare furnizate de Grup și includ comisioane din angajamente, comisioane din operațiuni cu carduri, din servicii de administrare a numerarului, servicii de brokeraj, consiliere pentru investiții și planificare financiară, servicii de investment banking, tranzacții financiare structurate și servicii de administrare a activelor financiare.

Alte venituri din comisioane și speze provenite din servicii financiare prestate de către Grup, incluzând servicii de administrare a numerarului, brokeraj, consultanță pe plan investițional, planificare financiară, servicii de investiții bancare, sunt recunoscute în situația consolidată și separată a rezultatului global pe baza principiului independenței exercițiului, adică în momentul în care serviciul respectiv este prestat. Alte cheltuieli din speze și comisioane se referă în principal la comisioane din tranzacții care sunt recunoscute pe măsură ce serviciul a fost primit.

Alte venituri din speze și comisioane aferente produselor de economisire-creditare, care nu sunt incluse în calculul ratei efective a dobânzii a instrumentelor financiare, sunt recunoscute atunci când serviciile asociate sunt prestate.

e) Venit net din tranzacționare

Venitul net din tranzacționare este reprezentat de diferența între câștigul și pierderea din activele și datoriile tranzacționabile și include modificările de valoare justă realizate și nerealizate, dobânzi, dividende și diferențe de conversie valutară.

f) Venitul/cheltuiala netă din alte instrumente financiare recunoscute la valoare justă

Venitul/cheltuiala netă din alte instrumente financiare recunoscute la valoare justă provine din instrumente derivate deținute pentru acoperirea riscului și din active și datorii financiare recunoscute la valoare justă prin contul de profit sau pierdere și include toate modificările de valoare justă realizate și nerealizate, dobânzi, dividende și diferențe de conversie valutară.

g) Dividende

Veniturile din dividende sunt recunoscute în situația consolidată și separată a rezultatului global la data la care este stabilit dreptul de a primi aceste venituri. În cele mai multe cazuri, aceasta este reprezentată de data ex-dividend pentru instrumentele de capital. Veniturile din dividende sunt reflectate ca o componentă a altor venituri operaționale, în funcție de clasificarea instrumentului.

Impozitul pe dividende se înregistrează odată cu plata dividendelor și este scadent în luna imediat următoare.

Dividendele sunt tratate de către Grup ca o distribuire a profitului în perioada în care au fost declarate și aprobate de către Adunarea Generală a Acționarilor.

h) Plăți de leasing

Plățile de leasing operațional sunt recunoscute în situația consolidată și separată a rezultatului global pe baza metodei liniare pe durata contractului de leasing. Facilitățile de leasing primite sunt recunoscute ca parte integrantă a cheltuielii totale de leasing, pe durata contractului de leasing. Cheltuielile cu leasingul operațional sunt recunoscute ca o componentă a cheltuielilor operaționale.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Plățile minime de leasing în cadrul contractelor de leasing financiar sunt împărțite proporțional între cheltuiala cu dobânda de leasing și reducerea datoriei de leasing. Cheltuiala cu dobânda de leasing este alocată fiecărei perioade de leasing în așa fel încât să producă o rată de dobândă constantă pentru datoria de leasing rămasă.

i) Impozitul pe profit

Impozitul pe profit aferent exercițiului cuprinde impozitul curent și impozitul amânat. Impozitul pe profit este recunoscut în contul de profit și pierdere sau în capitaluri proprii dacă impozitul este aferent elementelor de capital sau în alte elemente ale rezultatului global. Impozitul curent este impozitul de plătit aferent profitului realizat în perioada curentă, determinat în baza procentelor aplicate la data bilanțului și a tuturor ajustărilor aferente perioadelor precedente.

Impozitul amânat este determinat folosind metoda bilanțului pentru acele diferențe temporare ce apar între baza fiscală de calcul a impozitului pentru active și datorii și valoarea contabilă a acestora folosită pentru raportare în situațiile financiare.

Impozitul amânat nu se recunoaște pentru fondul de comerț provenit din tranzacții care nu sunt combinații de întreprinderi și care nu afectează nici profitul contabil nici pe cel fiscal. Impozitul amânat este calculat pe baza procentelor de impozitare care se așteaptă să fie aplicabile diferențelor temporare la reluarea acestora, în baza legislației în vigoare la data raportării. Creanțele și datoriile privind impozitul amânat se compensează dacă există un drept legal de a compensa datoriile privind impozitul curent cu creanțele privind impozitul curent și acestea se raportează la impozitul perceput de aceeași autoritate fiscală pentru aceeași entitate impozabilă sau pentru entități impozabile diferite ale căror datorii și creanțe privind impozitul curent urmează să se compenseze sau să se realizeze în același timp.

Creanța privind impozitul amânat este recunoscută numai în măsura în care este probabilă realizarea de profituri viitoare care să se poată utiliza la acoperirea pierderii fiscale. Creanța este revizuită la încheierea fiecărui exercițiu financiar și este diminuată în măsura în care beneficiul fiscal aferent este improbabil să se realizeze.

j) Active și datorii financiare

(i) Clasificare

Grupul clasifica instrumentele financiare deținute în următoarele categorii:

Active sau datorii financiare la valoare justă prin contul de profit și pierdere

Această categorie are două subcategorii:

- active sau datorii financiare deținute pentru tranzacționare
- instrumente financiare clasificate la valoare justă prin contul de profit și pierdere la momentul recunoașterii inițiale.

Active și datorii financiare deținute pentru tranzacționare

Activele și datoriile financiare deținute pentru tranzacționare sunt cele pe care Grupul le-a achiziționat sau pe care le dobândește cu scopul de a le vinde sau de a le răscumpăra într-un viitor apropiat, sau cele pe care le deține ca parte a unui portofoliu care este administrat pentru a obține profit pe termen scurt sau pentru a menține o poziție pe termen scurt.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Activele și datoriile financiare deținute pentru tranzacționare sunt recunoscute inițial și măsurate ulterior la valoarea justă în situația consolidată a poziției financiare iar costurile de tranzacționare sunt înregistrate direct în contul de profit și pierdere. Toate schimbările de valoare justă sunt recunoscute ca parte din profitul net din tranzacționare în contul de profit și pierdere.

Activele și datoriile financiare deținute pentru tranzacționare nu pot fi reclasificate ulterior recunoașterii lor, decât dacă îndeplinesc următoarele condiții:

- dacă activul financiar îndeplinește condițiile de încadrare în categoria creditelor și a altor creanțe (dacă activul financiar nu a fost clasificat ca și activ financiar deținut pentru tranzacționare la recunoașterea inițială), acesta poate fi reclasificat dacă Grupul are intenția și capacitatea de a deține activul respectiv în viitorul apropiat sau până la scadență;
- dacă activul financiar nu îndeplinește condițiile de încadrare în categoria creditelor și a altor creanțe, atunci acesta poate fi reclasificat doar în cazuri excepționale.

Instrumente derivate deținute pentru managementul riscului

Instrumentele derivate deținute pentru scopuri de acoperire a riscului includ active și datorii derivate care nu sunt clasificate ca active sau datorii deținute pentru tranzacționare. Instrumentele derivate deținute pentru acoperirea riscului sunt recunoscute la valoare justă în situația consolidată a poziției financiare. După recunoașterea inițială, instrumentele derivate sunt ulterior măsurate la valoarea justă fără deducerea nici unui cost de tranzacționare care poate apărea în momentul cumpărării sau vânzării.

Modificările în valoarea justă a acestor instrumente sunt recunoscute imediat în contul de profit și pierdere ca parte a venitului net din tranzacționare.

Instrumentele derivate exceptând derivatele pentru managementul riscului sunt, de asemenea, încadrate ca fiind deținute pentru tranzacționare.

Investiții deținute până la scadență

Investițiile deținute până la scadență reprezintă acele active financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile și scadență fixă pe care Grupul are intenția fermă și posibilitatea de a le păstra până la scadență.

Active financiare disponibile pentru vânzare

Activele financiare disponibile în vederea vânzării sunt acele active financiare nederivate care sunt desemnate drept disponibile pentru vânzare sau care nu sunt clasificate drept (a) credite și avansuri, (b) investiții deținute până la scadență, sau (c) active financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere. Activele financiare disponibile pentru vânzare sunt reprezentate de investiții în titluri de capital necotate, obligațiuni, certificate de trezorerie cu discount sau cu cupon emise de Guvernul României și instituții de credit.

Credite și avansuri

Creditele și avansurile sunt active financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile și care nu sunt cotate pe o piață activă, altele decât:

- (a) cele pe care entitatea intenționează să le vândă imediat sau în scurt timp, care trebuie clasificate drept deținute în vederea tranzacționării, și cele pe care entitatea, la recunoașterea inițială, le desemnează la valoarea justă prin profit sau pierdere;
- (b) cele pe care entitatea, la recunoașterea inițială, le desemnează drept disponibile în vederea vânzării; sau
- (c) cele pentru care deținătorul s-ar putea să nu recupereze în mod substanțial toată investiția inițială, din altă cauză decât deteriorarea creditului, care trebuie clasificate drept disponibile în vederea vânzării.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

(ii) Recunoaștere

Grupul recunoaște inițial activele și datoriile financiare la valoarea justă la data la care sunt approximate.

(iii) Derecunoaștere

Grupul derecunoaște un activ financiar atunci când drepturile de a primi fluxuri de numerar din acel activ financiar expiră sau atunci când Grupul a transferat drepturile de a primi fluxurile de numerar contractuale aferente acelui activ financiar într-o tranzacție în care a transferat în mod semnificativ toate riscurile și beneficiile dreptului de proprietate. Orice interes în activele financiare transferate reținut de Grup sau creat pentru Grup este recunoscut separat ca un activ sau datorie.

Grupul derecunoaște o datorie financiară atunci când s-au încheiat obligațiile contractuale sau atunci când obligațiile contractuale sunt anulate sau expiră.

Grupul intră într-o tranzacție prin care transferă active recunoscute în situația consolidată și separată a poziției financiare dar reține fie toate riscurile și beneficiile asociate activelor transferate, fie o parte a acestora. Dacă toate sau o mare parte a riscurilor și beneficiilor sunt reținute, atunci activele transferate nu sunt derecunoscute din situația consolidată și separată a poziției financiare. Transferurile de active cu reținerea tuturor sau a celor mai semnificative riscuri și beneficii sunt, de exemplu, tranzacțiile de vânzare cu clauză de răscumpărare. În cazul tranzacțiilor în care Grupul nici nu reține nici nu transferă substanțial riscurile și beneficiile care decurg din proprietatea asupra unui activ financiar, activul respectiv se derecunoaște dacă s-a pierdut controlul asupra lui.

Drepturile și obligațiile reținute în urma transferului sunt recunoscute separat ca active și datorii, după cum este cazul. În transferurile în care controlul asupra activului este reținut, Grupul recunoaște în continuare activul în măsura în care rămâne implicat, gradul de implicare fiind determinat de gradul în care este expus la schimbarea de valoare a activului transferat.

Activul respectiv este derecunoscut dacă se întrunesc criteriile pentru derecunoaștere.

(iv) Compensări

Activele și datoriile financiare sunt compensate, iar rezultatul net este prezentat în situația consolidată și separată a poziției financiare doar atunci când Grupul are un drept legal de compensare și dacă intenționează decontarea lor pe o bază netă sau dacă intenționează realizarea activului și stingerea datoriei în mod simultan.

Veniturile și cheltuielile sunt compensate numai atunci când este permis de standardele contabile, sau pentru profitul și pierderea rezultate dintr-un grup de tranzacții similare cum ar fi cele din activitatea de tranzacționare a Grupului.

(v) Evaluarea la cost amortizat

Costul amortizat al unui activ sau al unei datorii financiare reprezintă valoarea la care activul financiar sau datoria financiară este măsurată la recunoașterea inițială, mai puțin rambursările de principal, la care se adaugă sau se scade amortizarea cumulată determinată folosind metoda ratei efective a dobânzii pentru diferențele dintre valoarea inițială și valoarea la data maturității, mai puțin reducerile din deprecierea activelor sau din imposibilitatea de recuperare.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

(vi) Evaluarea la valoarea justă

Valoarea justă reprezintă prețul care ar fi primit pentru vânzarea unui activ sau plătit pentru a transfera o datorie printr-o tranzacție normală între participanții la piață la data evaluării pe o piață principală sau, în absența ei, pe piața cea mai avantajoasă pentru care Grupul are acces la acea dată. Valoarea justă a unei datorii reflectă riscul de neperformanță.

Toate estimările și judecățile semnificative folosite în determinarea valorii de piață sunt descrise în Nota 5. Participațiile nelistate pentru care nu se poate face o estimare credibilă a valorii de piață sunt evaluate la cost și sunt testate periodic pentru deprecierea valorii.

(vii) Identificarea și evaluarea deprecierei de valoare

Active deținute la cost amortizat

La data fiecărei raportări, Grupul analizează dacă există vreun indiciu obiectiv, potrivit căruia un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat. Un activ financiar sau un grup de active financiare este depreciat și apar pierderi din depreciere dacă și numai dacă există indicii obiective cu privire la deprecierea acestora ca rezultat al unui sau mai multor evenimente apărute după recunoașterea inițială a activului ("eveniment generator de pierderi"), iar evenimentul (sau evenimentele) generatoare de pierdere au un impact asupra fluxurilor de numerar viitoare ale activului financiar sau grupului de active financiare care poate fi estimat în mod credibil. Este probabil ca identificarea unui singur eveniment care să fi cauzat deprecierea să fie dificil de realizat. Deprecierea este posibil să fi fost cauzată de efectul combinat al mai multor evenimente. Pierderile așteptate ca urmare a evenimentelor viitoare, indiferent de cât de probabile sunt, nu sunt recunoscute. Dacă există indicii obiective că a avut loc o pierdere din deprecierea creditelor și creanțelor sau a investițiilor deținute până la scadență înregistrate la cost amortizat, atunci pierderea este măsurată ca diferență între valoarea contabilă a activului și valoarea actualizată a fluxurilor viitoare de numerar estimate actualizate la rata inițială a dobânzii efective a activului financiar calculată la recunoașterea inițială. Dacă un credit, creanță sau investiție deținută până la scadență are o rată variabilă a dobânzii, rată de actualizare pentru evaluarea oricărei pierderi din amortizare este rata efectivă a dobânzii, formată din factorul variabil al dobânzii la valoarea curentă și marjă contractuală de la momentul recunoașterii inițiale.

Valoarea contabilă a activului poate fi diminuată prin folosirea unui cont de provizion pentru depreciere. Cheltuiala cu pierderea din depreciere se recunoaște în situația consolidată și separată a rezultatului global. Dacă într-o perioadă următoare, pierderea din depreciere se diminuează și diminuarea este datorată unui eveniment care are loc după recunoașterea deprecierei, pierderea din depreciere recunoscută anterior este reluată fie direct, fie prin utilizarea unui cont de provizion. Reducerea de depreciere se recunoaște în situația consolidată și separată a rezultatului global.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Credite și avansuri acordate clienților

Grupul a inclus informații legate de următoarele evenimente generatoare de pierdere, ca dovada obiectivă asupra deprecierei creditelor acordate clienților sau grupurilor de clienți:

- (a) dificultăți financiare semnificative ale împrumutatului determinate în conformitate cu sistemul intern de evaluare a clienților;
- (b) o încălcare a contractului, cum ar fi neplata sau întârzierea la plată a principalului sau dobânzii;
- (c) creditorul, din motive legale sau economice legate de situația financiară îndoielnică a împrumutatului, acordă acestuia anumite concesiuni pe care altfel nu le-ar fi acordat;
- (d) devine probabil că debitorul va intra în faliment sau în altă formă de reorganizare financiară;
- (e) dispariția unei piețe active pentru activul financiar respectiv din cauza dificultăților financiare;
- (f) existența unor informații credibile care să indice o scădere măsurabilă în fluxurile de numerar viitoare estimate ale unui grup de active financiare de la momentul recunoașterii inițiale, deși scăderea nu poate fi identificată încă pentru fiecare activ financiar în parte, incluzând:
 - (i) schimbări nefavorabile în comportamentul de plată al debitorilor grupului, sau
 - (ii) condiții economice naționale sau locale care pot fi corelate cu pierderea / deprecierea activelor Grupului.

În procesul de evaluare a deprecierei, Grupul evaluează mai întâi dacă există indicii obiective de depreciere, conform celor prezentate mai sus, în mod individual pentru credite acordate clienților care sunt individual semnificative, sau în mod individual sau colectiv pentru credite care nu sunt individual semnificative. În situația în care Grupul consideră că nu există indicii obiective de depreciere pentru activele financiare evaluate individual, fie că acestea sunt semnificative sau nu, acesta va include creditele acordate clienților într-un grup de credite cu caracteristici ale riscului de credit similare și va testa în mod colectiv grupul de credite pentru depreciere. Creditele și avansurile acordate clienților care sunt testate individual pentru depreciere și pentru care o pierdere de valoare este recunoscută sau continuă să fie recunoscută, nu se cuprind în evaluarea colectivă pentru depreciere. Pentru evaluarea colectivă, creditele și avansurile acordate clienților sunt grupate pe categorii în funcție de caracteristici similare ale riscului de credit asociat, categorii care furnizează indicii cu privire la capacitatea debitorilor de a-și achita ratele scadente conform termenilor contractuali (de exemplu, pe baza evaluării riscului de credit de către Grup sau pe baza grilei de notare a Grupului care ia în considerare tipul de bun, industria, localizarea geografică, tipul garanției, stadiul sumelor restante și alți factori).

Caracteristicile alese sunt relevante pentru estimarea fluxurilor viitoare de numerar pentru grupuri de active de acest tip, indicând capacitatea debitorului de a plăti toate sumele datorate în conformitate cu termenii contractuali ai activelor evaluate.

În evaluarea deprecierei colective, Grupul utilizează modelarea statistică a evoluțiilor istorice privind probabilitatea de depreciere, perioada de recuperare și pierderea înregistrată, ajustate pe baza judecății managementului cu privire la posibilitatea ca în condițiile economice și de creditare actuale pierderile reale să fie mai mari sau mai mici decât cele estimate pe baza modelării statistice. Ratele de depreciere și pierdere precum și timpul estimat de recuperare sunt comparate periodic cu rezultatele înregistrate pentru a asigura că nivelul acestora este corespunzător.

Pentru anumite credite acoperite integral cu ajustări pentru depreciere, Grupul procedează la reducerea valorii acestora. Concomitent, aceste credite se înregistrează în afara bilanțului și se urmărește în continuare încasarea acestora.

Pentru expunerile pe segmentele corporative și întreprinderi medii, cel puțin una dintre precondițiile următoare trebuie îndeplinite înainte de scoaterea din bilanț a unui activ financiar pentru care drepturile contractuale de recuperare a creanței pot fi exercitate:

- a) Procesul de recuperare prin valorificarea garanțiilor s-a încheiat sau nu mai face sens economic;
- b) Procedurile legale privind falimentul debitorului s-au încheiat, respectiv nu mai există probabilitatea încasărilor viitoare din partea debitorului.

Pentru expunerile retail (persoane fizice și micro), următoarele 3 condiții trebuie îndeplinite cumulativ pentru scoaterea din bilanț a unui activ financiar pentru care drepturile contractuale asupra fluxurilor de numerar nu sunt expirate:

- a) ultima plată/încasare este mai veche de 360 de zile (plățile sub 10 EUR nu sunt luate în calcul);

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

- b) toate garanțiile reale au diminuat corespunzător creanța și nu mai există ipoteci imobiliare și/sau mobiliare (ex. mașini, echipamente) constituite în favoarea băncii care să poată fi executate în orice formă prevăzută de lege / sau valoarea garanției este considerată nulă;
- c) procesul de recuperare prin valorificarea garanțiilor imobiliare este deja finalizat.

Active financiare disponibile pentru vânzare

În cazul activelor financiare disponibile pentru vânzare, atunci când o scădere în valoarea justă a unui activ financiar disponibil pentru vânzare a fost recunoscută în alte elemente ale rezultatului global și există dovezi obiective că activul este depreciat, pierderea cumulată ce a fost recunoscută direct în alte elemente ale rezultatului global va fi reluată din conturile de alte elemente ale rezultatului global și recunoscută în contul de profit și pierdere chiar dacă activul financiar nu a fost încă derecunoscut. Valoarea pierderii cumulate care este reluată din conturile de alte elemente ale rezultatului global în contul de profit și pierdere va fi diferența dintre costul de achiziție (net de rambursările de principal și amortizare) și valoarea justă curentă, minus orice pierdere din deprecierea acelui activ financiar recunoscută anterior în contul de profit și pierdere.

În cazul în care, în perioada următoare, valoarea justă a unui instrument de datorie clasificat drept disponibil pentru vânzare crește, iar această creștere poate fi legată în mod obiectiv de un eveniment care a avut loc ulterior recunoașterii în contul de profit și pierdere a pierderilor anterioare, pierderea din depreciere trebuie reluată și suma trebuie recunoscută în contul de profit și pierdere.

De asemenea, Grupul înregistrează cheltuieli cu deprecierea activelor disponibile pentru vânzare de natura acțiunilor dacă se constată o depreciere semnificativă sau prelungită a valorii lor juste sub costul de achiziție. Este necesar aplicarea raționamentului profesional pentru a determina ce este „semnificativ” și „prelungit”, iar când aplică acest raționament Grupul evaluează, printre alți factori, durata și măsura în care valoarea justă a investiției este mai mică decât costul acesteia. Oricare creșteri ulterioare de valoare justă a instrumentelor de capital disponibile pentru vânzare care au fost depreciate sunt recunoscute în situația rezultatului global.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Active financiare prezentate la cost

Dacă există indicii obiective asupra unei pierderi din deprecierea unei participații nelistate care nu este prezentată la valoare justă deoarece valoarea justă nu poate fi măsurată în mod credibil, sau asupra unui activ financiar derivat care este legat sau care urmează a fi decontat printr-un astfel de instrument nelistat, valoarea pierderii din depreciere este măsurată ca diferență dintre valoarea contabilă a activului financiar și valoarea actualizată a fluxurilor viitoare de numerar estimate actualizate utilizând rata de rentabilitate internă curentă a pieței pentru un activ financiar similar. Astfel de pierderi din depreciere nu sunt reluate în contul de profit și pierdere.

(viii) Desemnarea la valoare justă prin contul de profit și pierdere

Grupul prezintă activele și datoriile financiare la valoare justă prin contul de profit și pierdere atunci când:

- elimină sau reduce semnificativ o inconsecvență contabilă care ar putea apărea;
- activele și datoriile financiare sunt gestionate, evaluate și raportate în baza valorii juste; sau
- activul/ datoria includea un contract hibrid care a modificat semnificativ fluxul de trezorerie, care ar fi fost altfel prevăzut conform contractului.

Nota 6 detaliază fiecare clasă de activ sau datorie financiară care se prezintă la valoare justă prin contul de profit și pierdere. Activele financiare desemnate la valoare justă prin contul profit și pierdere sunt reprezentate de obligațiuni listate sau nelistate și alte instrumente financiare cu venit fix emise de către guvern sau corporații. Grupul a luat această decizie datorită faptului că aceste active fac parte dintr-un grup de active financiare evaluate și raportate intern pe baza valorii juste în concordanță cu procedurile de management al riscului și strategia de investiții a Grupului.

k) Numerar și echivalente de numerar

La întocmirea situației fluxurilor de trezorerie, s-au considerat ca numerar și echivalente de numerar: numerarul efectiv, conturile curente și alte plasamente la Banca Națională a României, numerar din conturile nostro și alte plasamente la alte bănci care au o maturitate de 3 luni sau mai puțin de la data achiziției.

l) Imobilizări corporale

Recunoaștere și evaluare

Imobilizările corporale sunt evidențiate la cost, mai puțin amortizarea acumulată și provizionul pentru deprecierea valorii. Costul include cheltuieli care sunt direct atribuibile achiziției mijlocului fix. Costul mijloacelor fixe produse intern include cheltuieli cu materiile prime și materialele, cheltuieli cu salariile directe, alte cheltuieli efectuate pentru aducerea mijlocului fix în stare de funcționare precum și costurile dezmembrării, înlăturării elementelor și restaurării locației. Software-ul achiziționat de care depinde funcționalitatea echipamentelor se capitalizează ca parte a respectivelor echipamente.

Costurile cu întreținerea imobilizărilor corporale se recunosc în contul de profit și pierdere pe măsură ce sunt efectuate. Cheltuielile generate de înlocuirea unei componente a elementelor de imobilizări corporale, inclusiv reparații capitale, sunt capitalizate, dacă acestea îmbunătățesc performanțele viitoare ale acelor elemente de imobilizări corporale.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Amortizarea

Amortizarea este calculată prin metoda liniară pe parcursul duratei de viață estimate pentru fiecare element și este recunoscută în contul de profit și pierdere. Bunurile dobândite prin leasing sunt amortizate pe perioada cea mai mică dintre durata leasingului și durata de viață. Terenurile nu sunt supuse amortizării.

Duratele de viață estimate sunt următoarele:

Clădiri	50 ani
Echipament de birou și mobilă	5 ani
Autovehicule	5 ani
Calculatoare	4 ani

Metodele de depreciere, duratele de viață și valorile reziduale sunt reevaluate la data fiecărei raportări și ajustate corespunzător.

m) Imobilizări necorporale

Aplicații informatice

Aplicațiile informatice achiziționate de către Grup sunt evidențiate la cost, mai puțin amortizarea acumulată și provizionul pentru deprecierea valorii. Cheltuiala cu aplicațiile informatice dezvoltate intern este recunoscută ca imobilizare necorporală dacă Grupul face dovada intenției și capacității sale de a dezvolta și folosi aplicația într-o manieră ce-i va aduce beneficii economice viitoare și dacă cheltuielile cu dezvoltarea aplicațiilor pot fi estimate într-o manieră rezonabilă. Costurile cu aplicațiile informatice dezvoltate intern includ toate costurile direct atribuibile dezvoltării aplicațiilor și se amortizează pe durata de viață.

Cheltuielile ulterioare cu aplicațiile informatice se capitalizează doar atunci când contribuie la sporirea beneficiilor economice viitoare care decurg din folosirea respectivelor active.

Toate celelalte cheltuieli sunt recunoscute în contul de profit și pierdere pe măsură ce sunt efectuate. Amortizarea se recunoaște în contul de profit și pierdere liniar, pe toată durata de funcționare a aplicației informatice, începând cu data la care aplicația este pusă în funcțiune. Durata de viață estimată a aplicațiilor informatice este între 1 și 8 ani. Metodele de depreciere, duratele de viață și valorile reziduale sunt reevaluate la data fiecărei raportări și ajustate corespunzător.

n) Leasing

Grupul ca Locatar: Contractele de leasing ale Grupului în care toate riscurile și beneficiile semnificative aferente proprietății sunt transferate locatarului sunt clasificate drept leasing financiar. Ulterior recunoașterii inițiale, activul este evaluat la o valoare egală cu minimul dintre valoarea justă și valoarea prezentă a plăților de leasing viitoare. După recunoașterea inițială, activul este contabilizat în conformitate cu politicile contabile aplicabile acelui activ. Celelalte contracte de leasing în care Grupul este implicat sunt clasificate ca leasing operațional și nu sunt recunoscute ca active în situația consolidată a poziției financiare.

Grupul ca Locator: Contractele de leasing încheiate de către Grup, în care toate riscurile și beneficiile semnificative aferente proprietății sunt transferate locatarului sunt clasificate drept leasing financiar. Aceste contracte sunt clasificate ca fiind leasing financiar, iar creanța aferentă contractelor de leasing se măsoară în situația consolidată a poziției financiare ca fiind valoarea prezentă a încasărilor ce derivă din contractul de leasing.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

o) Deprecierea activelor altele decât activele financiare

Valoarea contabilă a activelor Grupului care nu sunt de natură financiară, altele decât activele de natura impozitului amânat, sunt revizuite la fiecare dată de raportare pentru a identifica indicii de depreciere. Dacă există asemenea indicii, Grupul estimează valoarea recuperabilă a activelor respective.

O pierdere din depreciere este recunoscută atunci când valoarea contabilă a activului sau a unității sale generatoare de numerar depășește valoarea sa recuperabilă. O unitate generatoare de numerar este cel mai mic grup identificabil care generează numerar și care este independent față de alte active și alte grupuri. Pierderile din depreciere se recunosc în contul de profit și pierdere.

Pierderile din depreciere recunoscute în cazul unităților generatoare de numerar sunt utilizate prima dată pentru a diminua valoarea fondului comercial asociată unității generatoare de numerar și ulterior pentru a reduce valoarea contabilă a altor active ale unității generatoare de numerar pe bază de pro-rata.

Valoarea recuperabilă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar este maximul dintre valoarea de utilizare și valoarea sa justă mai puțin costurile pentru vânzarea acelui activ sau unități. Pentru determinarea valorii nete de utilizare, fluxurile viitoare de numerar sunt actualizate folosind o rată de actualizare înainte de impozitare care reflectă condițiile curente de piață și riscurile specifice activului respectiv.

Pierderile din depreciere recunoscute în perioadele precedente sunt evaluate la fiecare dată de raportare. Pierderea din depreciere se reia dacă s-a produs o schimbare favorabilă în estimările folosite pentru a determina valoarea de recuperare.

p) Stocuri

Stocurile sunt măsurate la minimul dintre cost și valoarea realizabilă netă. Garanțiile imobiliare luate în contul creanței sunt înregistrate în conformitate cu IAS 2 „Stocuri” la minimul dintre cost (valoarea netă contabilă a creditului) și valoarea netă realizabilă (ex: valoarea de vânzare a garanției minus costurile de vânzare).

q) Depozite ale clienților, împrumuturi de la bănci, obligațiuni emise și datorii subordonate

Depozitele clienților, împrumuturile de la bănci, obligațiunile emise și datoriile subordonate reprezintă sursa Grupului de finanțare.

Grupul clasifică instrumentele financiare emise ca datorii financiare sau instrumente de capital conform termenilor contractuali ai instrumentelor. Depozitele, împrumuturile de la bănci, obligațiunile emise și datoriile subordonate sunt inițial recunoscute la valoarea justă la care se adaugă eventuale costuri de tranzacționare iar ulterior sunt măsurate la cost amortizat folosind metoda ratei dobânzii efective.

r) Beneficiile angajaților

Beneficii pe termen scurt

Obligațiile cu beneficiile pe termen scurt acordate angajaților sunt recunoscute ca și cheltuială pe măsură ce serviciul aferent este prestat. Beneficiile pe termen scurt ale angajaților includ salariile, primele și contribuțiile la asigurările sociale.

Se recunoaște un provizion pentru sumele ce se așteaptă a fi plătite cu titlu de prime în numerar pe termen scurt sau scheme de participare a personalului la profit în condițiile în care Grupul are în prezent o obligație legală sau constructivă de a plăti acele sume ca rezultat al serviciilor trecute prestate de către angajați și dacă obligația respectivă poate fi estimată în mod credibil.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

Planuri de contribuții determinate

Obligațiile de plată a contribuțiilor care decurg din planurile de pensii determinate sunt recunoscute în situația consolidată a rezultatului global atunci când se realizează.

Grupul efectuează plăți în numele angajaților proprii către sistemul de pensii al statului român (Pilonul 3), asigurările de sănătate și fondul de șomaj, în decursul derulării activității normale. Toți angajații Grupului sunt membri și de asemenea au obligația legală de a contribui (prin intermediul contribuțiilor sociale) la sistemul de pensii al statului român (un plan de contribuții determinate al Statului). Toate contribuțiile aferente sunt recunoscute în contul de profit și pierdere al perioadei atunci când sunt efectuate. Grupul nu are alte obligații suplimentare.

Planuri de beneficii determinate

Grupul nu este angajat în nici un plan de beneficii determinate și, în consecință, nu are nici un fel de obligații în acest sens.

Beneficiile angajaților pe termen lung

Obligația netă a Grupului în ceea ce privește beneficiile aferente serviciilor pe termen lung, altele decât planurile de postangajare, este reprezentată de valoarea beneficiilor viitoare pe care angajații le-au câștigat în schimbul serviciilor prestate de către aceștia în perioada curentă și perioade anterioare.

În cazul pensionarii, Grupul oferă respectivilor angajați un număr de salarii compensatorii în funcție de vechimea în muncă. Obligația Grupului în ceea ce privește acest jubileu este stipulată în prevederile contractului colectiv de muncă și este estimată folosind metoda factorului de credit proiectat și este recunoscută în situația consolidată a rezultatului global pe principiul contabilității de angajamente. Modificarea ratei de actualizare și a altor ipoteze actuariale este recunoscută ca venit sau cheltuială pe durata medie de muncă rămasă a angajaților care participă la acest plan.

Tranzacții cu plată pe bază de acțiuni

Valoarea justă a sumei ce trebuie plătită angajaților pentru drepturile de apreciere a acțiunilor decontate în numerar este recunoscută ca o cheltuială în contrapartidă cu o creștere a datoriei, pe perioada în care angajații devin îndreptățiți în mod necondiționat la plata acestora. Datoria este reevaluată la fiecare dată de raportare și la data decontării. Orice modificări ale valorii juste ale datoriei sunt recunoscute ca și cheltuieli cu personalul în contul de profit sau pierdere.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

s) Garanții financiare

Garanțiile financiare sunt contracte prin care Grupul își asumă un angajament de a efectua plăți specifice către deținătorul garanției financiare pentru a compensa pierderea suferită de deținător în cazul în care un debitor anume nu reușește să efectueze plata la scadență în conformitate cu termenii prevăzuți în prospectul unui instrument de datorie.

Datoria aferentă garanțiilor financiare este recunoscută inițial la valoarea justă, și aceasta este amortizată pe durata de viață a garanției financiare. Datoria aferentă garanțiilor financiare este evaluată ulterior la valoarea cea mai mare dintre costul amortizat al acesteia și valoarea actualizată a plăților estimate a se realiza (atunci când plata aferentă garanției a devenit probabilă). Garanțiile financiare sunt incluse în alte datorii.

t) Provizioane

Provizioanele sunt recunoscute în situația consolidată a poziției financiare atunci când pentru Grup rezultă o obligație legală sau constructivă legată de un eveniment trecut, obligație care poate fi estimată în mod credibil, și este probabil ca în viitor să fie necesară consumarea unor resurse economice care să stingă această obligație. Pentru determinarea provizionului, fluxurile viitoare de numerar sunt actualizate folosind o rată de actualizare înainte de impozitare care reflectă condițiile curente de piață și riscurile specifice datoriei respective. Provizioanele includ: provizioane pentru litigii, provizioane pentru angajamente de credit neutilizate și alte provizioane.

u) Standarde, interpretări și amendamente la Standardele Internaționale de Raportare Financiară

Modificări ale politicilor contabile și ale informațiilor de furnizat

Standarde emise, dar care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate timpuriu:

• *IFRS 9 Instrumente financiare: clasificare și evaluare*: IASB a emis în iulie 2014 standardul IFRS 9 "Instrumente financiare", standard care înlocuiește IAS 39 "Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare", pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018, cu aplicare timpurie permisă. Standardul introduce noi cerințe privind clasificarea și evaluarea, deprecierea și contabilitatea de acoperire. IASB a publicat versiunea finală a standardului pe 24 iulie 2014 în contextul finalizării unor numeroase versiuni și a fost adoptat de către Comisia Europeană în legislația UE prin Regulamentul UE Nr. 2067/2016 din 22 noiembrie 2016. Cerințele principale ale IFRS 9 sunt următoarele:

a. Clasificare și măsurare:

Din perspectiva clasificării și măsurării, noul standard propune ca toate activele financiare, mai puțin instrumentele de capitaluri proprii și instrumentele financiare derivate, să fie clasificate în funcție de modelul de afaceri al entității pentru administrarea activelor financiare și de caracteristicile fluxurilor de trezorerie contractuale ale activului financiar.

Categoriile de evaluare a instrumentelor financiare prezentate în conformitate cu IAS 39 vor fi înlocuite cu următoarele categorii: active financiare evaluate la valoarea justă prin contul de profit și pierdere (FVPL), active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (FVOCI) și active financiare evaluate la cost amortizat.

Standardul IFRS 9 va permite entităților, la recunoașterea inițială, să desemneze irevocabil un activ financiar măsurat la cost amortizat sau la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global drept activ financiar evaluat la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere, dacă astfel elimină sau reduce semnificativ o inconsecvență de evaluare sau recunoaștere. Instrumentele de capitaluri proprii care nu sunt deținute pentru tranzacționare pot fi desemnate irevocabil, la recunoașterea inițială, în FVOCI, fără nicio posibilitate de reclasificare ulterioară a câștigurilor sau pierderilor în contul de profit și pierdere.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

În ceea ce privește tratamentul contabil aplicat datoriilor financiare, acesta este asemănător dispozițiilor din IAS 39, exceptând tratamentul câștigurilor sau pierderilor rezultate din riscul de credit al entității privind datoriile financiare clasificate ca FVPL. Efectul acestor modificări va fi prezentat în alte elemente ale rezultatului global, fără nicio posibilitate de reclasificare ulterioară în profit sau pierdere, decât dacă ar crea o necorelare contabilă în contul de profit și pierdere.

b. Deprecierea activelor financiare

Pentru evaluarea ulterioară a activelor financiare măsurate la cost amortizat, IFRS 9 impune trei stadii de recunoaștere a pierderilor de risc de credit așteptate și a veniturilor din dobânzi.

Primul stadiu impune ca la data recunoașterii inițiale, ajustarea pentru depreciere să fie prezentată la valoarea actualizată a pierderilor din credit așteptate pe următoarele 12 luni. În cazul în care riscul de credit a crescut semnificativ, ajustarea pentru depreciere va crește la o valoare egală cu valoarea pierderilor din credit așteptate pe durata de viață (stadiul 2). În stadiul 3, atunci când există indicii obiective de depreciere, dobânda trebuie recunoscută în baza valorii nete contabile.

Pe lângă dispozițiile de tranziție, IFRS 9 include prevederi suplimentare privind furnizarea de informații atât în timpul tranziției cât și la aplicarea efectivă a standardului.

c. Contabilitatea de acoperire

Standardul IFRS 9 prevede opțiuni contabile în ceea ce privește contabilitatea de acoperire. Grupul intenționează să continue cu aplicarea dispozițiilor privind contabilitatea de acoperire în conformitate cu IAS 39.

În plus, Grupul va modifica structura situațiilor financiare consolidate și separate ca urmare a aplicării pentru prima dată a standardului IFRS 9 și ca urmare a modificărilor datorate aplicării standardului IFRS 7, cât și celele reglementării (în special FINREP).

Pentru implementarea standardului IFRS 9, Grupul a aprobat un proiect intern pentru a furniza suport în materie de metodologie, achiziții de date și modelare, procese IT și de contabilitate. Coordonarea proiectului IFRS 9 este responsabilitatea unui comitet de conducere printre a cărui membri sunt angajații din departamentele Financiar și Risc alături de membrii Directoratului.

În cursul anului 2016, Grupul a dezvoltat concepte tehnice și metodologia de implementare aferente. Ca parte integrată a proiectului, s-au inițiat la nivelul întregului Grup o analiză de impact cu privire la clasificarea, măsurarea ("SPPI test" și "benchmark test") și deprecierea instrumentelor financiare. Grupul va implementa în etape în cursul anului 2017.

Grupul anticipează că aplicarea standardului IFRS 9 va avea impact asupra activelor și datoriilor deținute. Se așteaptă ca la nivelul întregului Grup să rezulte o creștere a volumului provizioanelor de risc de credit, ca urmare a aplicării IFRS 9. Această estimare se bazează pe cerințele de recunoaștere a provizioanelor de risc de credit la o valoare egală cu pierderile estimate pe următoarele 12 luni, chiar și pentru acele instrumente financiare a căror risc de credit nu a crescut semnificativ de la recunoașterea inițială. În plus, estimarea se bazează și pe faptul că volumul de active pentru care se calculează pierderile din credit estimate pe durata de viață va fi probabil mai mare comparativ cu volumul de active ale căror pierderi au avut loc aplicând dispozițiile IAS 39.

În ceea ce privește clasificarea instrumentelor financiare, s-a stabilit că impactul modificărilor rezultate ca urmare a implementării IFRS 9 nu este unul semnificativ la nivel de Grup, astfel că majoritatea instrumentelor financiare vor continua să fie recunoscute în aceleași categorii prezentate în IAS 39.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

• *IFRS 15 Venituri din contractele cu clienții*: Standardul intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018. IFRS 15 stabilește un model în cinci etape care se va aplica pentru veniturile provenind dintr-un contract încheiat cu un client (cu excepții limitate), indiferent de tipul tranzacției sau de industrie. De asemenea, cerințele standardului se vor aplica pentru recunoașterea și evaluarea câștigurilor și pierderilor din vânzarea anumitor active de altă natură decât cea financiară care nu sunt rezultatul activității obișnuite a entității (de ex.: vânzare de imobilizări corporale și necorporale). Va fi prevăzută prezentarea extinsă de informații, inclusiv dezagregarea venitului total, informații despre obligațiile de executare, modificări ale soldurilor de active și datorii aferente contractului între perioade și raționamente și estimări-cheie. Grupul se află în curs de evaluare a impactului asupra situațiilor financiare consolidate și separate.

• *IFRS 15 Venituri din contractele cu clienții (clarificări)*: Clarificările se aplică pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2018 și aplicarea timpurie este permisă. Obiectul clarificărilor este de a clarifica intențiile IASB atunci când a elaborat cerințele standardului IFRS 15 "Venituri din contractele cu clienții", în special contabilitatea identificării obligațiilor de executare, modificând formularea principiului activelor „identificabile în mod distinct”, a considerațiilor privind mandatarul și mandantul, inclusiv evaluarea faptului că o entitate acționează în calitate de mandatar sau de mandant, precum și aplicarea principiului de control și de licențiere, furnizând îndrumare suplimentară cu privire la contabilizarea proprietății intelectuale și a redevențelor. De asemenea, clarificările prevăd soluții practice suplimentare disponibile entităților care fie aplică IFRS 15 complet retrospectiv, fie aleg să aplice abordarea retrospectivă modificată. Aceste clarificări nu au fost încă adoptate de UE. Grupul se află în curs de evaluare a impactului asupra situațiilor financiare consolidate și separate.

• *IFRS 16: Contracte de leasing*: Standardul intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2019. IFRS 16 stabilește principiile pentru recunoașterea, evaluarea, prezentarea și descrierea/furnizarea informațiilor despre contractele de leasing ale celor două părți la un contract, și anume, clientul („cesionarul”) și furnizorul („cedentul”). Noul standard prevede că cesionarii trebuie să recunoască majoritatea contractelor de leasing în cadrul situațiilor financiare. Cesionarii vor dispune de un singur model contabil pentru toate contractele, cu anumite excepții. Contabilitatea cedentului rămâne în mod semnificativ neschimbată. Standardul nu a fost încă adoptat de UE. Grupul se află în curs de evaluare a impactului asupra situațiilor financiare consolidate și separate.

• *IAS 7: Inițiativa de prezentare a informațiilor (modificări)*: Modificările intră în vigoare pentru perioade anuale începând la sau după 1 ianuarie 2017 și aplicarea timpurie este permisă. Obiectivul acestor modificări este să furnizeze informații care să permită utilizatorilor situațiilor financiare să evalueze modificările apărute în privința datorii rezultate din activități de finanțare, incluzând modificări apărute atât din fluxuri de trezorerie, cât și din elemente nemonetare. Modificările specifică faptul că o modalitate de îndeplinire a cerințelor de prezentare este aceea de a furniza o reconciliere tabelară între soldurile inițiale și cele finale în situația poziției financiare în cazul datorii rezultate din activități de finanțare, incluzând modificări din fluxurile de trezorerie aferente activității de finanțare, modificări rezultate din obținerea sau pierderea controlului asupra filialelor sau a altor segmente, efectul modificărilor cursurilor de schimb, modificări ale valorii juste și alte tipuri de modificări. Standardul nu a fost încă adoptat de UE. Grupul se află în curs de evaluare a impactului asupra situațiilor financiare consolidate și separate.

3. POLITICI CONTABILE SEMNIFICATIVE (continuare)

v) Raportarea pe segmente

Grupul prezintă informații la nivel de segmente pentru a da posibilitatea utilizatorilor situațiilor sale financiare să evalueze natura și efectele financiare ale activităților în care se angajează, precum și mediile economice în care își desfășoară activitatea.

Un segment operațional este o componentă a Grupului:

- (a) care se angajează în activități din care poate obține venituri și de pe urma cărora poate suporta cheltuieli (inclusiv venituri și cheltuieli aferente tranzacțiilor cu alte componente ale Grupului);
- (b) ale cărei rezultate din activitate sunt examinate în mod periodic de către principalul factor decizional operațional al entității în vederea luării de decizii cu privire la alocarea resurselor pe segment și a evaluării performanței acestuia și
- (c) pentru care sunt disponibile informații financiare distincte.

Raportarea pe segmente se bazează pe următoarele linii de business ale Grupului: clienți corporativi, persoane fizice, întreprinderi mici și mijlocii (denumite în continuare IMM) și trezorerie, ultima incluzând și instituții financiare.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR

a) Introducere și prezentare generală

Grupul este expus următoarelor riscuri ca rezultat al folosirii instrumentelor financiare:

- Riscul de credit
- Riscul de lichiditate
- Riscul de piață
- Riscul operațional

Această notă prezintă informații referitoare la expunerea Grupului față de fiecare risc menționat mai sus, precum și politicile și procesele de evaluare și gestionare a riscului. Cele mai importante riscuri financiare la care este expus Grupul sunt riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață și riscul operațional. Riscul de piață include riscul valutar, riscul de rată a dobânzii și riscul privind prețul instrumentelor de capital.

Cerințele de publicare prevăzute în partea a opta a Regulamentului nr. 575/2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții sunt publicate pe pagina de internet a băncii la adresa <https://www.raiffeisen.ro/despre-noi/guvernanta-corporativa/transparența-si-publicare/>.

Cadrul gestionării riscurilor

Directoratul Grupului este responsabil pentru implementarea și monitorizarea cadrului de gestionare al riscurilor. Comitetul de Gestionare a Activelor și Pasivelor (ALCO), Comitetul de Credit, Comitetul de Administrare a Riscurilor Semnificative și Comitetul de Credite Problematică sunt responsabile pentru dezvoltarea și monitorizarea politicilor de gestionare a riscului Grupului în ariile specificate de acestea. Toate comitetele raportează cu regularitate Directoratului. Cadrul de gestionare al riscurilor este definit în strategia de risc, elaborată și revizuită cu o frecvență anuală. Profilul de risc este de asemenea revizuit cu o frecvență anuală și cuprinde evaluarea tuturor riscurilor considerate semnificative. Politicile Grupului de gestionare a riscului sunt stabilite pentru a identifica și analiza riscurile la care este expus Grupul, pentru a stabili limitele adecvate de risc și control și a monitoriza riscurile și respectarea limitelor de risc. Politicile și sistemul de gestionare a riscurilor sunt revizuite periodic pentru a reflecta schimbările în condițiile pieții, produselor și serviciilor oferite. Grupul își propune să dezvolte un mediu de control disciplinat și constructiv, în care toți angajații își înțeleg rolurile și obligațiile, prin intermediul cursurilor de instruire, standardelor și procedurilor de conducere implementate. Acest proces de gestionare a riscurilor este esențial pentru profitabilitatea continuă a Grupului și fiecare angajat din cadrul Grupului este responsabil pentru expunerile la risc legate de activitatea sa sau de responsabilitățile sale.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Comitetul de Audit al Grupului raportează Consiliului de Supraveghere și are responsabilitatea de a monitoriza respectarea procedurilor de gestiune ale riscului. Comitetul de Audit este asistat în îndeplinirea funcțiilor sale de către departamentul de Audit Intern. Auditul Intern efectuează atât revizuirii regulate cât și ad-hoc asupra controalelor și procedurilor de gestiune a riscurilor, iar rezultatele revizuirilor sunt raportate Comitetului de Audit.

Exercițiile de stress testing sunt o practică comună în Grup. Testele de stres de efectuat sunt fie dezvoltate local fie sunt dezvoltate și efectuate la nivelul Grupului Raiffeisen Bank Internațional. Grupul a pus în aplicare un Manual de stress testing care stabilește pașii, conceptele, metodologiile și termenii în procesul de stress testing. Toate testele de stres sunt analizate și raportate către management.

b) Riscul de Credit

(i) Gestionarea riscului de credit

Riscul de credit este riscul ca Grupul să suporte pierderea generată de neîndeplinirea obligațiilor contractuale ale clienților săi sau ale contrapartidelor. Grupul gestionează și controlează riscul de credit prin stabilirea de limite privind dimensiunea riscului acceptat, atât pentru contrapartidele individuale, cât și pentru concentrațiile geografice sau industriale, precum și prin monitorizarea acestor limite. Grupul este expus la riscul de credit atât prin activitățile sale de creditare, de tranzacționare și investiție, cât și prin situațiile în care acționează ca intermediar în numele clienților sau a terțelor părți, în situația în care desfășoară activități de finanțare a operațiunilor de leasing financiar sau în calitatea sa de emitent de garanții.

Riscul de credit asociat activităților de tranzacționare și investiție este gestionat prin intermediul proceselor de management al riscului de credit ale Grupului. Riscul este diminuat prin selectarea unor parteneri cu performanțe financiare solide, prin monitorizarea activității acestora, prin folosirea de limite de expunere și, acolo unde este necesar, prin solicitarea de garanții. Expunerea principală a Grupului la riscul de credit ia naștere din acordarea de credite și avansuri clienților și din desfășurarea activităților de acordare de finanțări prin leasing financiar. În aceste cazuri, expunerea este reprezentată de valoarea contabilă a activelor din situația consolidată a poziției financiare. Grupul este expus la riscul de credit pe diferite active financiare, incluzând instrumente derivate și de datorie, expunerea în cazul acestor instrumente fiind egală cu valoarea contabilă a acestora prezentată în situația consolidată a poziției financiare. Pe lângă cele menționate mai sus, Grupul este expus la riscul de credit extrabilanțier, din angajamentele de finanțare și emiterea de garanții (vezi Nota 35). Pentru a minimiza riscul, Grupul are anumite proceduri menite să evalueze clienții înaintea acordării creditelor și a finanțării operațiunilor de leasing, să monitorizeze capacitatea acestora de a rambursa principalul și dobânzile aferente pe perioada derulării împrumuturilor și a contractelor de leasing și să stabilească limite de expunere.

Directoratul a delegat responsabilitatea gestionării riscului de credit către Comitetul de Credite. Divizia Risc, care raportează Vicepreședintelui de Risc este responsabilă cu supravegherea riscului de credit al Grupului, incluzând:

- Formularea politicilor de creditare, prin care se urmărește asigurarea menținerii unui portofoliu de credite sănătos, prin stabilirea unor limite corespunzătoare și definirea unor criterii specifice de creditare pentru anumite produse, categorii de clienți etc.
- Stabilirea și implementarea unor proceduri privind: tratamentul și evaluarea garanțiilor, revizuirea periodică a creditelor, clasificarea și raportarea portofoliului de credite, documentația juridică aferentă activității de creditare, urmărirea și tratamentul creditelor neperformante, asigurarea conformității cu cerințele organelor de reglementare.
- Stabilirea structurii de autorizare a aprobării și reînnoirii facilităților de credit: limitele de autorizare pot fi stabilite la nivelul individual al unor analiști de risc desemnați sau la nivelul Comitetului de Credit sau al organului de aprobare desemnat la nivel de Grup. Limitele de autorizare sunt stipulate în regulamentul de funcționare a Comitetului de Credit și sunt stabilite în funcție de criterii precum valoarea creditului, concordanța cu politica de creditare etc.
- Evaluarea și revizuirea riscului de credit are loc în conformitate cu limitele de autorizare stabilite în regulamentul de funcționare al Comitetului de Credit și cu cerințele regulatorii.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

- Limitarea concentrării expunerii pe terți, arii geografice, industrii și pe emitent, categoria de clasificare a creditului, lichiditatea pieței și țara (pentru titluri deținute ca investiții). Riscul de concentrare este monitorizat în cadrul activității de management al portofoliului și este analizat lunar prin rapoarte prezentate către personalul angajat în activitatea de creditare și către management.
- Dezvoltarea și menținerea sistemelor de clasificare a clienților în funcție de gradul de risc. La nivel de Grup se utilizează sisteme unitare de clasificare a clienților în funcție de gradul de risc. Aceste sisteme cuprind atât metodologii de atribuire de rating-uri cât și bazate pe utilizarea de scoring-uri. Grupul efectuează periodic revizuirea sistemelor de clasificare a clienților. Gradul de risc măsurat prin intermediul sistemelor menționate stă la baza stabilirii cuantumului de provizioane necesare acoperirii riscului de neplată.
- Revizuirea, verificarea conformității unității cu limitele stabilite conform politicilor de creditare și a procedurilor interne.
- Raportări periodice despre calitatea portofoliului de credite sunt prezentate Comitetului de Credite și sunt propuse măsuri adecvate de rectificare.
- Furnizarea de informații, îndrumări și expertize punctelor de lucru pentru a promova practica cea mai adecvată în Grup în ceea ce privește gestionarea riscului de credit.

Grupul a implementat un sistem de avertizare timpurie (Early Warning Signs) care este folosit pentru screeningul lunar al portofoliului de credite și vizează identificarea expunerilor problematice viitoare cât mai curând posibil. Sistemul se bazează pe evenimente declanșatoare detectate automat pentru fiecare client cu frecvență lunară, dar se bazează și pe introduceri manuale ad-hoc dacă este cunoscut un eveniment advers.

Implementarea politicilor de credit și a procedurilor este realizată la nivel centralizat. Fiecare sucursală/agenție trebuie să implementeze politicile și procedurile de credit ale Grupului. Fiecare sucursală este responsabilă de calitatea și performanța portofoliului propriu de credite. Grupul are un proces de centralizare atât al aprobării cât și al administrării tuturor creditelor, fapt care duce la îmbunătățirea calității portofoliului de credite și la o mai bună monitorizare.

Departamentul de Audit Intern efectuează verificări periodice ale fiecărei sucursale/agenții și ale proceselor de creditare ale Grupului.

Concentrările de risc de credit semnificative iau naștere pe tipuri de clienți în funcție de creditele, avansurile și angajamentele de credit acordate de Grup. Concentrarea riscului de credit aferent instrumentelor financiare apare atunci când anumite segmente de clienți prezintă caracteristici economice similare și capacitatea de rambursare este similar afectată de schimbările din mediul economic. Principala concentrare a riscului de credit derivă din expunerea individuală, pe segmente de clienți în ceea ce privește creditele și avansurile acordate de Grup, angajamentele de credit și garanțiile emise.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

(ii) Expunerea la riscul de credit

În tabelul de mai jos sunt prezentate concentrările de risc pe produs pentru clienții de tip retail și pe sectoare economice pentru clienții de tip non-retail. În tabel sunt prezentate atât expuneri brute bilanțiere cât și extrabilanțiere:

	Grup		Banca	
	31	31	31	31
	decembrie	decembrie	decembrie	decembrie
	2016	2015	2016	2015
<i>Mii RON</i>				
Clienți retail*, din care:				
Credit de nevoi personale	4.645.085	3.952.493	4.645.085	3.952.493
Credit pentru investiții imobiliare	4.040.945	3.890.214	4.040.945	3.890.214
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	1.944.249	2.221.540	1.944.249	2.221.540
Card de credit	2.152.308	1.904.771	2.152.308	1.904.771
Descoperit de cont	1.440.046	1.455.166	1.440.046	1.455.166
Finanțarea investițiilor	520.966	483.366	520.966	483.366
Altele	6.377	5.650	6.377	5.650
Clienți non-retail, din care:				
Agricultură	628.031	617.289	628.031	617.289
Electricitate, petrol și gaze naturale	1.010.665	1.624.989	1.010.665	1.624.989
Producție	2.313.557	2.299.917	2.313.557	2.299.917
Construcții	2.196.387	1.828.400	2.196.387	1.828.400
Comerț cu amănuntul și en-gros	3.819.098	3.104.180	3.819.098	3.104.180
Servicii	3.037.247	2.314.546	3.037.221	2.314.546
Sector public	707.999	590.154	707.999	590.154
Total **	28.462.960	26.292.675	28.462.934	26.292.675

* Clienții retail includ persoane fizice și IMM-uri cu cifra de afaceri sub 1.000.000 EUR și expunere de maxim 200.000 EUR.

** Din totalul expunerii la riscul de credit, atât la nivel de Grup, cât și la nivel de Bancă, suma de 7.466.857 mii RON reprezintă expunere extrabilanțieră (2015: 7.104.203 mii RON).

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată împărțirea creditelor și avansurilor acordate clienților în funcție de calitatea creditelor:

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Credite depreciate					
Clienți retail, din care:					
Clasa 1 (creanță cu risc minim)		891	56.025	891	56.025
Clasa 2 (creanță excelentă)		1.187	94.166	1.187	94.166
Clasa 3 (creanță foarte bună)		358	44.465	358	44.465
Clasa 4 (creanță bună)		757	21.295	757	21.295
Clasa 5 (creanță cu risc mediu)		1.835	20.261	1.835	20.261
Clasa 6 (creanță cu risc mediocru)		1.405	35.057	1.405	35.057
Clasa 7 (creanță slabă)		1.606	26.762	1.606	26.762
Clasa 8 (creanță foarte slabă)		521	16.075	521	16.075
Clasa 9 (creanță îndoielnică)		5.987	64.755	5.987	64.755
Clasa 10 (creanță în stare de nerambursare)		853.870	665.388	853.870	665.388
Fără rating		5.161	28.637	5.161	28.637
Valoare brută		873.578	1.072.886	873.578	1.072.886
Ajustări individuale	20	-556.320	-527.055	-556.320	-527.055
Valoare contabilă netă		317.258	545.831	317.258	545.831
Clienți non-retail, din care:					
Clasa 8 (credit slab – sub-standard)		551	0	551	0
Clasa 9 (credit foarte slab – îndoielnic)		8.048	21.904	8.048	21.904
Clasa 10 (credit default)		562.770	480.500	562.744	480.500
Finanțarea proiectelor*		149.515	61.446	149.515	61.446
Fără rating		12	0	12	0
Valoare brută		720.896	563.850	720.870	563.850
Ajustări individuale	20	-390.888	-350.444	-390.888	-350.444
Valoare contabilă netă		330.008	213.406	329.982	213.406

*Modelul de rating dedicat finanțărilor de proiecte este un instrument utilizat la nivel de grup pentru clienții non- retail.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Mii RON	Nota	Grup		Banca	
		31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Restante, dar nedepreciate					
Clienți retail, din care:					
Clasa 1 (creanța cu risc minim)		7.790	4.233	7.790	4.233
Clasa 2 (creanța excelentă)		28.210	14.948	28.210	14.948
Clasa 3 (creanța foarte bună)		57.730	51.051	57.730	51.051
Clasa 4 (creanța bună)		118.637	94.879	118.637	94.879
Clasa 5 (creanța cu risc mediu)		281.157	243.629	281.157	243.629
Clasa 6 (creanța cu risc mediocru)		215.140	252.976	215.140	252.976
Clasa 7 (creanța slabă)		155.822	198.800	155.822	198.800
Clasa 8 (creanța foarte slabă)		98.069	93.342	98.069	93.342
Clasa 9 (creanța îndoielnică)		242.309	229.588	242.309	229.588
Clasa 10 (creanța în stare de nerambursare)*		37.149	79.052	37.149	79.052
Fără rating		11.403	10.707	11.403	10.707
Valoare brută		1.253.416	1.273.205	1.253.416	1.273.205
Ajustări colective	20	-89.604	-86.930	-89.604	-86.930
Valoare contabilă netă		1.163.812	1.186.275	1.163.812	1.186.275
Clienți non-retail, din care:					
Clasa 3 (credit foarte bun)		319	0	319	0
Clasa 5 (credit stabil)		107.314	24.122	107.314	24.122
Clasa 6 (rating de credit acceptabil)		18.999	97.439	18.999	97.439
Clasa 7 (credit marginal)		37.987	23.658	37.987	23.658
Clasa 8 (credit slab – sub-standard)		2.514	45.765	2.514	45.765
Clasa 9 (credit foarte slab – îndoielnic)		2.633	3.601	2.633	3.601
Clasa 10 (credit default)		2.595	0	2.595	0
Finanțarea proiectelor		243.620	352.481	243.620	352.481
Fără rating		253	9.786	253	9.786
Valoare brută		416.234	556.852	416.234	556.852
Ajustări colective	20	-1.613	-3.033	-1.613	-3.033
Valoare contabilă netă		414.621	553.819	414.621	553.819

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

		Grup		Banca	
		31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>	<i>Nota</i>				
Nici restante nici depreciate					
Clienți retail, din care:					
Clasa 1 (creanța cu risc minim)		3.694.531	2.571.244	3.694.531	2.571.244
Clasa 2 (creanța excelentă)		2.380.723	2.291.443	2.380.723	2.291.443
Clasa 3 (creanța foarte bună)		1.585.503	1.828.845	1.585.503	1.828.845
Clasa 4 (creanța bună)		1.007.027	1.174.309	1.007.027	1.174.309
Clasa 5 (creanța cu risc mediu)		849.078	898.256	849.078	898.256
Clasa 6 (creanța cu risc mediocru)		534.131	463.511	534.131	463.511
Clasa 7 (creanța slabă)		244.623	220.358	244.623	220.358
Clasa 8 (creanța foarte slabă)		86.678	76.312	86.678	76.312
Clasa 9 (creanța îndoielnică)		65.771	51.079	65.771	51.079
Clasa 10 (creanța în stare de nerambursare)*		14.377	6.695	14.377	6.695
Fără rating		91.852	118.359	91.853	118.359
Valoare brută		10.554.294	9.700.411	10.554.295	9.700.411
Ajustări colective	20	-157.720	-31.702	-157.720	-31.702
Valoare contabilă netă		10.396.574	9.668.709	10.396.575	9.668.709
Clienți non-retail, din care:					
Clasa 1 (risc scăzut)		35.751	11	35.751	11
Clasa 2 (credit excelent)		374.106	114.705	374.106	114.705
Clasa 3 (credit foarte bun)		134.955	77.932	134.955	77.932
Clasa 4 (credit bun)		366.353	243.334	366.353	243.334
Clasa 5 (credit stabil)		1.405.471	1.173.374	1.405.471	1.173.374
Clasa 6 (rating de credit acceptabil)		2.339.194	2.198.414	2.339.194	2.198.414
Clasa 7 (credit marginal)		1.414.159	1.425.461	1.414.159	1.425.461
Clasa 8 (credit slab – substandard)		305.551	288.871	305.551	288.871
Clasa 9 (credit foarte slab – îndoielnic)		73.962	14.128	73.962	14.128
Clasa 10 (credit default)*		10.098	0	10.098	0
Finanțarea proiectelor		717.143	481.592	717.143	481.592
Fără rating		942	3.446	942	3.446
Valoare brută		7.177.685	6.021.268	7.177.685	6.021.268
Ajustări colective	20	-38.916	-35.722	-38.916	-35.722
Valoare contabilă netă		7.138.769	5.985.546	7.138.769	5.985.546
Total valoare contabilă netă credite și avansuri acordate clienților		19.761.042	18.153.586	19.761.017	18.153.586

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

La nivel de Grup, creditele și avansurile acordate băncilor în valoare de 546.165 mii RON (31 decembrie 2015: 1.138.893 mii RON), active financiare deținute pentru tranzacționare în valoare de 443.694 mii RON (31 decembrie 2015: 527.133 mii RON), derivate deținute pentru managementul riscului în valoare de 1.013 mii RON (31 decembrie 2015: 1.956 mii RON), precum și titlurile de valoare în suma de 3.849.590 mii RON (31 decembrie 2015: 4.115.797 mii RON) sunt încadrate toate în categoria curente.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

La nivel de Bancă, creditele și avansurile acordate băncilor în valoare de 546.165 mii RON (31 decembrie 2015: 1.138.893 mii RON), active financiare deținute pentru tranzacționare în valoare de 443.758 mii RON (31 decembrie 2015: 527.218 mii RON), derivate deținute pentru managementul riscului în valoare de 1.013 mii RON (31 decembrie 2015: 1.956 mii RON), precum și titlurile de valoare în suma de 3.812.486 mii RON (31 decembrie 2015: 4.094.689 mii RON) sunt încadrate toate în categoria curente.

La 31 decembrie 2016, creditele și avansurile către bănci sunt reprezentate în mare parte de plasamente pe piața monetară și din conturi corespondente. Cele mai importante contrapartide din punct de vedere al expunerii sunt din Germania (47%), Danemarca (17%) și Austria (14%). Conturile curente deschise la bănci sunt în permanență la dispoziția Grupului, nu sunt restricționate, nu sunt restante și nici depreciate.

Pentru clienții corporativi, întreprinderi mici și mijlocii, instituții financiare, autorități locale și centrale, Grupul folosește sisteme de rating asociate performanței financiare atât pentru creditele provizionate individual cât și pentru cele evaluate colectiv. Conform politicilor aplicate de Grup, fiecărui grad de risc de credit i se poate asocia un rating corespunzător, de la gradul de risc cel mai scăzut (Clasa 1) până la categoria creditelor default (Clasa 10). În cazul persoanelor fizice și al întreprinderilor foarte mici (micro), riscul de credit asociat este cuantificat pe baza modelelor interne de rating și este consistent cu cerințele reglementate de Basel. Banca asociază clienților un rating la nivel de facilitare pentru persoanele fizice și un rating la nivel de client pentru clienții micro. În urma procesului de calibrare se asignează o probabilitate de nerambursare pentru clasele de rating asociate.

O analiză a valorii juste a garanțiilor (prezentată ca fiind valoarea minimă dintre expunere și valoarea realizabilă netă a garanțiilor pe fiecare credit în parte) aferente creditelor acordate clienților se prezintă după cum urmează:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
<i>Valoarea garanțiilor aferente creditelor depreciate</i>				
Proprietăți	500.517	558.853	500.517	558.853
Alte garanții	7.080	14.643	7.080	14.643
Depozite colaterale	2.462	1.269	2.462	1.269
Scrisori de garanție	17.326	71	17.326	71
Titluri de datorie	36	0	36	0
Total	527.421	574.836	527.421	574.836

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
<i>Valoarea garanțiilor aferente creditelor nedepreciate</i>				
Proprietăți	5.449.804	5.488.330	5.449.804	5.488.330
Alte garanții	1.119.692	884.429	1.119.692	884.429
Depozite colaterale	98.897	106.769	98.897	106.769
Scrisori de garanție	1.848.463	1.158.908	1.848.463	1.158.908
Titluri de datorie	36.441	42.894	36.441	42.894
Total	8.553.297	7.681.330	8.553.297	7.681.330

Grupul deține garanții pentru credite și avansuri acordate clienței sub forma de depozite bancare, ipoteci asupra proprietăților imobiliare, garanții și alte gajuri asupra echipamentelor și / sau alte creanțe. Garanțiile de tip ipotecar executate de Grup sunt în suma de 95.737 mii RON (2015: 77.474 mii RON).

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Următorul tabel prezintă sumele aferente expunerilor supragarantate și valoarea garanțiilor aferente la nivel de Grup:

Grup Mii RON	31 decembrie 2016			31 decembrie 2015		
	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență
<i>Clienți retail, din care:</i>	1.672.414	2.833.219	1.160.805	1.387.151	2.411.772	1.024.621
Credit de nevoi personale	2.357	4.379	2.022	4.859	9.070	4.211
Credit pentru investiții imobiliare	797.154	1.101.636	304.482	593.759	834.066	240.307
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	595.117	1.151.973	556.856	525.766	970.158	444.392
Descoperit de cont	97.879	220.654	122.775	88.357	198.214	109.857
Finanțarea investițiilor	179.795	354.299	174.504	173.888	399.713	225.825
Altele	112	278	166	522	551	29
<i>Clienți non-retail, din care:</i>	2.408.185	3.727.287	1.319.102	1.608.451	2.671.299	1.062.848
Agricultură	91.600	162.434	70.834	106.401	228.780	122.379
Electricitate, petrol și gaze naturale	59.941	112.108	52.167	79.267	154.438	75.171
Producție	253.165	508.977	255.812	347.678	592.740	245.062
Construcții	688.347	888.074	199.727	317.170	539.872	222.702
Comerț cu amănuntul și en-gros	407.825	812.332	404.507	329.091	570.901	241.810
Servicii	843.877	1.119.362	275.485	397.526	535.560	138.034
Sector public	63.430	124.000	60.570	31.318	49.008	17.690
TOTAL	4.080.599	6.560.506	2.479.907	2.995.602	5.083.071	2.087.469

Tabelul de mai jos prezintă sumele aferente expunerilor supragarantate și valoarea garanțiilor aferente la nivel de Bancă:

Banca Mii RON	31 decembrie 2016			31 decembrie 2015		
	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență
<i>Clienți retail, din care:</i>	1.672.414	2.833.219	1.160.805	1.387.151	2.411.772	1.024.621
Credit de nevoi personale	2.357	4.379	2.022	4.859	9.070	4.211
Credit pentru investiții imobiliare	797.154	1.101.636	304.482	593.759	834.066	240.307
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	595.117	1.151.973	556.856	525.766	970.158	444.392
Descoperit de cont	97.879	220.654	122.775	88.357	198.214	109.857
Finanțarea investițiilor	179.795	354.299	174.504	173.888	399.713	225.825
Altele	112	278	166	522	551	29
<i>Clienți non-retail, din care:</i>	2.408.185	3.727.287	1.319.102	1.608.451	2.671.299	1.062.848
Agricultură	91.600	162.434	70.834	106.401	228.780	122.379
Electricitate, petrol și gaze naturale	59.941	112.108	52.167	79.267	154.438	75.171
Producție	253.165	508.977	255.812	347.678	592.740	245.062
Construcții	688.347	888.074	199.727	317.170	539.872	222.702
Comerț cu amănuntul și en-gros	407.825	812.332	404.507	329.091	570.901	241.810
Servicii	843.877	1.119.362	275.485	397.526	535.560	138.034
Sector public	63.430	124.000	60.570	31.318	49.008	17.690
TOTAL	4.080.599	6.560.506	2.479.907	2.995.602	5.083.071	2.087.469

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Expunerile de credit subgarantate la nivel de Grup sunt prezentate în tabelul de mai jos :

Grup Mii RON	31 decembrie 2016			31 decembrie 2015		
	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență
<i>Clienți retail, din care:</i>	11.008.874	3.402.637	-7.606.237	10.659.351	3.451.027	-7.208.324
Credit de nevoi personale	4.642.728	5	-4.642.723	3.947.634	91	-3.947.543
Credit pentru investiții imobiliare	3.243.791	2.456.412	-787.379	3.296.455	2.399.856	-896.599
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	1.345.449	689.918	-655.531	1.695.219	833.928	-861.291
Credit Card	733.075	0	-733.075	672.161	0	-672.161
Descoperit de cont	701.520	62.385	-639.135	736.209	84.465	-651.744
Finanțarea investițiilor	341.171	193.629	-147.542	309.478	131.885	-177.593
Altele	1.140	288	-852	2.195	802	-1.393
<i>Clienți non-retail, din care:</i>	5.906.630	1.473.395	-4.433.235	5.533.519	1.885.005	-3.648.514
Agricultură	326.435	137.500	-188.935	359.736	139.621	-220.115
Electricitate, petrol și gaze naturale	210.524	25.130	-185.394	343.487	31.630	-311.857
Producție	1.234.187	364.703	-869.484	1.105.295	422.744	-682.551
Construcții	613.092	161.517	-451.575	693.618	403.716	-289.902
Comerț cu amănuntul și en-gros	1.754.050	479.983	-1.274.067	1.423.380	567.110	-856.270
Servicii	1.212.839	265.195	-947.644	1.131.326	267.518	-863.808
Sector public	555.503	39.367	-516.136	476.677	52.666	-424.011
TOTAL	16.915.504	4.876.032	-12.039.472	16.192.870	5.336.032	-10.856.838

Expunerile de credit subgarantate la nivel de Banca sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Banca Mii RON	31 decembrie 2016			31 decembrie 2015		
	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență	Expunere brută	Valoarea garanțiilor	Diferență
<i>Clienți retail, din care:</i>	11.008.874	3.402.637	-7.606.237	10.659.351	3.451.027	-7.208.324
Credit de nevoi personale	4.642.728	5	-4.642.723	3.947.634	91	-3.947.543
Credit pentru investiții imobiliare	3.243.791	2.456.412	-787.379	3.296.455	2.399.856	-896.599
Credit de consum garantat cu ipotecă imobiliară	1.345.449	689.918	-655.531	1.695.219	833.928	-861.291
Credit Card	733.075	0	-733.075	672.161	0	-672.161
Descoperit de cont	701.520	62.385	-639.135	736.209	84.465	-651.744
Finanțarea investițiilor	341.171	193.629	-147.542	309.478	131.885	-177.593
Altele	1.140	288	-852	2.195	802	-1.393
<i>Clienți non-retail, din care:</i>	5.906.605	1.473.395	-4.433.210	5.533.519	1.885.005	-3.648.514
Agricultură	326.435	137.500	-188.935	359.736	139.621	-220.115
Electricitate, petrol și gaze naturale	210.524	25.130	-185.394	343.487	31.630	-311.857
Producție	1.234.187	364.703	-869.484	1.105.295	422.744	-682.551
Construcții	613.092	161.517	-451.575	693.618	403.716	-289.902
Comerț cu amănuntul și en-gros	1.754.050	479.983	-1.274.067	1.423.380	567.110	-856.270
Servicii	1.212.814	265.195	-947.619	1.131.326	267.518	-863.808
Sector public	555.503	39.367	-516.136	476.677	52.666	-424.011
TOTAL	16.915.479	4.876.032	-12.039.447	16.192.870	5.336.032	-10.856.838

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Credite și titluri de valoare depreciate

Creditele și titlurile de valoare depreciate sunt acelea pentru care Grupul considera că este probabil că nu va putea colecta principalul și dobânda de plată în conformitate cu termenii contractuali ai contractului de credit / titlului de valoare.

Credite restante dar nedepreciate

Creditele și valorile mobiliare pentru care dobânda și principalul de plată sunt restante, dar Grupul consideră că nu este cazul să le deprecieze deoarece nu există indicii obiective pentru depreciere sau există indicii pentru depreciere, însă nu există o pierdere identificabilă la nivelul acestor clienți.

Grup

Situația creditelor restante dar nedepreciate la 31 decembrie 2016 este după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	< 30 zile	31 – 60 zile	61 – 90 zile	91 – 180 zile	181 zile-1 an	> 1 an*	Total
Clienți non-retail	392.294	20.814	1.416	892	357	462	416.235
Clienți retail	980.626	168.116	78.929	9.595	3.927	12.723	1.253.916
TOTAL	1.372.920	188.930	80.345	10.487	4.284	13.185	1.670.151

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

Situația creditelor restante dar nedepreciate la 31 decembrie 2015 este după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	< 30 zile	31 – 60 zile	61 – 90 zile	91 – 180 zile	181 zile-1 an	> 1 an*	Total
Clienți non-retail	546.483	3.329	113	5.166	610	1.151	556.852
Clienți retail	976.968	154.298	68.421	72.165	1.353	0	1.273.205
TOTAL	1.523.451	157.627	68.534	77.331	1.963	1.151	1.830.057

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

Banca

Situația creditelor restante dar nedepreciate la 31 decembrie 2016 este după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	< 30 zile	31 – 60 zile	61 – 90 zile	91 – 180 zile	181 zile-1 an	> 1 an*	Total
Clienți non-retail	392.294	20.814	1.416	892	357	462	416.235
Clienți retail	980.626	168.116	78.929	9.595	3.927	12.723	1.253.916
TOTAL	1.372.920	188.930	80.345	10.487	4.284	13.185	1.670.151

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Situația creditelor restante dar nedepreciate la 31 decembrie 2015 este după cum urmează:

Mii RON	< 30 zile	31 – 60 zile	61 – 90 zile	91 – 180 zile	181 zile-1 an	> 1 an*	Total
Clienți non-retail	546.483	3.329	113	5.166	610	1.151	556.852
Clienți retail	976.968	154.298	68.421	72.165	1.353	0	1.273.205
TOTAL	1.523.451	157.627	68.534	77.331	1.963	1.151	1.830.057

* Expuneri supragarantate care sunt analizate individual

Ajustări pentru deprecierea creditelor

Grupul stabilește o ajustare pentru depreciere care reprezintă o estimare a unei pierderi în valoarea portofoliului de credite. Componentele principale ale acestui provizion sunt o componentă specifică de risc care se referă la expuneri individuale și o componentă colectivă stabilită pentru un grup de active omogene din punctul de vedere al probabilității de neplată, dar pentru care nu pot fi identificate pierderi și drept urmare nu fac subiectul deprecierei individuale.

Analiza valorilor brute și nete (ținând seama de depreciere) a activelor provizionate individual pe grade de risc este prezentată mai jos:

31 decembrie 2016		Grup		Banca	
Mii RON		Brut	Net	Brut	Net
<i>Ajustări individuale pentru credite și avansuri clienți</i>					
Clienți retail, din care:					
Clasa 1 (creanța cu risc minim)		891	426	891	426
Clasa 2 (creanța excelentă)		1.187	620	1.187	620
Clasa 3 (creanța foarte bună)		358	169	358	169
Clasa 4 (creanța bună)		757	297	757	297
Clasa 5 (creanța cu risc mediu)		1.835	611	1.835	611
Clasa 6 (creanța cu risc mediocru)		1.405	549	1.405	549
Clasa 7 (creanța slabă)		1.606	744	1.606	744
Clasa 8 (creanța foarte slabă)		521	323	521	323
Clasa 9 (creanța îndoielnică)		5.987	2.420	5.987	2.420
Clasa 10 (creanța în stare de nerambursare)		853.870	309.659	853.870	309.659
Fără rating		5.161	1.440	5.161	1.439
Total clienți retail		873.578	317.258	873.578	317.257
Clienți non-retail, din care:					
Clasa 8 (credit slab - substandard)		551	443	551	443
Clasa 9 (credit foarte slab - îndoielnic)		8.048	6.943	8.048	6.943
Clasa 10 (credit default)		562.770	266.749	562.744	266.748
Finanțarea proiectelor		149.515	55.870	149.515	55.846
Fără rating		12	3	12	3
Total clienți non-retail		720.896	330.008	720.870	329.983
Total		1.594.474	647.266	1.594.448	647.240

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

31 decembrie 2015	Grup		Banca	
Mii RON	Brut	Net	Brut	Net
<i>Ajustări individuale pentru credite și avansuri clienți</i>				
Clienți retail, din care:				
Clasa 1 (creanța cu risc minim)	56.025	48.631	56.025	48.631
Clasa 2 (creanța excelentă)	94.166	82.789	94.166	82.789
Clasa 3 (creanța foarte bună)	44.465	34.534	44.465	34.534
Clasa 4 (creanța bună)	21.295	17.560	21.295	17.560
Clasa 5 (creanța cu risc mediu)	20.261	16.516	20.261	16.516
Clasa 6 (creanța cu risc mediocru)	35.057	28.543	35.057	28.543
Clasa 7 (creanța slabă)	26.762	21.204	26.762	21.204
Clasa 8 (creanța foarte slabă)	16.075	12.004	16.075	12.004
Clasa 9 (creanța îndoielnică)	64.755	44.704	64.755	44.704
Clasa 10 (creanța în stare de nerambursare)	665.388	226.131	665.388	226.131
Fără rating	28.637	13.215	28.637	13.215
Total clienți retail	1.072.886	545.831	1.072.886	545.831
Clienți non-retail, din care:				
Clasa 9 (credit foarte slab- îndoielnic)	21.904	8.069	21.904	8.069
Clasa 10 (credit default)	480.500	193.730	480.500	193.730
Finanțarea proiectelor	61.446	11.607	61.446	11.607
Total clienți non-retail	563.850	213.406	563.850	213.406
Total	1.636.736	759.237	1.636.736	759.237

Credite neperformante, dar care nu sunt în stare de nerambursare

Expuneri restructurate și neperformante conform reglementării EBA

La nivel de Grup, s-a implementat regulamentul aferent creditelor restructurate și neperformante conform EBA/ITS/2013/03/rev1 din 24 iulie 2014 și revizuit în 10 martie 2015.

În scopul raportării conform EBA ITS, expunerile neperformante sunt considerate cele care satisfac cel puțin una din următoarele condiții:

- (a) expunerea a fost clasificată ca fiind în stare de nerambursare;
- (b) expunerea a fost depreciată conform IAS 39 "Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare";
- (c) expunere restructurată performantă reclassificată din neperformantă căreia în perioada de monitorizare i-au fost extinse măsurile de restructurare;
- (d) expunere restructurată performantă reclassificată din neperformantă care în perioada de monitorizare a atins mai mult de 30 de zile de întârziere.

Non-retail

Pentru clienții non-retail, atunci când termenii și condițiile contractului de credit sunt modificate în favoarea clientului, Grupul face diferența între renegocierile uzuale și creditele restructurate conform definiției emisă de EBA în documentul "Implementarea standardelor tehnice (ITS) privind supervizarea raportării expunerilor restructurate și neperformante". Expunerile neperformante conform definiției EBA includ și expuneri care nu prezintă niciun motiv de stare de nerambursare conform articolului 178 din CRR.

Un credit este considerat restructurat dacă debitorul este în dificultate financiară și modificarea condițiilor/termenilor creditului reprezintă o concesiune. Pentru clienții non-retail dificultatea financiară este evaluată prin intermediul Sistemului de Avertizare Timpurie care se bazează pe numeroși factori reprezentativi și acceptați în cadrul clasificării de risc a clientului (ex. serviciul datoriei, scăderea ratingului etc.).

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Conform IAS 39 "Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare" ajustările pentru depreciere provin în urma apariției unui eveniment de pierdere; starea de nerambursare conform articolului 178 CRR reprezintă principalul indicator pentru ajustările pentru depreciere individuale și colective.

Retail

Pentru clienții retail, creditele restructurate sunt monitorizate cel puțin trei luni, cu extinderea perioadei de monitorizare până la un an în cazul în care clientul nu trece de perioada de observație. Pe durata perioadei de monitorizare, în recunoașterea stării de nerambursare este folosit serviciul datoriei calculat pe baza datorilor anterioare restructurării și a celor survenite după momentul restructurării. Pierderea în urma restructurării este provizionată și se calculează ca diferență între fluxurile viitoare de numerar în urma restructurării discountate la rata dobânzii efective de dinainte de restructurare și expunerea creditului (principal, dobânda și comisioane).

În cazul unei expuneri neperformante micro și IMM, starea de neperformant se aplică la nivelul debitorului.

În cazul unei expuneri neperformante PI, toate expunerile clientului vor fi contaminate de starea de neperformanță la nivelul aceluiași produs.

Datorită efectului de contaminare la nivel client atunci când un client PI deține expuneri brute bilanțiere restante mai vechi de 90 zile și dacă valoarea contabilă brută restantă reprezintă 20% din total valoare contabilă brută bilanțieră, atunci toate expunerile bilanțiere și extrabilanțiere ale acestui debitor vor fi considerate neperformante și ca urmare facilitățile performante pot fi reclasificate ca neperformante datorită contaminării la nivel de produs și debitor.

c) Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate este generat pe parcursul desfășurării normale a activității bancare, prin acoperirea nevoilor clienților: deponenții au nevoie de acces la fondurile lor într-un interval de timp scurt, iar cei care se împrumută au nevoie să ramburseze creditele într-un termen mediu și lung. Răspunzând acestor nevoi, Banca acceptă un grad de risc de lichiditate care trebuie să fie administrat activ.

Directoratul definește strategia administrării riscului de lichiditate în funcție de recomandările făcute de unitățile responsabile de managementul lichidității și al finanțării în cooperare cu aria responsabilă pentru monitorizarea și controlul riscului de lichiditate.

Directoratul aprobă în fiecare an un set de limite care sunt utilizate pentru măsurarea și controlul riscului de lichiditate, precum și planul de finanțare al băncii.

Toleranța la riscul de lichiditate reprezintă fundația cadrului de administrare a riscului de lichiditate și este definită astfel:

- în ceea ce privește activitatea în condiții normale, este folosit un set de limite pentru riscul de lichiditate pe termen lung. Limitele au rolul de a preveni acumularea riscului de lichiditate din activitatea curentă a Băncii.
- în condiții de stres, toleranța este dată de capacitatea Băncii de a opera pentru o perioadă acceptabilă de timp fără să fie nevoită să-și modifice fundamental strategia sau modelul de afaceri.

Divizia Trezorerie și Piețe de Capital este responsabilă pentru managementul riscului de lichiditate și de finanțare al băncii, iar Divizia Risc este responsabilă pentru monitorizarea și controlul riscului de lichiditate, așa cum este definit în strategiile de lichiditate și finanțare.

În cadrul administrării lichidității, Banca analizează, monitorizează și previzionează comportamentul lichidității produselor și segmentelor de afaceri, menținând o lichiditate pe termen lung, inclusiv depozite stabile, în exces față de activele care nu sunt lichide, la un cost optim, așa cum este definit în apetitul la risc.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Diversificarea profilului de finanțare ține cont de tipul de investitori, produse și instrumente și este un element important al cadrului de administrare a lichidității. Sursele de finanțare de bază sunt clienții retail, în timp ce depozitele de la alți clienți, depozitele interbancare și împrumuturile sunt surse suplimentare. Astfel flexibilitatea Băncii este îmbunătățită iar costul de lichiditate este în general diminuat.

Mecanismul de determinare a prețurilor de transfer al fondurilor reprezintă un instrument cheie pentru administrarea riscului de lichiditate. Acest mecanism acoperă elementele bilanțiere și extra-bilanțiere și are ca scop alocarea tuturor costurilor și beneficiilor la nivelul segmentelor de afaceri, astfel încât să fie stimulată utilizarea eficientă a lichidității.

Principalele instrumente utilizate în managementul lichidității și al finanțării sunt:

- raportul de tip ecart de lichiditate: identifică și măsoară necesarul sau surplusul de lichiditate pe benzi de maturitate;
- scorecard-ul de lichiditate: instrument care cuantifică riscul de lichiditate din punct de vedere al structurii bilanțiere (rata credite/depozite, concentrarea finanțării, dimensiunea activelor lichide comparativ cu total împrumuturi etc);
- ecartul de lichiditate statutar: Banca trebuie să îndeplinească un indicator de lichiditate definit de către autoritatea de supraveghere care stabilește standardele minime ale riscului de lichiditate la nivelul sistemului bancar;
- scorecard-ul de finanțare: Banca se asigură că riscul de finanțare este controlat prin monitorizarea mai multor factori cheie, cum ar fi: concentrarea surselor de finanțare non-retail, concentrarea pe maturități, dependența de finanțarea pe termen scurt și procentul de active lichide libere de gaj.

La nivelul Băncii sunt prestabilite praguri de avertizare pentru principalii factori monitorizați și, în cazul în care depășirea acestor praguri este observată sau anticipată, este activat un plan specific de acțiune stabilit în baza deciziilor luate de conducerea Băncii.

Pentru condiții de criză, Banca menține o rezervă de lichiditate suficientă, care poate fi utilizată pentru a compensa accesul limitat la resursele de finanțare și la ieșirile de lichiditate. Banca determină necesarul rezervei de lichiditate ținând cont de rezultatele simulărilor de stres. De asemenea, Banca definește un plan alternativ de finanțare care stabilește responsabilitățile și acțiunile specifice care pot fi luate pentru a întări poziția lichidității pe termen scurt, și pentru a reduce riscul de lichiditate pe termen mediu și lung.

Principalele instrumente folosite pentru condiții de criză sunt:

- sistemul de avertizare timpurie: utilizat pentru a monitoriza piețele financiare și indicatorii de lichiditate interni cu scopul anticipării unor acumulări de risc și a unor potențiale condiții de criză;
- testarea internă a poziției de lichiditate în condiții de criză: analiza bazată pe scenarii folosită pentru a evalua capacitatea băncii de a opera în condiții de criză;
- cerință de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR-liquidity coverage ratio): analiza bazată pe scenarii standardizate la nivelul sistemului bancar, folosită pentru a evalua abilitatea de a opera în condiții de criză, în conformitate cu CRR/CRD IV. Conform cerințelor, băncile trebuie să mențină un nivel adecvat de active lichide de calitate ridicată pentru acoperirea eventualelor ieșiri de lichiditate în situații de criză.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Grup

Valoarea activelor și pasivelor financiare la data de 31 decembrie 2016 distribuită pe benzi de scadență în funcție de perioada rămasă până la maturitatea contractuală este prezentată în tabelul următor:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate*	Total
<i>Mii RON</i>						
Active financiare						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	8.203.157	0	0	0	0	8.203.157
Active financiare deținute pentru tranzacționare	26.805	43.900	317.251	55.738	0	443.694
Derivative deținute pentru managementul riscului	0	0	1.013	0	0	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	546.165	0	0	0	0	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	3.769.230	3.730.445	7.162.371	5.098.996	0	19.761.042
Titluri de valoare	270.878	1.187.223	2.128.711	235.418	27.360	3.849.590
Total active financiare	12.816.235	4.961.568	9.609.346	5.390.152	27.360	32.804.661
Datorii financiare						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	25.402	13.689	18.602	2.431	0	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	0	19	4.101	0	0	4.120
Depozite de la bănci	568.545	0	14.469	0	0	583.014
Depozite de la clienți	22.559.236	3.594.078	190.751	30.879	0	26.374.944
Credite de la bănci și alte instituții financiare	86.855	564.773	485.959	0	0	1.137.587
Obligațiuni emise	0	16.482	495.757	0	0	512.239
Datorii subordonate	119.086	0	835.887	0	0	954.973
Total datorii financiare	23.359.124	4.189.041	2.045.526	33.310	0	29.627.001
Surplus/(deficit) de lichiditate	-10.542.889	772.527	7.563.820	5.356.842	27.360	3.177.660

*poziția "Fără maturitate" include titluri de capital.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Valoarea activelor și pasivelor financiare la data de 31 decembrie 2015, distribuită pe benzi de scadență în funcție de perioada rămasă până la maturitatea contractuală, este prezentată în tabelul următor:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
<i>Mii RON</i>						
Active financiare						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	6.981.390	0	0	0	0	6.981.390
Active financiare deținute pentru tranzacționare	14.294	167.447	242.069	103.323	0	527.133
Derivative deținute pentru managementul riscului	542	0	1.414	0	0	1.956
Credite și avansuri acordate băncilor	1.138.893	0	0	0	0	1.138.893
Credite și avansuri acordate clienților	3.281.683	3.561.500	6.035.261	5.275.142	0	18.153.586
Titluri de valoare	1.237.566	1.250.768	1.306.838	248.889	71.736	4.115.797
Total active financiare	12.654.368	4.979.715	7.585.582	5.627.354	71.736	30.918.755
Datorii financiare						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	13.886	5.647	17.134	1.235	0	37.902
Derivative deținute pentru managementul riscului	839	527	3.966	0	0	5.332
Depozite de la bănci	600.751	0	26.331	0	0	627.082
Depozite de la clienți	20.206.141	3.323.278	194.773	15.400	0	23.739.592
Credite de la bănci și alte instituții financiare	45.484	578.584	974.979	25.428	0	1.624.475
Obligațiuni emise	0	243.452	496.242	0	0	739.694
Datorii subordonate	5.745	0	854.203	90.488	0	950.436
Total datorii financiare	20.872.846	4.151.488	2.567.628	132.551	0	27.724.513
Surplus/(deficit) de lichiditate	-8.218.478	828.227	5.017.954	5.494.803	71.736	3.194.242

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca

Valoarea activelor și pasivelor financiare la data de 31 decembrie 2016, distribuită pe benzi de scadență în funcție de perioada rămasă până la maturitatea contractuală, este prezentată în tabelul următor:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
<i>Mii RON</i>						
Active financiare						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	8.203.153	0	0	0	0	8.203.153
Active financiare deținute pentru tranzacționare	26.869	43.900	317.251	55.738	0	443.758
Derivative deținute pentru managementul riscului	0	0	1.013	0	0	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	546.165	0	0	0	0	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	3.769.205	3.730.445	7.162.371	5.098.996	0	19.761.017
Titluri de valoare	254.941	1.186.693	2.108.079	235.418	27.355	3.812.486
Total active financiare	12.800.333	4.961.038	9.588.714	5.390.152	27.355	32.767.592
Datorii financiare						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	25.402	13.689	18.602	2.431	0	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	0	0	4.101	0	0	4.101
Depozite de la bănci	568.545	0	14.469	0	0	583.014
Depozite de la clienți	22.566.133	3.594.078	190.751	30.879	0	26.381.841
Credite de la bănci și alte instituții financiare	86.855	564.773	485.959	0	0	1.137.587
Obligațiuni emise	0	16.483	499.478	0	0	515.961
Datorii subordonate	119.086	0	835.887	0	0	954.973
Total datorii financiare	23.366.021	4.189.023	2.049.247	33.310	0	29.637.601
Surplus/(deficit) de lichiditate	-10.565.688	772.015	7.539.467	5.356.842	27.355	3.129.991

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Valoarea activelor și pasivelor financiare la data de 31 decembrie 2015, distribuită pe benzi de scadență în funcție de perioada rămasă până la maturitatea contractuală, este prezentată în tabelul următor:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
<i>Mii RON</i>						
Active financiare						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	6.981.376	0	0	0	0	6.981.376
Active financiare deținute pentru tranzacționare	14.379	167.447	242.069	103.323	0	527.218
Derivative deținute pentru managementul riscului	542	0	1.414	0	0	1.956
Credite și avansuri acordate băncilor	1.138.893	0	0	0	0	1.138.893
Credite și avansuri acordate clienților	3.281.683	3.561.500	6.035.261	5.275.142	0	18.153.586
Titluri de valoare	1.237.323	1.250.241	1.286.505	248.889	71.731	4.094.689
Total active financiare	12.654.196	4.979.188	7.565.249	5.627.354	71.731	30.897.718
Datorii financiare						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	13.886	5.647	17.134	1.235	0	37.902
Derivative deținute pentru managementul riscului	839	471	3.966	0	0	5.276
Depozite de la bănci	600.751	0	26.331	0	0	627.082
Depozite de la clienți	20.209.745	3.323.278	194.773	15.400	0	23.743.196
Credite de la bănci și alte instituții financiare	45.484	578.584	974.979	25.428	0	1.624.475
Obligațiuni emise	0	246.323	499.962	0	0	746.285
Datorii subordonate	5.745	0	854.203	90.488	0	950.436
Total datorii financiare	20.876.450	4.154.303	2.571.348	132.551	0	27.734.652
Surplus/(deficit) de lichiditate	-8.222.254	824.885	4.993.901	5.494.803	71.731	3.163.066

În mod uzual, cel mai important ecart de lichiditate este înregistrat pe prima bandă de scadență (până la 3 luni), în principal datorită depozitelor de la clientela nebanară, care au tendința de a fi concentrate pe benzi de scadență scurte și creditelor acordate clientelei nebanare, care sunt concentrate pe benzi de scadență mai lungi. Acest comportament al populației și al agenților comerciali determină ecarterul negativ pe prima bandă de scadență și un ecart pozitiv pe celelalte benzi de scadență (peste 3 luni). În practică, ecarterul negativ de pe prima bandă nu reprezintă ieșiri efective de fonduri întrucât depozitele care ajung la scadență sunt reînnoite într-o proporție foarte mare sau sunt înlocuite de depozite noi.

În același timp, portofoliul de titluri ale Grupului poate fi transformat în numerar într-un termen scurt (prin repo sau vânzare) și constituie astfel o rezervă care diminuează riscul de lichiditate pe prima bandă de scadență.

Ecartul negativ înregistrat în prima bandă de scadență a crescut în 2016 cu 2.324.411 mii RON comparativ cu 2015, fiind generat de creșterea depozitelor atrase de la clienți.

În ceea ce privește ecarterul pe celelalte benzi de scadență se observă o creștere a ecarterului pozitiv pe banda 1-5 ani cu 2.545.866 mii RON, datorită creșterii creditelor și avansurilor acordate clienților cu 1.127.110 mii RON, creșterii titlurilor de valoare cu 821.873 mii RON și diminuării creditelor de la bănci și alte instituții financiare cu 489.020 mii RON.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Sumele prezentate în tabelul de mai jos reprezintă o analiză a maturităților contractuale aferente datoriilor financiare prezentate în conformitate cu IFRS 7, în timp ce fluxurile de numerar neactualizate la valoare prezentă sunt distribuite pe benzi de maturitate predefinite și diferă de sumele incluse în bilanț datorită faptului că sumele din bilanț sunt prezentate la valoare actualizată.

Grup

Datoriile financiare ale Grupului analizate pe perioada rămasă de la data raportării folosind fluxuri de numerar nediscountate la 31 decembrie 2016 sunt după cum urmează:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Total
<i>Mii RON</i>					
Datorii financiare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate net	1.309	5.298	11.128	0	17.735
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate brut	2.543.276	1.808.276	2.722	1.115	4.355.389
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare netă	603	56	1.173	0	1.832
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare brută	830	3.156	5.932	0	9.918
Depozite de la bănci	570.776	0	14.469	0	585.245
Depozite de la clienți	22.591.593	3.573.335	216.059	8.641	26.389.628
Credite de la bănci	88.071	567.547	487.134	0	1.142.752
Obligațiuni emise	0	26.774	549.778	0	576.552
Datorii subordonate	11.208	145.247	949.169	0	1.105.624
Angajamente de credit irevocabile	618.631	332.266	1.587.119	246.276	2.784.292
Datorii contingente	5.270	47.608	29.738	6.218	88.834
Total datorii financiare	26.431.567	6.509.563	3.854.421	262.250	37.057.801

Datoriile financiare ale Grupului analizate pe perioada rămasă de la data raportării folosind fluxuri de numerar nediscountate la 31 decembrie 2015 sunt după cum urmează:

	Până la 3 luni	3-12 luni	1- 5 ani	Peste 5 ani	Total
<i>Mii RON</i>					
Datorii financiare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate net	1.534	4.006	8.609	0	14.149
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate brut	1.858.673	1.025.785	116.833	0	3.001.291
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare netă	565	438	1.088	0	2.091
Derivate deținute pentru managementul riscului decontare brută	23.682	3.076	145.761	0	172.519
Depozite de la bănci	600.958	429	28.664	0	630.051
Depozite de la clienți	20.210.810	3.338.322	200.033	15.691	23.764.856
Credite de la bănci	47.462	585.847	980.695	25.304	1.639.308
Obligațiuni emise	0	260.676	577.298	0	837.974
Datorii subordonate	11.785	34.688	1.010.947	95.373	1.152.793
Angajamente de credit irevocabile	403.105	574.737	930.810	405.671	2.314.323
Datorii contingente	18.336	16.949	3.530	3.608	42.423
Total datorii financiare	23.176.910	5.844.953	4.004.268	545.647	33.571.778

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca

Datoriile financiare ale Băncii analizate pe perioada rămasă de la data raportării folosind fluxuri de numerar nediscountate la 31 decembrie 2016 sunt după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Total
Datorii financiare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate net	1.308	5.298	10.864	263	17.733
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate brut	2.543.276	1.808.267	2.722	1.115	4.355.380
Derivate deținute pentru managementul riscului decontate netă	603	56	1.173	0	1.832
Derivate deținute pentru managementul riscului decontate brută	830	3.156	5.932	0	9.918
Depozite de la bănci	570.775	0	14.469	0	585.244
Depozite de la clienți	22.598.489	3.573.335	216.059	8.641	26.396.524
Credite de la bănci	88.071	567.547	487.134	1	1.142.753
Obligațiuni emise	0	26.771	553.504	0	580.275
Datorii subordonate	11.208	145.247	949.169	0	1.105.624
Angajamente de credit irevocabile	618.631	332.266	1.587.119	246.276	2.784.292
Datorii contingente	5.270	47.608	29.738	6.218	88.834
Total datorii financiare	26.438.461	6.509.551	3.857.883	262.514	37.068.409

Datoriile financiare ale Băncii analizate pe perioada rămasă de la data raportării folosind fluxuri de numerar nediscountate la 31 decembrie 2015 sunt după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	Până la 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Total
Datorii financiare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate net	1.533	4.006	8.712	-103	14.148
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare decontate brut	1.858.673	1.034.256	116.833	0	3.009.762
Derivate deținute pentru managementul riscului decontate net	564	438	1.088	0	2.090
Derivate deținute pentru managementul riscului decontate brut	23.682	3.076	145.761	0	172.519
Depozite de la bănci	600.959	429	28.664	0	630.052
Depozite de la clienți	20.214.414	3.338.322	200.033	15.691	23.768.460
Credite de la bănci	47.462	585.847	980.695	25.305	1.639.309
Obligațiuni emise	0	264.396	580.176	0	844.572
Datorii subordonate	11.785	34.688	1.010.947	95.373	1.152.793
Angajamente de credit irevocabile	403.105	574.737	930.810	405.671	2.314.323
Datorii contingente	18.336	16.949	3.530	3.608	42.423
Total datorii financiare	23.180.513	5.857.144	4.007.249	545.545	33.590.451

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

d) Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca veniturile Grupului sau valoarea instrumentelor financiare deținute de acesta să fie afectate de modificări ale variabilelor de piață, cum ar fi rate ale dobânzii, cursuri de schimb sau alți indicatori financiare. Managementul riscului de piață are ca obiectiv monitorizarea și menținerea expunerilor în parametri acceptabili la riscul de piață, concomitent cu optimizarea randamentului la riscurile asumate.

Grupul administrează expunerea la riscul de piață a portofoliului deținut pentru tranzacționare separat de cea a activităților din afara portofoliului de tranzacționare.

Instrumentul principal folosit în măsurarea și controlul expunerii la riscul de piață aferent portofoliului de tranzacționare este valoarea la risc (VaR).

VaR a unui portofoliu deținut pentru tranzacționare este valoarea maximă a pierderii estimate care ar putea apărea într-o anumită perioadă de timp (perioadă de deținere) ca urmare a mișcărilor nefavorabile din piață cu o probabilitate specifică (nivel de încredere). Pe parcursul anului 2016, modelul utilizat de Grup a folosit un nivel de încredere de 99% și o perioadă de deținere de o zi.

Deși modelul VaR este un instrument important în măsurarea expunerii la riscul de piață, ipotezele pe care se bazează modelul conduc la unele limitări, printre care:

- O perioadă de deținere de o zi implică faptul că este posibilă acoperirea sau închiderea poziției în acest interval. Această ipoteză este una realistă în aproape toate cazurile, dar ea nu poate să fie validă în situațiile în care în piață există o lipsă severă de lichiditate pentru o perioadă prelungită;
- Nivelul de încredere de 99% nu reflectă pierderile care pot apărea dincolo de acest nivel. Chiar și în acest model folosit, există o probabilitate de 1% ca pierderile să depășească valoarea la risc;
- Valoarea la risc se calculează luând în considerare expunerea de la sfârșitul zilei de tranzacționare și nu reflectă expunerea care poate apărea în cursul zilei de tranzacționare;
- Utilizarea datelor istorice ca bază pentru determinarea scenariilor viitoare posibile nu acoperă toate scenariile posibile, în special cele cu caracter excepțional.

Grupul utilizează limite pentru VaR pentru riscul de piață total și, în particular, pentru riscul valutar și riscul ratei dobânzii. Structura generală a limitelor pentru VaR este revizuită și aprobată de către Comitetul pentru Active și Pasive. VaR este calculat zilnic. Rapoarte ale utilizării limitelor pentru VaR sunt prezentate zilnic conducerii grupului și lunar Comitetului pentru Active și Pasive.

Mai jos este prezentat un sumar al analizei de VaR aferent portofoliului de tranzacționare al Grupului la 31 decembrie 2016, respectiv 2015 (portofoliul de tranzacționare cuprinde active și datorii deținute pentru tranzacționare cât și poziția valutară a Grupului):

<i>Mii RON</i>	La 31 decembrie	Risc mediu	Risc maxim	Risc minim
2016				
Risc valutar*	642	460	1.775	44
Risc de dobândă	1.107	542	1.638	161
Total	1.749	1.002	3.412	204
2015				
Risc valutar*	291	489	1.859	49
Risc de dobândă	886	397	1.071	69
Total	1.177	886	2.930	118

**Riscul valutar este calculat în baza întregii poziții valutare a Grupului*

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Mai jos este prezentat un sumar al analizei de VaR aferent portofoliului de tranzacționare al Băncii la 31 decembrie 2016, respectiv 2015 (portofoliul de tranzacționare cuprinde active și datorii deținute pentru tranzacționare cât și poziția valutară a Băncii):

<i>Mii RON</i>	La 31 decembrie	Risc mediu	Risc maxim	Risc minim
2016				
Risc valutar*	634	460	1.775	44
Risc de dobândă	1.090	542	1.638	161
Total	1.723	1.002	3.412	204
2015				
Risc valutar*	290	489	1.859	49
Risc de dobândă	886	397	1.071	69
Total	1.176	886	2.930	118

* Riscul valutar este calculat în baza întregii poziții valutare a Băncii

Gestionarea riscului de rată a dobânzii – activitățile din afara portofoliului de tranzacționare

Riscul principal la care sunt expuse activitățile din afara portofoliului de tranzacționare este riscul de rata dobânzii. Riscul de rata dobânzii reprezintă riscul de pierdere ca urmare a modificărilor adverse și neașteptate ale ratelor dobânzilor. Pe de o parte, mișcările de dobândă pot afecta veniturile băncii prin modificarea venitului net din dobândă (perspectiva câștigurilor). Pe de altă parte, modificările dobânzilor de piață afectează și valoarea intrinsecă a activelor, pasivelor și elementelor extrabilanțiere, deoarece valoarea prezintă a fluxurilor de numerar viitoare (și în unele cazuri chiar fluxurile de numerar) se schimbă în urma mișcării ratelor de dobândă (perspectiva valorii economice). Riscul ratei dobânzii este gestionat în principal prin monitorizarea ecartului (gap-ului) privind rata dobânzii și printr-un sistem de limite pre-aprobate. Comitetul pentru Active și Passive (ALCO) este organismul care este responsabil pentru respectarea acestor limite, fiind asistat în monitorizarea zilnică a acestor limite de către Managementul Riscului.

Instrumentele financiare derivate utilizate de Grup pentru reducerea riscului de rată a dobânzii includ swap-uri a căror valoare fluctuează în funcție de variațiile ratelor de dobândă.

Swap-urile sunt angajamente pe piața extrabursieră încheiate între Grup și terțe părți cu scopul de a schimba fluxuri de numerar viitoare la sume agreeate. Prin angajamentele de swap pe rata de dobândă, Grupul agreează să schimbe cu terțe părți, la intervale determinate de timp, diferența între rata fixă și o rată variabilă de dobândă.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

În tabelul de mai jos este detaliat ecartul Grupului privind rata dobânzii pentru portofoliul de active și datorii financiare din afara portofoliului de tranzacționare la data de 31 decembrie 2016:

<i>Mii RON</i>	Sub 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
Active						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	6.675.371	0	0	0	1.527.786	8.203.157
Credite și avansuri acordate băncilor	546.165	0	0	0	0	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	12.640.363	4.833.969	2.189.409	97.301	0	19.761.042
Titluri de valoare	419.902	1.226.351	2.059.197	144.140	0	3.849.590
	20.281.801	6.060.320	4.248.606	241.441	1.527.786	32.359.954
Datorii						
Depozite de la bănci	569.644	0	13.370	0	0	583.014
Depozite de la clienți	15.732.521	4.351.917	6.287.071	3.435	0	26.374.944
Credite de la bănci și alte instituții financiare	1.122.450	7.568	7.569	0	0	1.137.587
Obligațiuni emise	0	16.356	495.883	0	0	512.239
Datorii subordonate	954.973	0	0	0	0	954.973
	18.379.588	4.375.841	6.803.893	3.435	0	29.562.757
Efectul derivatelor deținute pentru managementul riscului	196.644	0	-193.108	0	0	3.536
Poziție netă	2.098.857	1.684.479	-2.748.395	238.006	1.527.786	2.800.733

În tabelul de mai jos este detaliat ecartul Grupului privind rata dobânzii pentru portofoliul de active și datorii financiare din afara portofoliului de tranzacționare la data de 31 decembrie 2015:

<i>Mii RON</i>	Sub 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
Active						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	5.608.019	0	0	0	1.373.371	6.981.390
Credite și avansuri acordate băncilor	1.138.893	0	0	0	0	1.138.893
Credite și avansuri acordate clienților	11.027.007	4.726.295	2.266.231	134.053	0	18.153.586
Titluri de valoare	1.449.147	1.295.073	1.244.700	126.877	0	4.115.797
	19.223.066	6.021.368	3.510.931	260.930	1.373.371	30.389.666
Datorii						
Depozite de la bănci	602.011	0	25.071	0	0	627.082
Depozite de la clienți	14.960.819	4.088.299	4.684.243	6.231	0	23.739.592
Credite de la bănci și alte instituții financiare	1.572.149	37.244	15.082	0	0	1.624.475
Obligațiuni emise	0	243.294	496.400	0	0	739.694
Datorii subordonate	950.436	0	0	0	0	950.436
	18.085.415	4.368.837	5.220.796	6.231	0	27.681.279
Efectul derivatelor deținute pentru managementul riscului	241.918	-45.245	-192.943	0	0	3.730
Poziție netă	1.379.569	1.607.286	-1.902.808	254.699	1.373.371	2.712.117

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

În tabelul de mai jos este detaliat ecartul Băncii privind rata dobânzii pentru portofoliul de active și datorii financiare din afara portofoliului de tranzacționare la data de 31 decembrie 2016:

<i>Mii RON</i>	Sub 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
Active						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	6.675.367	0	0	0	1.527.786	8.203.153
Credite și avansuri acordate băncilor	546.165	0	0	0	0	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	12.640.339	4.833.969	2.189.409	97.300	0	19.761.017
Titluri de valoare	403.964	1.225.937	2.038.444	144.141	0	3.812.486
	20.265.835	6.059.906	4.227.853	241.441	1.527.786	32.322.821
Datorii						
Depozite de la bănci	569.645	0	13.369	0	0	583.014
Depozite de la clienți	15.739.418	4.351.917	6.287.071	3.435	0	26.381.841
Credite de la bănci și alte instituții financiare	1.122.450	7.568	7.569	0	0	1.137.587
Obligațiuni emise	0	16.478	499.483	0	0	515.961
Datorii subordonate	954.973	0	0	0	0	954.973
	18.386.486	4.375.963	6.807.492	3.435	0	29.573.376
Efectul derivatelor deținute pentru managementul riscului	196.644	0	-193.108	0	0	3.536
Poziție netă	2.075.993	1.683.943	-2.772.747	238.006	1.527.786	2.752.981

În tabelul de mai jos este detaliat ecartul Băncii privind rata dobânzii pentru portofoliul de active și datorii financiare din afara portofoliului de tranzacționare la data de 31 decembrie 2015:

<i>Mii RON</i>	Sub 3 luni	3-12 luni	1-5 ani	Peste 5 ani	Fără maturitate	Total
Active						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	5.608.005	0	0	0	1.373.371	6.981.376
Credite și avansuri acordate băncilor	1.138.893	0	0	0	0	1.138.893
Credite și avansuri acordate clienților	11.027.007	4.726.295	2.266.231	134.053	0	18.153.586
Titluri de valoare	1.448.898	1.294.666	1.224.248	126.877	0	4.094.689
	19.222.803	6.020.961	3.490.479	260.930	1.373.371	30.368.544
Datorii						
Depozite de la bănci	602.011	0	25.071	0	0	627.082
Depozite de la clienți	14.964.423	4.088.299	4.684.243	6.231	0	23.743.196
Credite de la bănci și alte instituții financiare	1.572.149	37.244	15.082	0	0	1.624.475
Obligațiuni emise	0	246.285	500.000	0	0	746.285
Datorii subordonate	950.436	0	0	0	0	950.436
	18.089.019	4.371.828	5.224.396	6.231	0	27.691.474
Efectul derivatelor deținute pentru managementul riscului	241.918	-45.245	-192.943	0	0	3.730
Poziție netă	1.375.702	1.603.888	-1.926.860	254.699	1.373.371	2.680.800

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Gestionarea riscului de rată a dobânzii prin limitele aplicabile ecartului (gap-ului) de rată a dobânzii este suplimentat de monitorizarea sensibilității activelor și pasivelor financiare ale Grupului la diferite scenarii standard și nonstandard de rate de dobândă. Din perspectiva valorii economice a portofoliului de tranzacționare, scenariile standard includ modificarea paralelă a curbelor de randament pentru toate valutele cu 200 puncte de bază.

Scenariile sensibilității reflectă modificările survenite în valoarea activelor și pasivelor din afara portofoliului de tranzacționare pornind de la prezumția că ratele dobânzilor se schimbă în funcție de scenariile menționate mai sus. Rezultatul de sensibilitate în cadrul fiecărui scenariu este calculat prin compararea valorii prezente a activelor și pasivelor din afara portofoliului de tranzacționare discountate utilizând curba de rate de dobândă corespunzătoare scenariului de stress cu valoarea prezentă a activelor și pasivelor din afara portofoliului de tranzacționare discountate folosind curba de rate de dobândă de bază. Valoarea prezentă a portofoliului de tranzacționare este calculată prin discountarea fluxurilor viitoare generate de activele și pasivele sensibile la rata dobânzii, acestea fiind distribuite pe benzi de refixare a ratei dobânzii în funcție de următoarea dată de modificare a ratei dobânzii – în cazul elementelor purtătoare de rată dobândă variabilă – sau în funcție de maturitate – în cazul elementelor purtătoare de rată de dobândă fixă.

În ceea ce privește Grupul, mai jos este prezentat un rezumat al sensibilității activelor și pasivelor purtătoare de dobândă la creșterile sau descreșterile ratelor de piață ale dobânzii (presupunând că nu există mișcări asimetrice în curba dobânzii și o poziție bilanțieră constantă):

<i>Mii RON</i>	200 bp	200 bp
	Creșteri	Descreșteri
La 31 decembrie 2016	192.129	-216.617
Media perioadei	166.095	-184.524
Minimul perioadei	131.051	-140.145
Maximul perioadei	192.129	-216.617
La 31 decembrie 2015	109.034	-122.860
Media perioadei	55.854	-62.732
Minimul perioadei	2.463	-4.339
Maximul perioadei	109.034	-122.860

În ceea ce privește Banca, mai jos este prezentat un rezumat al sensibilității activelor și pasivelor purtătoare de dobândă la creșterile sau descreșterile ratelor de piață ale dobânzii (presupunând că nu există mișcări asimetrice în curba dobânzii și o poziție bilanțieră constantă):

Banca

<i>Mii RON</i>	200 bp	200 bp
	Creșteri	Descreșteri
La 31 decembrie 2016	193.240	-217.807
Media perioadei	166.128	-185.916
Minimul perioadei	127.627	-141.890
Maximul perioadei	193.240	-217.807
La 31 decembrie 2015	110.631	-124.608
Media perioadei	55.844	-62.309
Minimul perioadei	2.463	-4.339
Maximul perioadei	110.631	-124.608

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

În conformitate cu recomandările Autorității Bancare Europene (ABE/ GL/2015/08), cuantificarea și monitorizarea riscului de dobândă din activități în afara portofoliului de tranzacționare se realizează atât din perspectiva economică, cât și din perspectiva volatilității venitului net din dobânzi.

Pentru estimarea impactului modificării curbelor de randamente asupra venitului net din dobânzi s-au definit o serie de scenarii de modificare ale acestor curbe, considerând un bilanț constant (fiecare element bilanțier care ajunge la maturitate este înlocuit cu un element bilanțier cu caracteristici similare), un orizont de timp de un an și șocuri simultane.

Mai jos este prezentat impactul șocurilor curbelor de dobândă asupra venitului net din dobânzi în 2016:

Milioane RON

Șocul aplicat venitului net din dobânzi*	2016
Șoc paralel +200bp	189
Șoc paralel -200bp	-218
Șoc gradual aplicat maturităților mari, maxim +200bp la 5 ani	21
Șoc gradual aplicat maturităților mari, maxim -200bp la 5 ani	-22
Șoc aplicat maturităților mici de până la un an începând cu +200bp la 1 zi	168
Șoc aplicat maturităților mici de până la un an începând cu +200bp la 1 zi	-193
Impactul maxim pozitiv în 2016	273
Impactul maxim negativ în 2016	-295

*volatilitatea venitului net din dobânzi considerând un orizont de timp de 12 luni, bilanț constant (fiecare element bilanțier care ajunge la maturitate este înlocuit cu un element bilanțier cu caracteristici similare) și șocuri instantanee.

Ratele de dobândă pentru moneda locală și principalele monede străine la 31 decembrie 2016 și 2015 au fost următoarele:

Moneda	Rata dobânzii	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
RON	ROBOR 3 luni	0,90%	1,02%
EUR	EURIBOR 3 luni	-0,32%	-0,13%
EUR	EURIBOR 6 luni	-0,22%	-0,04%
USD	LIBOR 6 luni	1,32%	0,84%

Tabelul următor detaliază ratele de dobândă anuale medii obținute sau oferite de către Grup pentru activele și datoriile purtătoare de dobândă în cursul anului 2016:

	Rate medii de dobândă		
	RON	EUR	USD
Active			
Cont curent la Banca Națională a României	0,12%	0,07%	0,06%
Active financiare deținute pentru tranzacționare	3,40%	2,20%	0,09%
Credite și avansuri acordate băncilor	0,37%	-0,42%	0,44%
Titluri de valoare	2,52%	2,28%	4,46%
Credite și avansuri acordate clienților	5,78%	4,03%	3,75%
Datorii			
Depozite de la bănci	0,21%	1,59%	1,03%
Depozitele clienților	0,54%	0,52%	0,23%
Credite de la bănci și alte instituții financiare	3,92%	0,99%	N/A
Datorii subordonate	N/A	3,88%	N/A

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelul următor detaliază ratele de dobândă anuale medii obținute sau oferite de către Grup pentru activele și datoriile purtătoare de dobândă în cursul anului 2015:

	Rate medii de dobândă		
	RON	EUR	USD
Active			
Cont curent la Banca Națională a României	0,22%	0,19%	0,08%
Active financiare deținute pentru tranzacționare	4,05%	3,77%	5,00%
Credite și avansuri acordate băncilor	0,89%	-0,18%	0,11%
Titluri de valoare	3,22%	3,82%	4,85%
Credite și avansuri acordate clienților	7,19%	4,85%	4,00%
Datorii			
Depozite de la bănci	0,27%	1,26%	2,20%
Depozitele clienților	0,99%	0,74%	0,40%
Credite de la bănci și alte instituții financiare	4,87%	1,21%	N/A
Datorii subordonate	N/A	3,39%	N/A

Tabelul următor detaliază ratele de dobândă anuale medii obținute sau oferite de către Bancă pentru activele și datoriile purtătoare de dobândă în cursul anului 2016:

	Rate medii de dobândă		
	RON	EUR	USD
Active			
Cont curent la Banca Națională a României	0,12%	0,07%	0,06%
Active financiare deținute pentru tranzacționare	3,40%	2,20%	0,09%
Credite și avansuri acordate băncilor	0,37%	-0,42%	0,44%
Titluri de valoare	2,52%	2,28%	4,46%
Credite și avansuri acordate clienților	5,78%	4,03%	3,75%
Datorii			
Depozite de la bănci	0,21%	1,59%	1,03%
Depozitele clienților	0,54%	0,52%	0,23%
Credite de la bănci și alte instituții financiare	3,92%	0,99%	N/A
Datorii subordonate	N/A	3,88%	N/A

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Tabelul următor detaliază ratele de dobândă anuale medii obținute sau oferite de către Bancă pentru activele și datoriile purtătoare de dobândă în cursul anului 2015:

	Rate medii de dobândă		
	RON	EUR	USD
Active			
Cont curent la Banca Națională a României	0,22%	0,19%	0,08%
Active financiare deținute pentru tranzacționare	4,05%	3,77%	5,00%
Credite și avansuri acordate băncilor	0,89%	-0,18%	0,11%
Titluri de valoare	3,22%	3,82%	4,85%
Credite și avansuri acordate clienților	7,19%	4,85%	4,00%
Datorii			
Depozite de la bănci	0,27%	1,26%	2,20%
Depozitele clienților	0,99%	0,74%	0,40%
Credite de la bănci și alte instituții financiare	4,87%	1,21%	N/A
Datorii subordonate	N/A	3,39%	N/A

Riscul valutar

Grupul este expus riscului valutar din cauza tranzacțiilor de schimb valutar pe care le realizează. Există de asemenea un risc bilanțier legat de faptul că activele monetare nete denominate în valute vor avea o valoare mai mică exprimată în RON ca rezultat al mișcărilor cursurilor valutare sau datoriile monetare nete în valute vor avea o valoare mai mare exprimată în RON ca rezultat al acestor mișcări.

Grup

Activele și datoriile monetare exprimate în RON și în monedă străină la 31 decembrie 2016 sunt prezentate mai jos:

Mii RON	RON	USD	EUR	ALTELE	Total
Active monetare					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	4.843.585	32.051	3.276.105	51.416	8.203.157
Active financiare deținute pentru tranzacționare	429.134	73	14.487	0	443.694
Derivative deținute pentru managementul riscului	15	0	998	0	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	168.274	5.721	364.923	7.247	546.165
Credite și avansuri acordate clienților*	12.542.659	710.854	5.614.791	892.738	19.761.042
Titluri de valoare	3.063.900	73.556	712.134	0	3.849.590
Investiții în asociați și asocieri în participații	69.122	0	0	0	69.122
Creanțe privind impozitul pe profit curent	12.775	0	0	0	12.775
Alte active	105.101	2.369	21.700	34.183	163.353
Total active monetare	21.234.565	824.624	10.005.138	985.584	33.049.911
Datorii monetare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	58.342	73	1.709	0	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.247	0	2.873	0	4.120
Depozite de la bănci	423.423	9.948	148.704	939	583.014
Depozite de la clienți	16.779.455	1.352.496	8.019.774	223.219	26.374.944
Credite de la bănci și alte instituții financiare	299.673	0	635.057	202.857	1.137.587
Obligațiuni emise	512.239	0	0	0	512.239
Datorii subordonate	0	0	777.499	177.474	954.973
Alte datorii	296.815	18.622	120.581	4.567	440.585
Total datorii monetare	18.371.194	1.381.139	9.706.197	609.056	30.067.586
Poziția valutară netă	2.863.371	-556.515	298.941	376.528	2.982.325

* Poziția Altele include în principal credite și avansuri acordate clienților în valută CHF.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Grup

Activele și datoriile monetare exprimate în RON și în monedă străină la 31 decembrie 2015 sunt prezentate mai jos:

<i>Mii RON</i>	RON	USD	EUR	ALTELE	Total
Active monetare					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	5.129.214	24.385	1.794.646	33.145	6.981.390
Active financiare deținute pentru tranzacționare	512.572	532	14.029	0	527.133
Derivative deținute pentru managementul riscului	24	0	1.932	0	1.956
Credite și avansuri acordate băncilor	94.338	151.274	799.375	93.906	1.138.893
Credite și avansuri acordate clienților*	10.606.542	671.061	5.627.534	1.248.449	18.153.586
Titluri de valoare	2.777.230	1.095	1.337.472	0	4.115.797
Investiții în asociați și asocieri în participații	102.192	0	0	0	102.192
Alte active	51.212	1.453	18.375	22.574	93.614
Total active monetare	19.273.324	849.800	9.593.363	1.398.074	31.114.561
Datorii monetare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	31.849	513	5.540	0	37.902
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.369	0	3.963	0	5.332
Depozite de la bănci	581.113	18.883	26.272	814	627.082
Depozite de la clienți	14.345.748	1.379.598	7.833.821	180.425	23.739.592
Credite de la bănci și alte instituții financiare	168.834	0	903.887	551.754	1.624.475
Obligațiuni emise	739.694	0	0	0	739.694
Datorii subordonate	0	0	774.845	175.591	950.436
Alte datorii	259.680	18.483	126.369	3.750	408.282
Total datorii monetare	16.128.287	1.417.477	9.674.697	912.334	28.132.795
Poziția valutară netă	3.145.037	-567.677	-81.334	485.740	2.981.766

* Poziția Altele include în principal credite și avansuri acordate clienților în valută CHF.

Instrumentele financiare derivate folosite de Grup în scopul acoperirii riscului valutar includ și swap-uri pe valute.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca

Activele și datoriile monetare exprimate în RON și în monedă străină la 31 decembrie 2016 sunt prezentate mai jos:

<i>Mii RON</i>	RON	USD	EUR	ALTELE	Total
Active monetare					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	4.843.581	32.051	3.276.105	51.416	8.203.153
Active financiare deținute pentru tranzacționare	429.198	73	14.487	0	443.758
Derivative deținute pentru managementul riscului	15	0	998	0	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	168.274	5.721	364.923	7.247	546.165
Credite și avansuri acordate clienților*	12.542.486	710.854	5.614.939	892.738	19.761.017
Titluri de valoare	3.039.934	73.556	698.996	0	3.812.486
Investiții în filiale, asociați și asocieri în participație	62.655	0	0	0	62.655
Creanțe privind impozitul pe profit curent	12.775	0	0	0	12.775
Alte active	108.504	2.369	21.700	34.183	166.756
Total active monetare	21.207.422	824.624	9.992.148	985.584	33.009.778
Datorii monetare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	58.342	73	1.709	0	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.228	0	2.873	0	4.101
Depozite de la bănci	423.423	9.948	148.704	939	583.014
Depozite de la clienți	16.785.935	1.352.522	8.020.165	223.219	26.381.841
Credite de la bănci și alte instituții financiare	299.673	0	635.057	202.857	1.137.587
Obligațiuni emise	515.961	0	0	0	515.961
Datorii subordonate	0	0	777.499	177.474	954.973
Alte datorii	295.456	18.622	120.581	4.567	439.226
Total datorii monetare	18.380.018	1.381.165	9.706.588	609.056	30.076.827
Poziția valutară netă	2.827.404	-556.541	285.560	376.528	2.932.951

* Poziția Altele include în principal credite și avansuri acordate clienților în valută CHF.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Banca

Activele și datoriile monetare exprimate în RON și în monedă străină la 31 decembrie 2015 sunt prezentate mai jos:

Mii RON	RON	USD	EUR	ALTELE	Total
Active monetare					
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	5.129.200	24.385	1.794.646	33.145	6.981.376
Active financiare deținute pentru tranzacționare	512.657	532	14.029	0	527.218
Derivative deținute pentru managementul riscului	24	0	1.932	0	1.956
Credite și avansuri acordate băncilor	94.338	151.274	799.375	93.906	1.138.893
Credite și avansuri acordate clienților*	10.606.542	671.061	5.627.534	1.248.449	18.153.586
Titluri de valoare	2.769.428	1.095	1.324.166	0	4.094.689
Investiții în subsidiare, asociați și asocieri în participație	76.761	0	0	0	76.761
Alte active	54.715	1.453	18.375	22.574	97.117
Total active monetare	19.243.665	849.800	9.580.057	1.398.074	31.071.596
Datorii monetare					
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	31.849	513	5.540	0	37.902
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.313	0	3.963	0	5.276
Depozite de la bănci	581.113	18.883	26.272	814	627.082
Depozite de la clienți	14.349.284	1.379.608	7.833.879	180.425	23.743.196
Credite de la bănci și alte instituții financiare	168.834	0	903.887	551.754	1.624.475
Obligațiuni emise	746.285	0	0	0	746.285
Datorii subordonate	0	0	774.845	175.591	950.436
Alte datorii	258.560	18.483	126.369	3.750	407.162
Total datorii monetare	16.137.238	1.417.487	9.674.755	912.334	28.141.814
Poziția valutară netă	3.106.427	-567.687	-94.698	485.740	2.929.782

* Poziția Altele include în principal credite și avansuri acordate clienților în valută CHF.

e) Riscul operațional

Riscul operațional este riscul înregistrării de pierderi directe sau indirecte rezultând dintr-o gamă largă de factori asociați cu procesele, personalul, tehnologia sau infrastructura Grupului sau din factori externi alții decât cei asociați riscurilor de credit, piață sau lichiditate cum ar fi cei care rezultă din cerințele legale și regulatorii sau din standarde general acceptate de politici corporative. Riscul operațional provine din toate activitățile Grupului și apare la nivelul tuturor entităților. Această definiție include riscul juridic, dar exclude riscul strategic și reputational.

Riscul juridic este o componentă a riscului operațional, apărut ca urmare a neaplicării și/sau aplicării defectuoase a dispozițiilor legale sau contractuale ca urmare a lipsei de diligență în aplicarea legii sau o întârziere în a reacționa la schimbările condițiilor privind cadrul legal.

Obiectivul Grupului este de a gestiona riscul operațional pentru a evita înregistrarea de pierderi financiare cu impact negativ asupra reputației Grupului, dar și de a asigura o eficiență a costurilor prin evitarea procedurilor excesive de control care restricționează inițiativa și creativitatea.

4. POLITICI DE GESTIONARE A RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Responsabilitatea principală a dezvoltării și implementării controalelor legate de riscul operațional revine conducerii fiecărei unități. Responsabilitatea este sprijinită de dezvoltarea standardelor generale ale Grupului de gestionare a riscului operațional pe următoarele domenii:

- Cerințe de separare a responsabilităților, inclusiv autorizarea independentă a tranzacțiilor;
- Cerințe privind responsabilizarea angajaților prin introducerea în fișa postului a unor responsabilități privind gestiunea riscului operațional;
- Cerințe de reconciliere și monitorizare a tranzacțiilor;
- Alinierea la cerințele regulatorii și legale;
- Documentarea controalelor și procedurilor;
- Cerințe de analiză periodică a riscului operațional la care este expus Grupul și adecvarea controalelor și procedurilor pentru a preveni riscurile identificate;
- Cerințe de raportare a pierderilor operaționale și propuneri de remediere a acestora;
- Dezvoltarea unor planuri contingente;
- Dezvoltarea și instruirea profesională;
- Stabilirea unor standarde de etică;
- Diminuarea riscului, inclusiv asigurarea împotriva acestuia, acolo unde este cazul.

f) Gestionarea capitalului

Banca Națională a României (BNR) reglementează și monitorizează cerințele de capital atât la nivel individual cât și la nivel de Grup.

Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului impune menținerea indicatorului de adecvare a capitalului la riscuri la un nivel minim de 4,5% pentru rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază, de 6% pentru rata fondurilor proprii de nivel 1 și de minim 8% pentru rata fondurilor proprii totale. Indicatorul de adecvare a capitalului la riscuri se calculează ca raport între fondurile proprii ale Grupului și totalul activelor ponderate la risc (Nota 37).

Alocarea necesarului de capital

- a) Riscul de credit: Începând cu anul 1 iulie 2009 metoda de calcul a activelor ponderate la risc aplicată de Grup este abordarea bazată pe modele interne de rating pentru portofoliul non-retail al Raiffeisen Bank. Începând cu 1 decembrie 2013, Grupul a primit aprobarea Băncii Naționale a României (BNR) pentru calcularea cerințelor de capital pentru riscul de credit pentru portofoliul de retail conform abordării bazate pe modele interne avansate de rating (AIRB). Pentru portofoliile celorlalte subsidiare se utilizează metoda de calcul bazată pe abordarea standard.
- b) Riscul de piață: Grupul calculează cerința de capital pentru riscul valutar și pentru portofoliul de tranzacționare pe baza modelului standard.
- c) Risc operațional: Începând cu 2010 Grupul calculează cerințele de capital pentru riscul operațional utilizând abordarea standard.

Grupul respectă reglementările de mai sus privind cerințele de capital atât la 31 decembrie 2016 cât și la 31 decembrie 2015, indicatorul de adecvare a capitalului la riscuri fiind peste procente minime prevăzute de legislație.

5. ESTIMĂRI CONTABILE ȘI RAȚIONAMENTE SEMNIFICATIVE

Grupul face estimări și ipoteze care afectează valoarea activelor și datoriilor raportate. Estimările și raționamentele sunt evaluate continuu și sunt bazate pe experiența anterioară și pe alți factori, incluzând așteptări cu privire la evenimentele viitoare considerate a fi rezonabile în circumstanțele date.

Pierderi din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților

Grupul revizuieste portofoliul de credite pentru a evalua deprecierea acestor active lunar. Pentru a determina dacă ar trebui înregistrată o pierdere din depreciere în situația consolidată a rezultatului global, Grupul emite judecăți cu privire la existența de date observabile care să indice o diminuare a fluxurilor de numerar viitoare estimate ale unui portofoliu de credite înainte ca diminuarea să poată fi identificată pentru un credit individual din portofoliu. De exemplu, datele observabile pot fi de tipul schimbărilor nefavorabile în comportamentul de plată al unor debitori dintr-un grup sau ale condițiilor economice, naționale sau locale care se corelează cu incidente de plată din partea grupului de debitori.

Conducerea folosește estimări bazate pe experiența din trecut a pierderilor din credite cu caracteristici similare ale riscului de credit atunci când își programează fluxurile viitoare de numerar. Metodologia și ipotezele folosite pentru a estima atât suma cât și data realizării fluxurilor viitoare de numerar sunt revizuite regulat pentru a reduce decalajele existente între datele estimate și valorile actuale. Estimarea pierderilor din credite ține cont de efectele vizibile ale condițiilor pieței actuale asupra estimărilor individuale/colective a pierderilor din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților. Prin urmare, Grupul a estimat pierderile din deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților bazându-se pe metodologia armonizată cu politicile Grupului și a stabilit că nu mai sunt necesare și alte provizioane pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor decât cele prezentate deja în situațiile financiare.

Evaluarea pierderilor în cazul activelor contabilizate la cost amortizat se face pe baza politicii contabile descrise la punctul 3(j) (vii).

Din totalul provizioanelor de depreciere analiza specifică de contrapartidă se aplică în cazul unor deprecieri identificate la nivel individual și se bazează pe estimarea optimă de către conducere a valorii actualizate a fluxurilor viitoare de numerar. În estimarea acestor fluxuri de numerar conducerea analizează situația financiară a contrapartidei și valoarea realizabilă netă a garanțiilor. Evaluarea deprecierei fiecărui activ se stabilește în funcție de valoarea actuală a acestuia, iar strategia de lucru și estimarea fluxurilor de numerar considerate recuperabile sunt aprobate independent prin funcția de Risc de Credit.

Ajustările pentru depreciere se constituie la nivel colectiv pentru deprecierea unui grup de active omogene din punct de vedere al pierderilor care au fost realizate și pentru care nu există un indiciu obiectiv de depreciere individuală. Riscul de țară este o componentă în determinarea ajustărilor colective.

În evaluarea colectivă a deprecierei creditelor conducerea ia în considerare ca factori determinanți calitatea creditului, mărimea portofoliului, concentrările și factorii economici. Pentru a determina necesarul de provizioane, se stabilesc modele de estimări cu privire la deprecierea inerentă și la necesarul de parametri utilizați, modele ce se bazează pe experiențele anterioare dar și pe condițiile economice actuale.

Nivelul efectiv al provizioanelor este determinat de acuratețea estimării fluxurilor de numerar viitoare în cazul componentei individuale de provizioane și de modelele de estimări și parametri utilizați în evaluarea colectivă a deprecierei.

5. ESTIMĂRI CONTABILE ȘI RAȚIONAMENTE SEMNIFICATIVE (continuare)

Pentru a determina sensibilitatea provizioanelor la variațiile parametrilor de risc (valoarea ajustată a garanțiilor imobiliare, probabilitatea de nerambursare) ce stau la baza calculului de provizioane, Grupul a întocmit următoarele scenarii:

Scenariul 1 presupune modificări ale pierderii în caz de nerambursare pentru portofoliul retail și ale prețurilor garanțiilor imobiliare pentru întreg portofoliul, ținând cont de o variație de +/-5%. În cadrul acestui scenariu provizionul pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor ar fi majorat cu 15.235 mii RON (2015: diminuat cu 12.307 mii RON) sau diminuat cu 14.791 mii RON (2015: majorat cu 11.809 mii RON).

Scenariul 2 presupune variația probabilității de nerambursare cu +/-5%. În cadrul acestui scenariu provizionul pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor ar fi majorat cu 10.589 mii RON (2015: majorat cu 9.684 mii RON) sau diminuat cu 10.598 mii RON (2015: diminuat cu 8.647 mii RON).

Scenariul 3 presupune cumulara ipotezelor din scenariile anterioare. În cadrul acestui scenariu provizionul pentru acoperirea pierderii din deprecierea creditelor ar fi majorat cu 26.250 mii RON (2015: diminuat cu 10.094 mii RON) sau diminuat cu 24.963 mii RON (2015: majorat cu 9.596 mii RON).

Modificările de parametri cu +/-5% se realizează în raport cu valorile utilizate în calculul provizionului aferent decembrie 2016 (decembrie 2015).

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Valoarea justă a instrumentelor financiare care nu sunt tranzacționate pe o piață activă (spre exemplu, titluri de stat, obligațiuni și certificate de depozit nelistate) este determinată folosind tehnici de evaluare. Grupul folosește judecăți pentru a selecta metoda de evaluare și emite ipoteze bazate în principal pe condițiile pieței existente la data întocmirii situației consolidate a poziției financiare. Grupul a folosit analiza fluxurilor de numerar actualizate pentru activele financiare disponibile pentru vânzare care nu au fost tranzacționate pe piețe active.

Evaluarea instrumentelor financiare

Grupul măsoară valoarea justă a instrumentelor financiare folosind una din următoarele metode de ierarhizare:

- Nivelul 1: Cotații de pe o piață activă pentru instrumente similare;
- Nivelul 2: Tehnici de evaluare bazate pe date observabile pe piață. Această categorie include instrumente evaluate folosind: cotații de pe o piață activă pentru instrumente similare; cotații de piață pentru instrumente similare pe piețe care sunt considerate mai puțin active; sau alte tehnici de evaluare unde datele semnificative pot fi direct sau indirect observate în datele de pe piață;
- Nivelul 3: Tehnici de evaluare bazate pe date care nu pot fi observate în piață. Această categorie include toate instrumentele a căror metodă de evaluare nu include date observabile și datele neobservabile au o influență semnificativă asupra evaluării instrumentului. Această categorie include instrumente care se evaluează pe baza unor cotații de piață pentru instrumente similare unde ajustări neobservabile sau presupuneri sunt necesare pentru a reflecta diferența dintre instrumente.

Grupul determină valoarea justă folosind, în principal, tehnici bazate pe elementele observabile, toate elementele semnificative fiind direct sau indirect observabile pe piață. Tehnicile de evaluare includ modelul valorii actualizate nete și al fluxurilor viitoare de numerar, modelele Black Scholes aplicabile, modelele de stabilire a prețului opțiunilor dar și alte modele de evaluare. Ipotezele și datele folosite în tehnicile de evaluare includ rate de dobândă fără risc și rate de referință, randamente ale obligațiunilor, cursuri valutare de schimb, volatilități și corelații de preț. Scopul tehnicilor de evaluare este de a determina valoarea justă care să reflecte prețul instrumentelor financiare la data raportării, preț care ar fi determinat în condiții normale de participanți la piață.

5. ESTIMĂRI CONTABILE ȘI JUDECAȚI SEMNIFICATIVE (continuare)

Grupul folosește modele de evaluare cunoscute pentru a determina valoarea justă a instrumentelor financiare simple, cum ar fi swap-urile pe rata dobânzii și swap-uri valutare, tranzacțiile forward și swap-uri pe curs de schimb, care folosesc doar date observabile de pe piață și solicită foarte puține estimări și analize din partea conducerii.

Pentru obligațiuni și derivatele simple extrabursiere, prețurile și alte date folosite în evaluare sunt de obicei disponibile pe piață. Disponibilitatea acestora reduce necesitatea estimărilor și analizelor conducerii și incertitudinea asociată determinării valorii juste.

Pentru evaluarea titlurilor cu venit fix, Grupul utilizează prețuri sau randamente care sunt observabile direct în piață, randamente publicate de Banca Centrală sau cotații primite la cerere de la contrapartide.

Pentru instrumente financiare mai complexe, cum ar fi opțiunile pe curs de schimb extrabursiere sau opțiuni pe rata dobânzii, Grupul folosește modele de evaluare dezvoltate de obicei din modele cunoscute de evaluare. Aceste modele folosesc, de asemenea, date ce sunt observabile pe piață.

Tehnicile de evaluare utilizate pentru determinarea valorii juste a creditelor și depozitelor clienților care nu sunt măsurate la valoarea justă și prezentate în note iau în considerare date neobservabile și ipoteze cum ar fi riscul specific de credit și caracteristicile contractuale ale portofoliilor, dar și elemente observabile cum sunt ratele dobânzii de referință.

Valoarea justă a creditelor nedepreciate a fost determinată pe baza fluxurilor de numerar pe care acestea se estimează că le vor genera. Aceste fluxuri de numerar au fost actualizate cu dobândă cu care tipurile de credite respective ar fi fost acordate în condițiile curente (oferta disponibilă la data calculului de valoare justă sau creditele acordate în ultimele 6 luni), cu luarea în calcul a caracteristicilor specifice fiecărui credit în parte, respectiv tipul de credit, valută, termenul până la maturitate, tipul de rată de dobândă, segmentul de clienți. Pentru produsele care nu mai sunt oferite de Grup și pentru care nu mai este disponibilă o dobândă de piață au fost făcute următoarele presupuneri: s-a folosit marja de dobândă practică la produse similare, ajustată cu valoarea indexului corespunzător valutei, punctele de SWAP aferente transformării valutare (dacă este cazul) și maturitatea creditelor.

Pentru portofoliul de credite depreciate valoarea justă a fost determinată folosind o metodologie similară de actualizare a fluxurilor viitoare de numerar, concluzia fiind aceea că valoarea netă contabilă este o bună aproximare a valorii juste.

Valoarea justă a portofoliului de depozite de la clienți a fost determinată având în vedere diferențialul dintre ratele de dobândă contractuale ale portofoliului de depozite existent în sold la data situațiilor financiare și respectiv nivelul ratelor de dobândă practicate de Grup pentru depozite în decursul ultimei luni calendaristice din anul pentru care s-a calculat valoarea justă. Pentru depozitele la termen a fost făcut un calcul de fluxuri de numerar actualizate, folosind ca rată de oportunitate nivelul dobânzilor aferente originărilor din ultima lună aferentă exercițiului financiar, pe termene, valute și tipuri de clienți similare structurii portofoliului de depozite supus calculului de valoare justă. Valoarea justă pentru conturile curente și de economii de la clienți este estimată la nivelul costului amortizat, neexistând niciun indiciu că sumele din produsele respective au caracteristici care să justifice o valoare diferită de cea reflectată de nivelul curent al soldului bilanțier. Astfel calculată, valoarea justă a portofoliului de depozite este mai mare decât cea contabilă, reflectând un mediu de dobânzi în continuă scădere în întregul sistem bancar local, dar în contextul unui termen relativ redus de reînnoire a portofoliului de depozite al Grupului.

Pentru portofoliul de împrumuturi interbancare și obligațiuni emise, a fost făcută o analiză a fluxurilor de numerar actualizate pentru a estima valoarea justă. Pentru actualizare au fost folosite cele mai recente cotații din piață pentru instrumente similare, ținând cont de termenul rămas până la maturitate, periodicitatea actualizării ratei de dobândă și valuta instrumentului.

5. ESTIMARI CONTABILE SI JUDECATI SEMNIFICATIVE (continuare)

Instrumente financiare deținute până la maturitate

Grupul se ghidează după reglementările IAS 39 „Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare” și clasifică activele financiare ne-derivate cu plăți fixe sau determinabile și maturități fixe ca instrumente deținute până la maturitate. Aceasta clasificare presupune exercitarea de judecăți semnificative. La emiterea unor asemenea judecăți, Grupul își evaluează intenția și capacitatea sa de a păstra instrumentele financiare până la maturitate.

În cazul în care instrumentele astfel clasificate nu sunt ținute până la maturitate, exceptând condițiile specifice menționate în IAS 39 „Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare”, Grupul este obligat să reclasifice întreaga clasă ca disponibilă pentru vânzare.

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE

Tabelul de mai jos analizează instrumentele financiare evaluate la valoarea justă folosind metodele de evaluare descrise în Nota 5:

Grup

Mii RON	Nota	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total	Valoare contabilă
31 decembrie 2016						
Active						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	384.206	59.488	0	443.694	443.694
<i>Din care:</i>						
Titluri de Stat		384.206	0	0	384.206	384.206
Swap financiar pe valute		0	41.463	0	41.463	41.463
Swap pe rată a dobânzii		0	18.025	0	18.025	18.025
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	1.013	0	1.013	1.013
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		1.851.912	72.043	16.002	1.939.957	1.939.957
Titluri la valoarea justă prin contul de profit și pierdere		1.197.222	127.556	9.501	1.334.279	1.334.279
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală		8.203.157	0	0	8.203.157	8.203.157
Credite și avansuri acordate băncilor	19	546.165	0	0	546.165	546.165
Credite și avansuri acordate clienților		0	0	19.826.503	19.826.503	19.761.042
Titluri de valoare deținute până la maturitate		573.634	0	0	573.634	555.639
Fonduri mutuale		15.687	0	0	15.687	15.687
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		0	0	4.028	4.028	4.028
Investiții în entități asociate și asocieri în participație		0	0	69.122	69.122	69.122
Alte active		0	0	163.353	163.353	163.353
Pasive						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	0	60.124	0	60.124	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	4.120	0	4.120	4.120
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Depozite de la bănci	27	583.014	0	0	583.014	583.014
Depozite de la clienți		0	0	26.378.802	26.378.802	26.374.944
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	1.139.564	1.139.564	1.137.587
Obligațiuni emise		554.483	0	0	554.483	512.239
Datorii subordonate	29	0	0	954.973	954.973	954.973
Alte pasive		0	0	440.587	440.587	440.587

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos analizează instrumentele financiare evaluate la valoarea justă folosind metodele de evaluare descrise în Nota 5:

Grup

Mii RON	Nota	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total	Valoare contabilă
31 decembrie 2015						
Active						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	487.018	40.115	0	527.133	527.133
<i>Din care:</i>						
Titluri de Stat		487.018	0	0	487.018	487.018
Swap financiar pe valute		0	27.994	0	27.994	27.994
Swap pe rată a dobânzii		0	12.121	0	12.121	12.121
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	1.956	0	1.956	1.956
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare*		1.859.940	158.462	81.543	2.099.945	2.099.945
Titluri la valoarea justă prin contul de profit și pierdere*		1.568.450	176.994	11.003	1.756.447	1.756.447
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală		6.981.390	0	0	6.981.390	6.981.390
Credite și avansuri acordate băncilor	19	1.138.893	0	0	1.138.893	1.138.893
Credite și avansuri acordate clienților		0	0	18.147.474	18.147.474	18.153.586
Titluri de valoare deținute până la maturitate		270.885	0	0	270.885	255.373
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		0	0	4.032	4.032	4.032
Investiții în entități asociate și asocieri în participație		0	0	102.192	102.192	102.192
Alte active		0	0	93.614	93.614	93.614
Pasive						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	0	37.902	0	37.902	37.902
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	5.332	0	5.332	5.332
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Depozite de la bănci	27	627.082	0	0	627.082	627.082
Depozite de la clienți		0	0	23.747.385	23.747.385	23.739.592
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	1.620.131	1.620.131	1.624.475
Obligațiuni emise		786.203	0	0	786.203	739.694
Datorii subordonate	29	0	0	950.436	950.436	950.436
Alte pasive		0	0	408.282	408.282	408.282

* Sumele de 16.005 mii RON și 11.003 mii RON reprezintă transferuri de obligațiuni emise de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare de pe nivelul 2 pe nivelul 3, deoarece piața a devenit inactivă de la data achiziției acestora până la perioada curentă.

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos analizează instrumentele financiare evaluate la valoarea justă folosind metodele de evaluare descrise în Nota 5:

Banca

Mii RON	Nota	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total	Valoare contabilă
31 decembrie 2016						
Active						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	384.206	59.552	0	443.758	443.758
<i>Din care:</i>						
Titluri de Stat		384.206	0	0	384.206	384.206
Swap financiar pe valute		0	41.527	0	41.527	41.527
Swap pe rată a dobânzii		0	18.025	0	18.025	18.025
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	1.013	0	1.013	1.013
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		1.851.912	72.043	16.002	1.939.957	1.939.957
Titluri la valoarea justă prin contul de profit și pierdere		1.197.222	127.556	9.501	1.334.279	1.334.279
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală		8.203.153	0	0	8.203.153	8.203.153
Credite și avansuri acordate băncilor	19	546.165	0	0	546.165	546.165
Credite și avansuri acordate clienților		0	0	19.826.477	19.826.477	19.761.017
Titluri de valoare deținute până la maturitate		551.179	0	0	551.179	534.227
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		0	0	4.023	4.023	4.023
Investiții în entități asociate și asocieri în participație		0	0	62.655	62.655	62.655
Alte active		0	0	166.757	166.757	166.757
Pasive						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	0	60.124	0	60.124	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	4.101	0	4.101	4.101
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Depozite de la bănci	27	583.014	0	0	583.014	583.014
Depozite de la clienți		0	0	26.385.698	26.385.698	26.381.841
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	1.139.564	1.139.564	1.137.587
Obligațiuni emise		558.511	0	0	558.511	515.961
Datorii subordonate	29	0	0	954.973	954.973	954.973
Alte pasive		0	0	439.224	439.224	439.224

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos analizează instrumentele financiare evaluate la valoarea justă folosind metodele de evaluare descrise în Nota 5:

Banca

Mii RON	Nota	Nivel 1	Nivel 2	Nivel 3	Total	Valoare contabilă
31 decembrie 2015						
Active						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	487.018	40.200	0	527.218	527.218
<i>Din care:</i>						
Titluri de Stat		487.018	0	0	487.018	487.018
Swap financiar pe valute		0	28.079	0	28.079	28.079
Swap pe rată a dobânzii		0	12.121	0	12.121	12.121
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	1.956	0	1.956	1.956
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare*		1.859.940	158.462	81.543	2.099.945	2.099.945
Titluri la valoarea justă prin contul de profit și pierdere*		1.568.449	176.994	11.003	1.756.446	1.756.446
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Numerar și disponibilități la Banca Centrală		6.981.376	0	0	6.981.376	6.981.376
Credite și avansuri acordate băncilor	19	1.138.893	0	0	1.138.893	1.138.893
Credite și avansuri acordate clienților		0	0	18.147.474	18.147.474	18.153.586
Titluri de valoare deținute până la maturitate		248.371	0	0	248.371	234.271
Titluri de valoare disponibile pentru vânzare		0	0	4.027	4.027	4.027
Investiții în entități asociate și asocieri în participație		0	0	76.761	76.761	76.761
Alte active		0	0	97.117	97.117	97.117
Pasive						
Instrumente financiare evaluate la valoarea justă						
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	0	37.902	0	37.902	37.902
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	0	5.276	0	5.276	5.276
Instrumente financiare pentru care valoarea justă este prezentată						
Depozite de la bănci	27	627.082	0	0	627.082	627.082
Depozite de la clienți		0	0	23.750.989	23.750.989	23.743.196
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	1.620.131	1.620.131	1.624.475
Obligațiuni emise		793.157	0	0	793.157	746.285
Datorii subordonate	29	0	0	950.436	950.436	950.436
Alte pasive		0	0	407.162	407.162	407.162

* Sumele de 16.005 mii RON și 11.003 mii RON reprezintă transferuri de obligațiuni emise de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare de pe nivelul 2 pe nivelul 3, deoarece piața a devenit inactivă de la data achiziției acestora până la perioada curentă.

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă instrumentele financiare evaluate la valoarea contabilă și valoarea justă:

Grup

<i>Mii RON</i> 31 decembrie 2016	Nota	Tranzacționabile	La valoare justă	Deținute până la maturitate	Credite și avansuri	Disponibile pentru vânzare	Valoare contabilă totală	Valoare justă
Active financiare								
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	443.694	0	0	0	0	443.694	443.694
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	1.013	0	0	0	0	1.013	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	19	0	0	0	546.165	0	546.165	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	20	0	0	0	19.761.042	0	19.761.042	19.826.503
Titluri de valoare	21	0	1.349.966	555.639	0	1.943.985	3.849.590	3.867.585
Total active financiare		444.707	1.349.966	555.639	20.307.207	1.943.985	24.601.504	24.684.960
Datorii financiare								
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	60.124	0	0	0	0	60.124	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	4.120	0	0	0	0	4.120	4.120
Depozite atrase de la bănci	27	0	0	0	583.014	0	583.014	583.014
Depozite atrase de la clienți	28	0	0	0	26.374.944	0	26.374.944	26.378.802
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	0	1.137.587	0	1.137.587	1.139.564
Obligațiuni emise	29	0	0	0	512.239	0	512.239	554.483
Datorii subordonate	32	0	0	0	954.973	0	954.973	954.973
Total datorii financiare		64.244	0	0	29.562.757	0	29.627.001	29.675.080

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă instrumentele financiare evaluate la valoarea contabilă și valoarea justă:

<i>Mii RON</i>	Nota	Tranzacționabile	La valoare justă	Deținute până la maturitate	Credite și avansuri	Disponibile pentru vânzare	Valoare contabilă totală	Valoare justă
31 decembrie 2015								
Active financiare								
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	527.133	0	0	0	0	527.133	527.133
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	1.956	0	0	0	0	1.956	1.956
Credite și avansuri acordate băncilor	19	0	0	0	1.138.893	0	1.138.893	1.138.893
Credite și avansuri acordate clienților	20	0	0	0	18.153.586	0	18.153.586	18.147.474
Titluri de valoare	21	0	1.756.447	255.373	0	2.103.977	4.115.797	4.131.309
Total active financiare		529.089	1.756.447	255.373	19.292.479	2.103.977	23.937.365	23.946.765
Datorii financiare								
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	37.902	0	0	0	0	37.902	37.902
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	5.332	0	0	0	0	5.332	5.332
Depozite atrase de la bănci	27	0	0	0	627.082	0	627.082	627.082
Depozite atrase de la clienți	28	0	0	0	23.739.592	0	23.739.592	23.747.385
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	0	1.624.475	0	1.624.475	1.620.131
Obligațiuni emise	29	0	0	0	739.694	0	739.694	786.203
Datorii subordonate	32	0	0	0	950.436	0	950.436	950.436
Total datorii financiare		43.234	0	0	27.681.279	0	27.724.513	27.774.471

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă instrumentele financiare evaluate la valoarea contabilă și valoarea justă:

Banca

<i>Mii RON</i> 31 decembrie 2016	Nota	Tranzacționabile	La valoare justă	Deținute până la maturitate	Credite și avansuri	Disponibile pentru vânzare	Valoare contabilă totală	Valoare justă
Active financiare								
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	443.758	0	0	0	0	443.758	443.758
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	1.013	0	0	0	0	1.013	1.013
Credite și avansuri acordate băncilor	19	0	0	0	546.165	0	546.165	546.165
Credite și avansuri acordate clienților	20	0	0	0	19.761.017	0	19.761.017	19.826.477
Titluri de valoare	21	0	1.334.279	534.227	0	1.943.980	3.812.486	3.829.438
Total active financiare		444.771	1.334.279	534.227	20.307.182	1.943.980	24.564.439	24.646.851
Datorii financiare								
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	60.124	0	0	0	0	60.124	60.124
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	4.101	0	0	0	0	4.101	4.101
Depozite atrase de la bănci	27	0	0	0	583.014	0	583.014	583.014
Depozite atrase de la clienți	28	0	0	0	26.381.841	0	26.381.841	26.385.698
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	0	1.137.587	0	1.137.587	1.139.564
Obligațiuni emise	29	0	0	0	515.961	0	515.961	558.511
Datorii subordonate	32	0	0	0	954.973	0	954.973	954.973
Total datorii financiare		64.225	0	0	29.573.376	0	29.637.601	29.685.985

6. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă instrumentele financiare evaluate la valoarea contabilă și valoarea justă:

<i>Mii RON</i>	Nota	Tranzacționabile	La valoare justă	Deținute până la maturitate	Credite și avansuri	Disponibile pentru vânzare	Valoare contabilă totală	Valoare justă
31 decembrie 2015								
Active financiare								
Active financiare deținute pentru tranzacționare	17	527.218	0	0	0	0	527.218	527.218
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	1.956	0	0	0	0	1.956	1.956
Credite și avansuri acordate băncilor	19	0	0	0	1.138.893	0	1.138.893	1.138.893
Credite și avansuri acordate clienților	20	0	0	0	18.153.586	0	18.153.586	18.147.474
Titluri de valoare	21	0	1.756.446	234.271	0	2.103.972	4.094.689	4.108.789
Total active financiare		529.174	1.756.446	234.271	19.292.479	2.103.972	23.916.342	23.924.330
Datorii financiare								
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	17	37.902	0	0	0	0	37.902	37.902
Derivative deținute pentru managementul riscului	18	5.276	0	0	0	0	5.276	5.276
Depozite atrase de la bănci	27	0	0	0	627.082	0	627.082	627.082
Depozite atrase de la clienți	28	0	0	0	23.743.196	0	23.743.196	23.750.989
Credite de la bănci și alte instituții financiare	29	0	0	0	1.624.475	0	1.624.475	1.620.131
Obligațiuni emise		0	0	0	746.285	0	746.285	793.157
Datorii subordonate	32	0	0	0	950.436	0	950.436	950.436
Total datorii financiare		43.178	0	0	27.691.474	0	27.734.652	27.784.973

7. VENITURI NETE DIN DOBÂNZI

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2016	2015	2016	2015
Venituri din dobânzi:				
Conturi curente, credite și avansuri acordate băncilor	11.716	11.793	11.716	11.793
Credite și avansuri acordate clienților (i)	1.212.388	1.204.198	1.212.388	1.204.198
Venituri din derivate deținute pentru acoperirea riscului	124	785	124	785
Investiții disponibile pentru vânzare	18.313	16.924	18.313	16.924
Investiții deținute până la maturitate	11.608	9.415	11.608	9.415
Alte titluri de valoare	15.800	46.237	15.035	45.460
Dobânzi negative	-5.700	-4.425	-5.700	-4.425
Altele	11	448	11	448
Total venituri din dobânzi	1.264.260	1.285.375	1.263.495	1.284.598
Cheltuieli cu dobânzi:				
Depozite de la bănci	-906	-1.033	-906	-1.033
Depozite de la clienți	-58.132	-118.656	-58.132	-118.660
Obligațiuni emise	-33.454	-38.931	-33.732	-39.277
Credite de la bănci și datorii subordonate	-54.629	-67.630	-54.629	-67.630
Altele	-5.035	-4.481	-5.034	-4.481
Dobânzi negative	0	3	0	3
Total cheltuieli cu dobânzi	-152.156	-230.728	-152.433	-231.078
Venituri nete din dobânzi	1.112.104	1.054.647	1.111.062	1.053.520

(i) Veniturile din dobânzi generate de credite depreciate sunt în sumă de 71.759 mii RON (31 decembrie 2015: 60.258 mii RON).

8. VENITURI NETE DIN SPEZE ȘI COMISIOANE

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2016	2015	2016	2015
Venituri din speze și comisioane				
Operațiuni de plăți	573.394	584.388	573.394	584.388
Administrare credite și emitere de garanții	53.052	57.813	53.052	57.813
Componenta variabilă aferentă vânzării creditelor către RIEEF (Nota 34)	0	12.159	0	12.159
Comisioane administrare fonduri de investiții și fonduri de pensii	48.745	76.114	0	0
Comisioane din colectarea primelor de asigurări	57.719	39.226	57.719	39.226
Comisioane din cumpărarea/vânzarea de numerar	4.090	3.666	4.090	3.666
Altele	35.471	37.918	70.441	92.873
Total venituri din speze și comisioane	772.471	811.284	758.696	790.125
Cheltuieli cu speze și comisioane				
Comisioane din transferuri	-129.094	-151.598	-129.094	-151.598
Credite și garanții primite de la bănci	-10.222	-12.254	-10.222	-12.254
Operațiuni cu valori mobiliare	-1.040	-902	-670	-543
Altele	-10.733	-16.524	-10.733	-16.524
Total cheltuieli cu speze și comisioane	-151.089	-181.278	-150.719	-180.919
Venituri nete din speze și comisioane	621.382	630.006	607.977	609.206

9. VENITURI NETE DIN TRANZACȚIONARE

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2016	2015	2016	2015
Veniturile nete din tranzacționare provin din:				
Instrumente financiare pe curs de schimb (i) <i>din care:</i>	283.086	276.357	282.978	276.101
▪ Câștig/(Pierdere) din tranzacții cu instrumente derivate pe curs valutar	-1.915	-4.893	-1.915	-4.893
▪ Câștigul net din reevaluarea activelor monetare și a tranzacțiilor în valută	285.001	281.250	284.893	280.994
Instrumente financiare pe rata dobânzii (ii) <i>din care:</i>	17.655	12.160	17.655	12.160
▪ Venituri nete din tranzacționarea titlurilor de stat și corporative	13.448	9.483	13.448	9.483
▪ Câștigul/(Pierdere) din tranzacții swap pe rata dobânzii	4.207	2.677	4.207	2.677
Venit net din tranzacționare	300.741	288.517	300.633	288.261

- (i) Veniturile nete din tranzacțiile cu instrumente financiare pe curs de schimb includ câștiguri și pierderi realizate din contracte spot și forward, din instrumente ale pieței interbancare, din swap-uri pe valute și din translatarea activelor și pasivelor exprimate în monedă străină.
- (ii) Veniturile nete din instrumentele financiare pe rata dobânzii provin din tranzacțiile cu titluri de stat, obligațiuni corporative și swap-uri de dobândă.

10. ALTE VENITURI OPERAȚIONALE

	Grup		Banca	
	2016	2015	2016	2015
<i>Mii RON</i>				
Câștiguri nete din vânzarea instrumentelor deținute în vederea vânzării*	99.824	9.648	99.824	9.648
Deprecierea investițiilor în entități asociate și asocieri în participație (Nota 22)	-16.771	0	-14.106	0
Reluarea provizioanelor pentru litigii	7.573	0	7.573	0
Câștiguri din servicii adiționale de leasing	425	519	425	519
Reluarea altor provizioane	19.743	3.342	19.743	3.342
Venit din dividende	1.501	3.612	15.992	30.083
Alte servicii informatice	2.491	2.142	2.491	2.142
Venituri din despăgubiri din asigurări	3.770	3	3.770	3
Venituri din vânzarea activelor preluate în contul creanței	2.288	0	2.288	0
Alte venituri	9.564	7.775	10.303	8.383
Total	130.408	27.041	148.303	54.120

* Câștiguri nete din vânzarea instrumentelor deținute în vederea vânzării pentru perioada încheiată la 31 decembrie 2016 includ câștigul din vânzarea acțiunilor Visa Europe (Nota 21).

11. CHELTUIELI OPERAȚIONALE

	Grup		Banca	
	2016	2015	2016	2015
<i>Mii RON</i>				
Cheltuieli cu închirierea spațiului de birouri	157.599	155.901	157.249	155.544
Reparații și mentenanța IT	76.411	81.781	75.867	81.281
Depreciere și amortizare (Nota 23, Nota 24)	80.362	79.280	80.238	79.170
Contribuția la Fondul de Garantare a Depozitelor în Sistemul Bancar*	32.194	50.368	32.194	50.368
Contribuția la Fondul de Rezoluție**	10.704	8.708	10.704	8.708
Cheltuieli cu securitatea	54.557	57.753	54.557	57.753
Publicitate	57.035	43.048	56.830	42.796
Constituire provizioane litigii	0	42.393	0	42.393
Cheltuieli cu servicii profesionale (consultanță, audit, asistență juridică)	46.128	41.015	45.973	40.926
Poșta și telecomunicații	30.498	32.208	30.468	32.182
Birotica	29.173	31.719	29.159	31.697
Alte costuri operaționale	20.262	16.788	20.552	16.721
Constituirea altor provizioane	12.766	12.951	12.766	12.951
Cheltuieli cu instruirea angajaților	11.694	10.890	11.657	10.853
Cheltuieli cu deplasarea	7.570	6.030	7.495	5.957
Cheltuieli cu mijloacele de transport	5.054	5.622	5.043	5.611
Alte taxe	6.716	4.703	5.234	3.221
Total	638.723	681.158	635.986	678.132

* Banca plătește anual către Fondul de Garantare a Depozitelor Bancare contribuția aferentă depozitelor acoperite. Depozitul este orice sold creditor, inclusiv dobânda datorată, rezultat din fonduri aflate într-un cont sau din situații tranzitorii derivând din operațiuni bancare curente, conform prevederilor contractuale. Exemple de depozite garantate sunt: depozite la termen, conturi curente, conturi de economii, carduri de debit / credit.

**Banca trebuie să plătească contribuția anuală la fondul de rezoluție pentru pasivul neacoperit, respectiv pentru valoarea pasivelor sale (cu excepția fondurilor proprii) minus depozitele acoperite.

Grupul recunoaște datoriile sale legate de contribuția la fondul de garantare a depozitelor bancare și contribuția la fondul de rezoluție în conformitate cu interpretarea IFRIC 21, "Taxe". Datoria cu privire la plata acestor taxe este recunoscută în momentul în care acestea devin implicate. În acest caz, obligația apare anual la 1 ianuarie, când Banca efectuează activități legate de atragerea depozitelor.

12. CHELTUIELI SALARIALE

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2016	2015	2016	2015
Cheltuieli cu salariile (i)	431.636	424.929	427.433	421.801
Contribuții aferente salariilor(ii)	93.319	95.136	92.444	94.283
Alte cheltuieli de natură salarială	6.206	5.688	6.183	5.666
Beneficii pe termen lung acordate angajaților (iii)	1.652	2.605	1.652	2.605
Total	532.813	528.358	527.712	524.355

Numărul de angajați ai Grupului la 31 decembrie 2016 a fost de 5.265 (31 decembrie 2015: 5.379).
 Numărul de angajați ai Băncii la 31 decembrie 2016 a fost de 5.235 (31 decembrie 2015: 5.349).

- (i) Din totalul cheltuielilor cu salariile, Grupul a înregistrat în anul 2016 suma de 3.978 mii RON reprezentând contribuții pentru angajați la Pilonul 3 de pensii (31 decembrie 2015: 4.114 mii RON).
- (ii) Din totalul contribuțiilor aferente salariilor, contribuția la Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale este 63.700 mii RON (2015: 65.306 mii RON).
- (iii) Beneficiile pe termen lung acordate angajaților includ provizionul pentru beneficii acordat o singură dată la pensionare și bonusul de performanță cu plată amânată. Din totalul beneficiilor pe termen lung acordate angajaților, Grupul a înregistrat în anul 2016 suma de 287 mii RON reprezentând cheltuiala aferentă programului de fidelizare prin acțiuni în Raiffeisen Bank Internațional (2015: 753 mii RON).

Tranzacții cu plată pe bază de acțiuni

Directoratul, cu avizul Consiliului de Supraveghere al Raiffeisen Bank Internațional, a aprobat înființarea unui program de stimulare a personalului prin plata pe bază de acțiuni (SIP), care putea permite alocarea de acțiuni angajaților eligibili din țară sau detașați în străinătate pentru o anumită perioadă. Angajații eligibili au fost membrii Directoratului și personalul executiv selectat al Raiffeisen Bank Internațional, precum și personalul executiv al băncilor subsidiare și companiilor afiliate.

Numărul acțiunilor ordinare ale Raiffeisen Bank Internațional ce vor fi transferate în final depinde de îndeplinirea a două criterii de performanță: atingerea rentabilității așteptate a capitalului (ROE) și randamentul acțiunilor Raiffeisen Bank Internațional AG comparativ cu randamentul total al investiției în acțiunile companiilor incluse în indicele DJ EURO STOXX Banks după o perioadă de deținere de 3 ani. Participarea la programul de stimulare a personalului prin plata pe bază de acțiuni este voluntară.

Cheltuielile aferente programului de fidelizare prin acțiuni sunt recunoscute în cheltuielile cu salariile conform IFRS 2 pentru tranzacțiile de plată pe bază de acțiuni decontate în numerar și datoria aferentă înregistrată la valoarea justă. Programul de stimulare a personalului prin plata pe bază de acțiuni a fost în vigoare până la 31 decembrie 2013 și începând cu 2014 Grupul a anulat această formă de remunerare. Numărul de acțiuni contingente alocate este: SIP 2011: 9.581, SIP 2012: 12.143, SIP 2013: 18.075.

Numărul de acțiuni prezentat mai sus ia în considerare îndeplinirea în totalitate a obiectivelor de performanță. Valoarea finală a acțiunilor Raiffeisen Bank Internațional plătită salariaților depinde de valoarea acțiunilor la data plății. Pentru fiecare SIP anual există o perioadă de intrare în drepturi de 5 ani.

13. CHELTUIELI NETE CU AJUSTĂRILE PENTRU DEPRECIEREA VALORII ACTIVELOR FINANCIARE

Grup	2016	2015
<i>Mii RON</i>		
Cheltuieli cu ajustările pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (Nota 20)	895.960	515.100
Venituri din ajustări pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (Nota 20)	-376.371	-175.611
Cheltuieli cu ajustările pentru deprecierea angajamentelor de credit (Nota 30)	7.880	11.534
Venituri din ajustările pentru deprecierea angajamentelor de credit (Nota 30)	-13.598	-16.926
Pierderi din creanțe neacoperite de provizion	97.228	42.335
Recuperări din creditele și avansurile acordate clienților	-141.830	-87.420
Cheltuieli nete cu provizionul pentru deprecierea valorii activelor financiare	469.269	289.012
Banca	2016	2015
<i>Mii RON</i>		
Cheltuieli cu ajustările pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (Nota 20)	895.960	515.100
Venituri din ajustări pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților (Nota 20)	-376.371	-175.611
Cheltuieli cu ajustările pentru deprecierea angajamentelor de credit (Nota 30)	7.880	11.534
Venituri din ajustări pentru deprecierea angajamentelor de credit (Nota 30)	-13.598	-16.926
Pierderi din creanțe neacoperite de provizion	97.228	42.335
Recuperări din creditele și avansurile acordate clienților	-141.830	-87.420
Cheltuieli nete cu provizionul pentru deprecierea valorii activelor financiare	469.269	289.012

*Creșterea cheltuielilor cu ajustările pentru depreciere se datorează în principal efectului legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, aceasta generând un impact suplimentar în suma de 120.221 mii lei. Legea a intrat în vigoare în data de 13 mai 2016. Creditele care fac obiectul acestei legi sunt creditele acordate consumatorilor, garantate cu cel puțin un imobil având destinația de locuință, a căror valoare acordată inițial nu depășește 250 mii EUR.

14. IMPOZITUL PE PROFIT

Grup	2016	2015
<i>Mii RON</i>		
Cheltuiala cu impozitul pe profit curent de 16% (2014: 16%) calculat în conformitate cu legislația românească	78.698	82.975
Cheltuiala cu impozitul pe profit amânat (Nota 25)	13.200	357
Total	91.898	83.332
Banca	2016	2015
<i>Mii RON</i>		
Cheltuiala cu impozitul pe profit curent de 16% (2014: 16%) calculat în conformitate cu legislația românească	77.740	80.702
Cheltuiala cu impozitul pe profit amânat (Nota 25)	13.210	177
Total	90.950	80.879

**15. RECONCILIAREA PROFITULUI ÎNAINTE DE IMPOZITARE CU IMPOZITUL PE PROFIT DIN
 CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE**

	Grup		Banca	
	2016	2015	2016	2015
<i>Mii RON</i>				
Profit brut înainte de impozitare în conformitate cu Standardele Române de Contabilitate	535.714	509.727	542.579	518.443
Impozit în conformitate cu cota statutară de 16% (2014: 16%)	85.714	81.556	86.812	82.951
Efectul fiscal al cheltuielilor nedeductibile	36.807	57.797	36.886	57.586
Efectul fiscal al veniturilor neimpozabile	-34.214	-46.502	-36.350	-49.960
Impozitul pe profit înainte de credit fiscal	88.307	92.851	87.348	90.577
Credit fiscal	-10.007	-7.209	-10.006	-7.208
Ajustări ale impozitului pe venit recunoscute în perioada curentă aferente perioadelor anterioare	398	-2.667	398	-2.667
Impozit pe profit	78.698	82.975	77.740	80.702
Efectul originării și reluării diferențelor temporare	13.200	357	13.210	177
Impozitul pe profit înregistrat în contul de profit și pierdere	91.898	83.332	90.950	80.879

Principalele venituri neimpozabile provin din reversarea de provizioane nedeductibile și din dividendele primite, iar principalele cheltuieli nedeductibile din provizioane, sponsorizări, facturi nesosite și alte cheltuieli nedeductibile conform Codului Fiscal.

Creditul fiscal reprezintă cheltuielile cu sponsorizarea din an conform reglementărilor fiscale aplicabile.

16. NUMERAR ȘI DISPONIBILITĂȚI LA BANCA CENTRALĂ

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
Numerar în casierie	3.502.500	1.373.384	3.502.496	1.373.370
Rezerva minimă obligatorie	3.000.633	3.207.989	3.000.633	3.207.989
Depozite la vedere cu Banca Centrală	1.700.024	2.400.017	1.700.024	2.400.017
Total	8.203.157	6.981.390	8.203.153	6.981.376

Banca menține în conturile curente ale Băncii Naționale a României rezerva minimă obligatorie constituită conform Regulamentului nr. 6/2002 emis de Banca Națională a României, cu modificările și completările ulterioare. La 31 decembrie 2016, rata rezervei minime obligatorii pentru fondurile atrase în RON a fost de 8% (31 decembrie 2015: 8%) și de 10% (31 decembrie 2015: 14%) pentru fondurile atrase în valută cu scadență reziduală mai mică de 2 ani la finele perioadei de observare. Pentru pasivele cu scadență reziduală mai mare de 2 ani la finele perioadei de observare, fără clauză de rambursare, transformare sau retragere anticipată, rata rezervei minime obligatorii a fost stabilită la 0% (31 decembrie 2015: 0%).

La 31 decembrie 2016, dobânda plătită de Banca Națională a României pentru rezervele menținute în RON de bănci a fost de 0,10% pe an și 0,05% pe an pentru rezervele denumite în EUR.

Rezerva obligatorie poate fi folosită de către Grup pentru activități zilnice cu condiția ca soldul mediu lunar să fie menținut în limitele prevăzute de lege.

17. ACTIVE ȘI DATORII FINANCIARE DEȚINUTE PENTRU TRANZACȚIONARE

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
Active financiare deținute pentru tranzacționare				
Obligațiuni (i)	384.206	487.018	384.206	487.018
Instrumente financiare derivate	59.488	40.115	59.552	40.200
Total	443.694	527.133	443.758	527.218
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare				
Instrumente financiare derivate	60.124	37.902	60.124	37.902
Total	60.124	37.902	60.124	37.902

- (i) Obligațiunile în sold la 31 decembrie 2016 și 31 decembrie 2015 includ certificate de trezorerie cu discount și obligațiuni.

18. INSTRUMENTE FINANCIARE DERIVATE DEȚINUTE PENTRU MANAGEMENTUL RISCULUI

Grup

31 decembrie 2016

<i>Mii RON</i>	Noțional cumpărare	Noțional vânzare	Valoare justă Active	Datorii
Produse OTC:				
Swap-uri pe curs de schimb	136.233	132.698	998	2.282
Swap-uri pe rata dobânzii	60.411	60.411	15	1.838
Total			1.013	4.120

31 decembrie 2015

<i>Mii RON</i>	Noțional cumpărare	Noțional vânzare	Valoare justă Active	Datorii
Produse OTC:				
Swap-uri pe curs de schimb	158.358	154.628	1.932	3.253
Swap-uri pe rata dobânzii	105.490	105.490	24	2.079
Total			1.956	5.332

Banca

31 decembrie 2016

<i>Mii RON</i>	Noțional cumpărare	Noțional vânzare	Valoare justă Active	Datorii
Produse OTC:				
Swap-uri pe curs de schimb	136.233	132.698	998	2.263
Swap-uri pe rata dobânzii	60.411	60.411	15	1.838
Total			1.013	4.101

31 decembrie 2015

<i>Mii RON</i>	Noțional cumpărare	Noțional vânzare	Valoare justă Active	Datorii
Produse OTC:				
Swap-uri pe curs de schimb	158.358	154.628	1.932	3.197
Swap-uri pe rata dobânzii	105.490	105.490	24	2.079
Total			1.956	5.276

Anumite elemente monetare denumite în monedă străină sunt protejate economic împotriva fluctuațiilor cursurilor de schimb folosind contracte swap, așa cum este prezentat mai sus. Grupul nu utilizează contabilitatea de acoperire împotriva riscului valutar pentru instrumentele financiare derivate pe curs de schimb și rate de dobândă. Valoarea justă a instrumentelor financiare derivate se determina pe baza cotațiilor existente în piață la data evaluării prin metoda fluxurilor de numerar actualizate.

Tranzacțiile de schimb valutar sunt evaluate prin actualizarea fluxurilor de numerar viitoare la ratele de piață; site-urile Reuters și cotațiile Băncii Naționale a României reprezintă sursele Grupului pentru determinarea ratelor de piață.

19. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE BĂNCILOR

Grup: La 31 decembrie 2016, din totalul creditelor și avansurilor acordate băncilor în valoare de 546.165 mii RON (31 decembrie 2015: de 1.138.893 mii RON), depozitele la termen la bănci comerciale sunt în valoare de 412.720 mii RON (31 decembrie 2015: 765.716 mii RON). Creditele și avansurile acordate băncilor includ, de asemenea, depozite colaterale în sumă de 16.056 mii RON (31 decembrie 2015: 13.029 mii RON), restul sumei reprezintă conturi curente și depozite la vedere.

Bancă: La 31 decembrie 2016, din totalul creditelor și avansurilor acordate băncilor în valoare de 546.165 mii RON (31 decembrie 2015: 1.138.893 mii RON), depozitele la termen la bănci comerciale sunt în valoare de 412.720 mii RON (31 decembrie 2015: 765.716 mii RON). Creditele și avansurile acordate băncilor includ, de asemenea, depozite colaterale în sumă de 16.056 mii RON (31 decembrie 2015: 13.029 mii RON), restul sumei reprezintă conturi curente și depozite la vedere.

20. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR

Activitatea de creditare comercială a Grupului se concentrează pe acordarea de împrumuturi persoanelor fizice și juridice. Riscurile de concentrare pe sectoare economice asociate portofoliului de credite la data de raportare se prezintă în felul următor:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
<i>Clienți retail</i>	12.681.288	12.046.502	12.681.288	12.046.502
<i>Clienți non-retail. din care:</i>				
Agricultură și industria alimentară	418.035	466.137	418.035	466.137
Electricitate, petrol și gaze naturale	270.465	422.754	270.465	422.754
Producție	1.487.352	1.452.973	1.487.352	1.452.973
Construcții	1.301.440	1.010.788	1.301.440	1.010.788
Comerț cu amănuntul și en-gross	2.161.874	1.752.471	2.161.874	1.752.471
Servicii	2.056.716	1.528.852	2.056.691	1.528.852
<i>Sector public</i>	618.933	507.995	618.933	507.995
Total credite și avansuri acordate clienților înainte de ajustări pentru depreciere	20.996.103	19.188.472	20.996.078	19.188.472
Minus ajustarea pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților	-1.235.061	-1.034.886	-1.235.061	-1.034.886
Credite și avansuri acordate clienților, nete de ajustări pentru depreciere	19.761.042	18.153.586	19.761.017	18.153.586

20. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIENȚILOR (continuare)

Ajustările pentru deprecierea creditelor și avansurilor acordate clienților pot fi analizate după cum urmează:

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Clienți retail, din care:				
<i>Ajustări pentru depreciere evaluate individual</i>				
Sold la începutul perioadei	527.055	500.561	527.055	500.561
Efectul în contul de profit și pierdere privind provizioanele de depreciere				
Cheltuiala anului	535.037	260.594	535.037	260.594
Venituri din reluarea provizioanelor	-251.798	-84.771	-251.798	-84.771
Utilizări de ajustări pentru depreciere	-255.194	-168.508	-255.194	-168.508
Efectul variației de curs de schimb	1.220	19.179	1.220	19.179
Sold la sfârșitul anului	556.320	527.055	556.320	527.055
<i>Ajustări pentru depreciere evaluate colectiv</i>				
Sold la începutul anului	118.632	71.647	118.632	71.647
Efectul în contul de profit și pierdere privind provizioanele de depreciere				
Cheltuiala anului	165.537	80.556	165.537	80.556
Venituri din reluarea provizioanelor	-37.144	-34.067	-37.144	-34.067
Efectul variației de curs de schimb	299	496	299	496
Sold la sfârșitul anului	247.324	118.632	247.324	118.632
Total	803.644	645.687	803.644	645.687
Clienți corporativi, din care:				
<i>Ajustări pentru depreciere evaluate individual</i>				
Sold la începutul perioadei	350.444	341.039	350.444	341.039
Efectul în contul de profit și pierdere privind provizioanele de depreciere				
Cheltuiala anului	171.274	154.387	171.274	154.387
Venituri din reluarea provizioanelor	-62.607	-21.493	-62.607	-21.493
Utilizări de ajustări pentru depreciere	-71.334	-127.770	-71.334	-127.770
Efectul variației de curs de schimb	3.111	4.281	3.111	4.281
Sold la sfârșitul anului	390.888	350.444	390.888	350.444
<i>Ajustări pentru depreciere evaluate colectiv</i>				
Sold la începutul anului	38.755	53.573	38.755	53.573
Efectul în contul de profit și pierdere privind provizioanele de depreciere				
Cheltuiala anului	24.112	19.564	24.112	19.564
Venituri din reluarea provizioanelor	-24.822	-35.279	-24.822	-35.279
Efectul variației de curs de schimb	2.484	897	2.484	897
Sold la sfârșitul anului	40.529	38.755	40.529	38.755
Total	431.417	389.199	431.417	389.199
Total ajustări pentru depreciere	1.235.061	1.034.886	1.235.061	1.034.886

20. CREDITE ȘI AVANSURI ACORDATE CLIEȚILOR (continuare)

Următorul tabel prezintă expunerea neperformantă definită conform regulamentului EBA/ITS/2013/03/rev1 din 24 iulie 2014 actualizat cu modificările și completările ulterioare:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
Epunere brută	1.918.049	1.742.589	1.918.049	1.742.589
din care retail:	1.174.675	1.166.577	1.174.675	1.166.577
din care non-retail:	743.374	576.012	743.374	576.012
Ajustarea pentru deprecierea creditelor	992.894	897.109	992.894	897.109
din care retail:	596.506	549.423	596.506	549.423
din care non-retail:	396.388	347.686	396.388	347.686
Expunere netă	925.155	845.480	925.155	845.480
din care retail:	578.169	617.154	578.169	617.154
din care non-retail:	346.986	228.326	346.986	228.326

21. TITLURI DE VALOARE

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
<i>Titluri de valoare la valoare justă prin contul de profit și pierdere</i>				
Certificate de trezorerie emise de Guvernul României (i)	246.068	298.166	246.068	298.166
Obligațiuni emise de Guvernul României (ii)	951.154	1.270.284	951.154	1.270.283
Obligațiuni emise de sectorul public	127.556	176.994	127.556	176.994
Obligațiuni emise de bănci multilaterale de dezvoltare	9.501	11.003	9.501	11.003
Unități de fond	15.687	0	0	0
Total investiții la valoare justă prin contul de profit și pierdere	1.349.966	1.756.447	1.334.279	1.756.446
<i>Titluri de valoare disponibile pentru vânzare</i>				
Obligațiuni emise de sectorul public	47.884	158.462	47.884	158.462
Certificate de trezorerie emise de Guvernul României (i)	708.622	653.027	708.622	653.027
Obligațiuni emise de Guvernul României (ii)	1.088.917	1.204.747	1.088.917	1.204.747
Titlurile de capital necotate (iii)	4.028	69.570	4.023	69.565
Titluri de capital cotate	23.333	2.166	23.333	2.166
Obligațiuni emise de bănci multilaterale de dezvoltare	71.201	16.005	71.201	16.005
Total titluri de valoare disponibile pentru vânzare	1.943.985	2.103.977	1.943.980	2.103.972
<i>Titluri de valoare deținute până la maturitate(ii)</i>				
Obligațiuni emise de sectorul privat	5.155	5.155	0	0
Obligațiuni emise de Guvernul României (ii)	550.484	250.218	534.227	234.271
Total titluri de valoare deținute până la maturitate	555.639	255.373	534.227	234.271
Total titluri de valoare	3.849.590	4.115.797	3.812.486	4.094.689

- (i) Certificatele de trezorerie emise de Guvernul României includ titluri emise cu discount denuminate în RON. Certificatele de trezorerie cu discount sunt remunerate la o rată fixă de dobândă.
- (ii) Obligațiunile emise de Guvernul României includ titluri de valori emise de Ministerul de Finanțe în RON, EUR și USD purtătoare de rate fixe de dobândă între 1,25% p.a și 7,00 % p.a. La 31 decembrie 2016, obligațiunile emise de Guvernul României în suma de 60.732 mii RON (31 decembrie 2015: 63.204 mii RON) sunt gajate în vederea respectării reglementărilor prudentiale ale Băncii Naționale a României pentru decontarea operațiunilor inter-bancare.
- (iii) Titlurile de capital necotate la bursă reprezintă instrumente de capitaluri proprii pentru care nu există o piață activă pentru un instrument identic și a căror valoare justă nu poate fi determinată în mod credibil. Orice evaluare la valoarea justă necesită judecăți semnificative din partea managementului ca urmare a dificultăților în obținerea de informații ce ar putea fi utilizate în evaluare. Prin urmare, aceste titluri de capital sunt deținute la cost mai puțin eventuale deprecieri.

21. TITLURI DE VALOARE (continuare)

La 31 decembrie 2016 valoarea contabilă a instrumentelor de capitaluri proprii necotate la bursă deținute de Grup este în sumă de 4.028 mii RON (31 decembrie 2015: 69.570 mii RON). În ceea ce privește aceste instrumente nu au fost recunoscute pierderi din depreciere (31 decembrie 2015: 0 mii RON).

Scăderea valorii titlurilor de participație necotate se datorează vânzării acțiunilor Visa Europe. La 31 decembrie 2015, Banca, ca membru principal al Visa Europe Limited deținea o acțiune în capitalul social al acestei companii.

Până în anul 2015, Banca a înregistrat această participație la cost deoarece nu a existat un preț cotel pe o piață activă și valoarea justă nu putea fi măsurată în mod credibil.

În noiembrie 2015, Visa Inc. și Visa Europe Limited au încheiat un contract în conformitate cu care Visa Inc. achiziționează 100% din capitalul social al Visa Europe. În iunie 2016 a fost finalizată tranzacția de achiziție a Visa Europe. Pentru acțiunea deținută de către Bancă în Visa Europe, aceasta a realizat venituri sub formă de: numerar, acțiuni în Visa Inc. și o componentă de plată în numerar amânată.

Grup: Veniturile nete din alte instrumente financiare desemnate ca fiind evaluate la valoare justă prin profit sau pierdere la 2016 sunt în sumă de 7.784 mii RON (2015: 4.835 mii RON).

Bancă: Veniturile nete din alte instrumente financiare desemnate ca fiind evaluate la valoare justă prin profit sau pierdere la 2016 sunt în sumă de 7.571 mii RON (2015: 4.835 mii RON).

Creșterea veniturilor nete din investiții financiare se datorează tranzacției Visa, explicată mai sus.

22. INVESTIȚII ÎN ENTITĂȚI ASOCIATE ȘI ASOCIERI ÎN PARTICIPAȚIE

Mii RON	Grup		Banca	
	2016	2015	2016	2015
Sold la 1 ianuarie	102.192	112.103	123.799	123.799
Intrări	0	38.400	0	0
Ieșiri	-25.824	-51.524	0	0
Alte elemente ale rezultatului global	-37	-32	0	0
Partea Grupului din câștigul/ (pierderea) entităților asociate	9.562	3.245	0	0
Total	85.893	102.192	123.799	123.799
Provizion pentru depreciere	-16.771	0	-61.144	-47.038
Sold la 31 decembrie	69.122	102.192	62.655	76.761

Începând cu anul 2016, Grupul a reclasificat investițiile în unități de fond din investiții în asociați în titluri de valoare. Motivul acestei reclasificări este faptul că procentul deținut în ultimii ani a scăzut constant, la data acestor situații financiare devenind nesemnificativ. În plus, datorită procentului mic de deținere, aceste investiții în unități de fond nu se mai califică pentru clasificarea în categoria investiții în entități asociate.

22. INVESTIȚII ÎN ENTITĂȚI ASOCIATE ȘI ASOCIERI ÎN PARTICIPAȚIE (continuare)

Interesul Grupului în entitățile asociate și asocieri în participație nelistate este următorul:

Investiții în entități asociate

<i>Mii RON</i> 31 decembrie 2016	Active	Datorii	Venituri	Venituri din dobânzi	Cheltuieli cu dobânzile	Impozit pe profit	Profit	Active nete	Participație deținută%	% din Active nete
Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN SA	724.282	677.560	25.746	511	-65	-1.253	3.834	46.722	33,33%	15.572

Investiții în entități asociate

<i>Mii RON</i> 31 decembrie 2015	Active	Datorii	Venituri	Venituri din dobânzi	Cheltuieli cu dobânzile	Impozit pe profit	Profit	Active nete	Participație deținută%	% din Active nete
Raiffeisen RON Plus	2.665.409	20.276	97.965	81.454	-561	0	57.942	2.645.133	0,92%	24.405
Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN SA	1.236.531	1.189.382	35.410	2.658	-559	-164	4.581	47.149	33,33%	15.715

Asocieri în participație

<i>Mii RON</i> 31 decembrie 2016	Active	Datorii	Venituri	Venituri din dobânzi	Cheltuieli cu dobânzile	Impozit pe profit	Profit	Active nete	Participație deținută%	% din Active nete
Raiffeisen Leasing IFN S.A.	935.305	846.487	107.727	42.667	-10.760	-3.256	16.222	88.818	50,00%	44.409
ICS Raiffeisen Leasing S.R.L.	26.895	21.638	3.739	3.311	-844	794	-94	5.258	50,00%	2.629
Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A.	744.827	672.308	33.774	25.720	-11.794	-493	2.062	72.519	33,33%	24.167

Asocieri în participație

<i>Mii RON</i> 31 decembrie 2015	Active	Datorii	Venituri	Venituri din dobânzi	Cheltuieli cu dobânzile	Impozit pe profit	Profit	Active nete	Participație deținută%	% din Active nete
Raiffeisen Leasing IFN S.A.	822.206	749.609	100.358	48.685	-14.112	-3.208	12.773	72.596	50,00%	36.298
ICS Raiffeisen Leasing S.R.L.	29.616	25.059	4.640	4.113	-1.166	-118	661	4.557	50,00%	2.279
Raiffeisen Banca pentru Locuințe S.A.	676.043	605.475	39.989	25.077	-9.803	-385	1.008	70.568	33,33%	23.517

23. IMOBILIZĂRI CORPORALE

Grup

<i>Mii RON</i>	Terenuri și construcții	Mobilier și calculatoare	Mașini	Mijloace fixe în curs	Total
Cost					
Sold la 1 ianuarie 2015	206.013	415.455	40.946	9.774	672.188
Intrări	176	7.237	1.635	28.074	37.122
Transferuri	2.772	26.312	2.890	-31.974	0
leșiri	-4.255	-12.335	-1.797	0	-18.387
Sold la 31 decembrie 2015	204.706	436.669	43.674	5.874	690.923
Sold la 1 ianuarie 2016	204.706	436.669	43.674	5.874	690.923
Intrări	0	21.092	5.318	67.075	93.485
Transferuri	5.984	26.640	3.378	-36.002	0
leșiri	-8.304	-13.644	-18.974	-7.174	-48.096
Sold la 31 decembrie 2016	202.386	470.757	33.396	29.773	736.312
Amortizare și pierderi din deprecieri					
Sold la 1 ianuarie 2015	144.543	284.251	16.047	0	444.841
Cheltuiala anului	11.140	31.750	5.119	0	48.009
leșiri	-3.399	-9.877	-1.609	0	-14.885
Sold la 31 decembrie 2015	152.284	306.124	19.557	0	477.965
Sold la 1 ianuarie 2016	152.284	306.124	19.557	0	477.965
Cheltuiala anului	9.628	34.067	5.252	0	48.947
leșiri	-6.558	-11.482	-8.652	0	-26.692
Sold la 31 decembrie 2016	155.354	328.709	16.157	0	500.220
Valoare contabilă netă					
La 1 ianuarie 2015	61.470	131.204	24.899	9.774	227.347
La 31 decembrie 2015	52.422	130.545	24.117	5.874	212.958
La 1 ianuarie 2016	52.422	130.545	24.117	5.874	212.958
La 31 decembrie 2016	47.032	142.048	17.239	29.773	236.092

23. IMOBILIZĂRI CORPORALE (continuare)

Banca

<i>Mii RON</i>	Terenuri și construcții	Mobilier și calculatoare	Mașini	Mijloace fixe în curs	Total
Cost					
Sold la 1 ianuarie 2015	206.620	421.556	29.037	13.545	670.758
Intrări	176	7.237	1.447	28.074	36.934
Transferuri	2.772	26.312	2.890	-31.974	0
Ieșiri	-4.255	-12.335	-1.499	0	-18.089
Sold la 31 decembrie 2015	205.313	442.770	31.875	9.645	689.603
Sold la 1 ianuarie 2016	205.313	442.770	31.875	9.645	689.603
Intrări	0	14.979	5.092	63.305	83.376
Transferuri	5.984	26.640	3.378	-36.002	0
Ieșiri	-8.911	-13.644	-7.685	-7.175	-37.415
Sold la 31 decembrie 2016	202.386	470.745	32.660	29.773	735.564
Amortizare și pierderi din deprecieri					
Sold la 1 ianuarie 2015	144.423	284.776	14.389	0	443.588
Cheltuiala anului	11.140	31.748	5.048	0	47.936
Ieșiri	-3.399	-9.876	-1.341	0	-14.616
Sold la 31 decembrie 2015	152.164	306.648	18.096	0	476.908
Sold la 1 ianuarie 2016	152.164	306.648	18.096	0	476.908
Cheltuiala anului	9.628	34.065	5.176	0	48.869
Ieșiri	-6.438	-12.008	-7.446	0	-25.892
Sold la 31 decembrie 2016	155.354	328.705	15.826	0	499.885
Valoare contabilă netă					
La 1 ianuarie 2015	62.197	136.780	14.648	13.545	227.170
La 31 decembrie 2015	53.149	136.122	13.779	9.645	212.695
La 1 ianuarie 2016	53.149	136.122	13.779	9.645	212.695
La 31 decembrie 2016	47.032	142.040	16.834	29.773	235.679

Grup: Transferurile între grupele de mijloace fixe sunt incluse în intrări și ieșiri. Achizițiile de terenuri și construcții, mobilier și calculatoare în cursul anului 2016 au însumat 93.485 mii RON (2015: 37.122 mii RON).

Bancă: Transferurile între grupele de mijloace fixe sunt incluse în intrări și ieșiri. Achizițiile de terenuri și construcții, mobilier și calculatoare în cursul anului 2016 au însumat 83.376 mii RON (2015: 36.934 mii RON).

24. IMOBILIZĂRI NECORPORALE

Grup

	Aplicații informative achiziționate	Active în curs de construcție	Total
<i>Mii RON</i>			
Cost			
Sold la 1 ianuarie 2015	312.798	21.569	334.367
Intrări	2.662	32.542	35.204
Transferuri	12.599	-12.599	0
Sold la 31 decembrie 2015	328.059	41.512	369.571
Sold la 1 ianuarie 2016	328.059	41.512	369.571
Intrări	7.337	56.311	63.648
Transferuri	53.230	-53.230	0
leșiri	-238	-16	-254
Sold la 31 decembrie 2016	388.388	44.577	432.965
Amortizare și pierderi din deprecieri			
Sold la 1 ianuarie 2015	253.149	0	253.149
Cheltuiala anului	31.271	0	31.271
leșiri	-2.072	0	-2.072
Sold la 31 decembrie 2015	282.348	0	282.348
Sold la 1 ianuarie 2016	282.348	0	282.348
Cheltuiala anului	31.415	0	31.415
leșiri	-212	0	-212
Sold la 31 decembrie 2016	313.551	0	313.551
Valoare contabilă netă			
La 1 ianuarie 2015	59.649	21.569	81.218
La 31 decembrie 2015	45.711	41.512	87.223
La 1 ianuarie 2016	45.711	41.512	87.223
La 31 decembrie 2016	74.837	44.577	119.414

24. IMOBILIZĂRI NECORPORALE (continuare)

Banca

	Aplicații informatic achiziționate	Active în curs de construcție	Total
<i>Mii RON</i>			
Cost			
Sold la 1 ianuarie 2015	312.424	21.163	333.587
Intrări	2.624	32.542	35.166
Transferuri	12.599	-12.599	0
Sold la 31 decembrie 2015	327.647	41.106	368.753
Sold la 1 ianuarie 2016	327.647	41.106	368.753
Intrări	7.177	56.311	63.488
Transferuri	53.230	-53.230	0
Ieșiri	-238	-16	-254
Sold la 31 decembrie 2016	387.816	44.171	431.987
Amortizare și pierderi din deprecieri			
Sold la 1 ianuarie 2015	252.434	0	252.434
Cheltuiala anului	31.234	0	31.234
Ieșiri	-2.074	0	-2.074
Sold la 31 decembrie 2015	281.594	0	281.594
Sold la 1 ianuarie 2016	281.594	0	281.594
Cheltuiala anului	31.369	0	31.369
Ieșiri	-212	0	-212
Sold la 31 decembrie 2016	312.751	0	312.751
Valoare contabilă netă			
La 1 ianuarie 2015	59.990	21.163	81.153
La 31 decembrie 2015	<u>46.053</u>	<u>41.106</u>	<u>87.159</u>
La 1 ianuarie 2016	46.053	41.106	87.159
La 31 decembrie 2016	<u>75.065</u>	<u>44.171</u>	<u>119.236</u>

Grup: Incluse în intrări și ieșiri sunt transferurile între grupele de active necorporale. Cumpărările de active necorporale în anul 2016 au fost în valoare de 63.648 mii RON (2015: 35.204 mii RON).

Bancă: Incluse în intrări și ieșiri sunt transferurile între grupele de active necorporale. Cumpărările de active necorporale în anul 2016 au fost în valoare de 63.488 mii RON (2015: 35.166 mii RON).

25. IMPOZITUL AMÂNAT

Creanțele privind impozitul amânat la 31 decembrie 2016 sunt atribuibile elementelor detaliate în tabelul următor:

Grup

	Creanțe	Datorii	Net	Creanțe/datorii privind impozitul amânat
<i>Mii RON</i>				
Imobilizări corporale și necorporale	1.359	73.812	-72.453	-11.593
Alte datorii	77.908	1.947	75.961	12.154
Rezervă din evaluarea activelor financiare deținute în vederea vânzării	0	5.322	-5.322	-852
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	84.016	0	84.016	13.443
Total	163.283	81.081	82.202	13.152

Banca

	Creanțe	Datorii	Net	Creanțe/datorii privind impozitul amânat
<i>Mii RON</i>				
Imobilizări corporale și necorporale	1.359	72.142	-70.783	-11.325
Alte datorii	77.908	1.947	75.961	12.154
Rezervă din evaluarea activelor financiare deținute în vederea vânzării	0	5.322	-5.322	-852
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	83.325	0	83.325	13.332
Investiții în entități asociate și asocieri în participație	0	1.670	-1.670	-267
Total	162.592	81.081	81.511	13.042

25. IMPOZITUL AMÂNAT (continuare)

Creanțele privind impozitul amânat la 31 decembrie 2015 sunt atribuibile elementelor detaliate în tabelul următor:

Grup

	Creanțe	Datorii	Net	Creanțe/ datorii privind impozitul amânat
<i>Mii RON</i>				
Investiții în entități asociate și asocieri în participație	46.993	1.789	45.204	7.233
Imobilizări corporale și necorporale	1.632	67.820	-66.188	-10.591
Alte active	28.654	0	28.654	4.585
Alte datorii	86.525	37	86.488	13.838
Rezervă din evaluarea activelor financiare deținute în vederea vânzării	119	71.906	-71.787	-11.486
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	75.741	0	75.741	12.119
Pierdere fiscală	101	0	101	16
Total	239.765	141.552	98.213	15.714

Banca

	Creanțe	Datorii	Net	Creanțe/ datorii privind impozitul amânat
<i>Mii RON</i>				
Investiții în entități asociate și asocieri în participație	46.993	1.789	45.204	7.233
Imobilizări corporale și necorporale	1.632	67.820	-66.188	-10.590
Alte active	28.654	0	28.654	4.585
Alte datorii	86.525	37	86.488	13.838
Rezervă din evaluarea activelor financiare deținute în vederea vânzării	119	71.906	-71.787	-11.486
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	75.115	0	75.115	12.018
Total	239.038	141.552	97.486	15.598

	Grup 2016	2015	Banca 2016	2015
<i>Mii RON</i>				
Investiții în entități asociate și asocieri în participație	-7.234	-286	-7.501	-286
Imobilizări corporale și necorporale	-1.002	893	-735	893
Alte active	-4.604	1.634	-4.604	1.634
Alte datorii	-1.684	-818	-1.684	-818
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	1.324	-1.796	1.314	-1.600
Pierdere fiscală	0	16	0	0
Cheltuiala privind impozitul amânat	-13.200	-357	-13.210	-177

Impozit amânat aferent elementelor recunoscute în Alte elemente ale rezultatului global în timpul anului provine din câștiguri nerealizate din active financiare disponibile pentru vânzare.

26. ALTE ACTIVE

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Cheltuieli înregistrate în avans	38.563	30.276	38.425	30.217
Venituri amânate	2.495	2.420	2.495	2.420
Valori de recuperat (i)	68.078	61.911	68.078	61.911
Creanțe din vânzarea creditelor acordate clienților	2.568	8.937	2.568	8.937
Debitori diverși (ii)	69.356	30.414	78.354	39.222
Stocuri	7.109	10.487	7.109	10.487
Active preluate în contul creanței	11.802	0	11.802	0
Altele	5.456	5.246	0	0
Total	205.427	149.691	208.831	153.194

- i) Valorile de recuperat includ tranzacții în curs de decontare la data de 31 decembrie, astfel: tranzacții cu cardurile în sumă de 30.693 mii RON (31 decembrie 2015: 37.370 mii RON), operațiunile de vânzare - cumpărare numerar în suma de 34.627 mii RON (31 decembrie 2015: 22.437 mii RON), tranzacțiile de tipul Western Union ce urmează a fi decontate în sumă de 2.803 mii RON (31 decembrie 2015: 1.768 mii RON) și altele.
- ii) **Grup:** Soldul debitorilor diverși este prezentat la valoare netă contabilă, respectiv valoarea brută în sumă de 119.132 mii RON (2015: 73.897 mii RON) diminuată cu ajustări pentru depreciere în sumă de 49.776 mii RON (2015: 43.483 mii RON).
Bancă: Soldul debitorilor diverși este prezentat la valoare netă contabilă, respectiv valoarea brută în sumă de 128.130 mii RON (2015: 82.705 mii RON) diminuată cu ajustări pentru depreciere în sumă de 49.776 mii RON (2015: 43.483 mii RON).

În tabelele de mai jos este prezentată împărțirea altor active în funcție de calitatea acestora:

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Active financiare	140.392	101.524	143.796	105.027
Active nefinanciare	65.035	48.167	65.035	48.167
Total	205.427	149.691	208.831	153.194

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Nici restante nici depreciate	139.732	98.278	143.136	101.781
Restante dar nedepreciate	3	2.310	3	2.310
Depreciate	657	936	657	936
Total	140.392	101.524	143.796	105.027

27. DEPOZITE ATRASE DE LA BĂNCI

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
Rambursabile la cerere	546.988	499.652	546.988	499.652
Depozite la vedere	0	96.000	0	96.000
Depozite la termen	36.026	31.430	36.026	31.430
Total	583.014	627.082	583.014	627.082

28. DEPOZITE ATRASE DE LA CLIENȚI

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
<i>Rambursabile la cerere</i>				
Clienți retail	8.985.808	6.692.067	8.985.808	6.692.067
Clienți non-retail	6.351.505	5.027.800	6.358.402	5.031.404
	15.337.313	11.719.867	15.344.210	11.723.471
<i>Depozite la termen</i>				
Clienți retail	9.405.196	9.257.098	9.405.196	9.257.098
Clienți non-retail	1.631.203	2.761.333	1.631.203	2.761.333
	11.036.399	12.018.431	11.036.399	12.018.431
<i>Conturi de economii</i>				
Clienți retail	1.232	1.294	1.232	1.294
	1.232	1.294	1.232	1.294
Total	26.374.944	23.739.592	26.381.841	23.743.196

29. CREDITE DE LA BĂNCI ȘI ALTE INSTITUȚII FINANCIARE ȘI OBLIGAȚIUNI EMISE

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
Bănci comerciale	713.958	1.208.073	713.958	1.208.073
Bănci multilaterale de dezvoltare	123.957	247.569	123.957	247.569
Alte instituții financiare	299.672	168.833	299.672	168.833
Total	1.137.587	1.624.475	1.137.587	1.624.475

Creditele primite de la bănci și alte instituții financiare sunt denominate în EUR, CHF și RON, având o maturitate finală ce variază între martie 2017 și decembrie 2026.

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	1.137.587	1.624.475	1.137.587	1.624.475
<i>Din care negarantate</i>	<i>1.013.611</i>	<i>1.444.646</i>	<i>1.013.611</i>	<i>1.444.646</i>
Obligațiuni emise	512.239	739.694	515.961	746.285
Datorii subordonate	954.973	950.436	954.973	950.436
Total	2.604.799	3.314.605	2.608.521	3.321.196

29. CREDITE DE LA BĂNCI ȘI ALTE INSTITUȚII FINANCIARE ȘI OBLIGAȚIUNI EMISE (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată împărțirea datoriilor totale pe termen lung la 31 decembrie 2016:

Grup

	Sub 1 an	Peste 1 an	Total
Mii RON			
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	651.628	485.959	1.137.587
<i>Din care negarantate</i>	603.582	410.029	1.013.611
Obligațiuni emise	16.482	495.757	512.239
Datorii subordonate	119.086	835.887	954.973
Total	787.196	1.817.603	2.604.799

Banca

	Sub 1 an	Peste 1 an	Total
Mii RON			
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	651.628	485.959	1.137.587
<i>Din care negarantate</i>	603.582	410.029	1.013.611
Obligațiuni emise	16.483	499.478	515.961
Datorii subordonate	119.086	835.887	954.973
Total	787.197	1.821.324	2.608.521

În tabelul de mai jos este prezentată împărțirea datoriilor totale pe termen lung la 31 decembrie 2015:

Grup

	Sub 1 an	Peste 1 an	Total
Mii RON			
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	624.068	1.000.407	1.624.475
<i>Din care negarantate</i>	574.757	869.889	1.444.646
Obligațiuni emise	243.452	496.242	739.694
Datorii subordonate	5.745	944.691	950.436
Total	873.265	2.441.340	3.314.605

Banca

	Sub 1 an	Peste 1 an	Total
Mii RON			
Credite de la bănci și alte instituții financiare cu rang prioritar	624.068	1.000.407	1.624.475
<i>Din care negarantate</i>	574.757	869.889	1.444.646
Obligațiuni emise	246.323	499.962	746.285
Datorii subordonate	5.745	944.691	950.436
Total	876.136	2.445.060	3.321.196

Datoriile pe termen lung includ obligațiunile emise cu rang prioritar, împrumuturi cu rang prioritar și împrumuturi subordonate. Datoriile cu rang prioritar au rang superior în structura pasivelor față de împrumuturile subordonate și instrumentele de capital așa cum este reglementat de legislația în domeniul insolvenței.

29. CREDITE DE LA BĂNCI ȘI ALTE INSTITUȚII FINANCIARE ȘI OBLIGAȚIUNI EMISE (continuare)

La 31 decembrie 2016 Grupul are datorii pe termen lung care includ o emisiune de obligațiuni din 2014 tranzacționate pe Bursa de Valori din București (BVB).

La 31 decembrie 2016 Banca are datorii pe termen lung care includ o emisiune de obligațiuni din 2014 tranzacționate pe Bursa de Valori din București (BVB).

Grup: Soldul obligațiunilor emise la 31 decembrie 2016, inclusiv datoriile atașate, este de 512.239 mii RON (31 decembrie 2015: 739.694 mii RON).

Bancă: Soldul obligațiunilor emise la 31 decembrie 2016, inclusiv datoriile atașate, este de 515.961 mii RON (31 decembrie 2015: 746.285 mii RON).

Grupul se asigură că sunt luate toate măsurile necesare pentru a fi îndeplinite clauzele contractuale atașate împrumuturilor de la bănci și alte instituții financiare. În perioada analizată nu au existat încălcări ale clauzelor contractuale la împrumuturi de la bănci și alte instituții financiare.

Soldul creditelor subordonate la 31 decembrie 2016 este în valoare de 170.000 mii EUR și 42.000 mii CHF (31 decembrie 2015: 170.000 mii EUR și 42.000 mii CHF). Soldul datoriilor subordonate în echivalent RON la 31 decembrie 2016, incluzând datoria atașată este de 954.973 mii RON (31 decembrie 2015: 950.436 mii RON). În cursul anului 2016 și 2015, Grupul nu a contractat noi credite subordonate.

30. PROVIZIOANE

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	31.943	45.125	31.943	45.125
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	24.286	30.030	24.286	30.030
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.487	4.724	4.487	4.724
Provizioane pentru concedii neefectuate	8.746	8.112	8.746	8.112
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	2.513	2.816	2.513	2.816
Provizioane pentru beneficiile angajaților la terminarea contractului de muncă	42	490	42	490
Alte provizioane	5.118	2.100	5.118	2.100
Total	77.135	93.397	77.135	93.397

30. PROVIZIOANE (continuare)

În 2016 provizioanele pot fi analizate în detaliu după cum urmează:

Grup

<i>Mii RON</i>	Sold inițial	Constituiiri	Reversări	Utilizări	FX	Sold final
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	45.125	0	-7.573	-5.627	18	31.943
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	30.030	7.880	-13.598	0	-26	24.286
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.724	0	-237	0	0	4.487
Provizioane pentru concedii neefectuate	8.112	634	0	0	0	8.746
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	2.816	754	-48	0	-1.009	2.513
Provizioane pentru beneficii ale angajaților la terminarea contractului de muncă	490	0	-294	-154	0	42
Alte provizioane	2.100	7.666	-1.551	-3.097	0	5.118
TOTAL	93.397	16.934	-23.301	-8.878	-1.017	77.135

În 2015 provizioanele pot fi analizate în detaliu după cum urmează:

Grup

<i>Mii RON</i>	Sold inițial	Constituiiri	Reversări	Utilizări	FX	Sold final
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	6.166	42.393	0	-4.316	882	45.125
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	35.353	11.534	-16.926	0	69	30.030
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.911	0	-187	0	0	4.724
Provizioane pentru concedii neefectuate	8.112	0	0	0	0	8.112
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	2.044	772	0	0	0	2.816
Provizioane pentru beneficii ale angajaților la terminarea contractului de muncă	780	0	-38	-252	0	490
Alte provizioane	3.143	5.570	-1.519	-5.094	0	2.100
TOTAL	60.509	60.269	-18.670	-9.662	951	93.397

30. PROVIZIOANE (continuare)

În 2016 provizioanele pot fi analizate în detaliu după cum urmează:

Banca

<i>Mii RON</i>	Sold inițial	Constituiiri	Reversări	Utilizări	FX	Sold final
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	45.125	0	-7.573	-5.627	18	31.943
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	30.030	7.880	-13.598	0	-26	24.286
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.724	0	-237	0	0	4.487
Provizioane pentru concedii neefectuate	8.112	634	0	0	0	8.746
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	2.816	754	-48	0	-1.009	2.513
Provizioane pentru beneficii ale angajaților la terminarea contractului de muncă	490	0	-294	-154	0	42
Alte provizioane	2.100	7.666	-1.551	-3.097	0	5.118
TOTAL	93.397	16.934	-23.301	-8.878	-1.017	77.135

În 2015 provizioanele pot fi analizate în detaliu după cum urmează:

Banca

<i>Mii RON</i>	Sold inițial	Constituiiri	Reversări	Utilizări	FX	Sold final
Provizioane pentru litigii și alte riscuri potențiale	6.166	42.393	0	-4.316	882	45.125
Provizioane pentru angajamente de credit neutilizate	35.353	11.534	-16.926	0	69	30.030
Provizioane pentru beneficiile angajaților	4.911	0	-187	0	0	4.724
Provizioane pentru concedii neefectuate	8.112	0	0	0	0	8.112
Provizioane pentru programul de fidelizare prin acțiuni	2.044	772	0	0	0	2.816
Provizioane pentru beneficii ale angajaților la terminarea contractului de muncă	780	0	-38	-252	0	490
Alte provizioane	3.143	5.570	-1.519	-5.094	0	2.100
TOTAL	60.509	60.269	-18.670	-9.662	951	93.397

Provizioanele pentru beneficiile angajaților reprezintă obligația Grupului de a acorda la momentul pensionării un număr de salarii compensatorii în funcție de vechimea în muncă. Grupul a calculat la 31 decembrie 2016 provizioane pentru compensații acordate angajaților la pensionare folosind indicatori precum: numărul de ani rămași până la pensionare, probabilitatea ca angajatul va rămâne în cadrul Grupului până la pensionare, salariul curent, numărul mediu de salarii de plătit ca și beneficiu post-angajare, vârstă, sexul, vârsta medie de pensionare conform legislației în vigoare.

30. PROVIZIOANE (continuare)

Provizionul pentru litigii reprezintă suma estimată a unor pierderi probabile din dispute juridice. Timpul estimat pentru ieșirea fluxurilor de numerar nu poate fi determinat pentru fiecare caz în parte, acesta depinzând de diverși factori. Având în vedere complexitatea și inerența incertitudinilor legate de rezultatul scenariilor pentru provizioanele pentru litigii, estimările Grupului pot diferi de obligațiile reale rezultate din finalizarea disputelor legale din perioadele viitoare.

La data de 31 decembrie 2016, provizioane pentru litigiile cu consumatorii sunt în sumă de 23.873 mii RON (2015: 41.460 mii RON). Aceste litigii sunt datorate ca urmare a unor clauze contractuale care pot genera pierderi deoarece sunt considerate abuzive de către clienți. Provizioanele constituite sunt atât pentru litigiile în derulare, cât și pentru eventuale litigii care nu sunt, la 31 decembrie 2016 pe rol, dar care pot ajunge în instanță și pot genera pierderi, în urma unor potențiale decizii nefavorabile ale curții.

În cursul anului 2016 Grupul a reversat o parte din provizionul constituit la 31 decembrie 2015.

Prin Decizia Nr. 602/2016, Curtea Constituțională a soluționat într-unul dintre dosarele băncii excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 12 -13 din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori. Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate invocată de care Raiffeisen Bank, dar a statuat că dispozițiile legale care prevăd dreptul instanței judecătorești de a dispune înlăturarea din toate contractele încheiate de profesioniști a clauzelor abuzive nu vizează desființarea unei clauze abuzive pentru trecut, ci numai pentru viitor, astfel încât prestațiile deja efectuate nu pot fi afectate.

Prin urmare, întrucât după intrarea în vigoarea a OUG 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, instituțiile de credit și-au adaptat contractele la noile cerințe, Decizia nr. 602/2016 a Curții Constituționale va avea un impact redus, având o importanță mai mare pe tărâmul teoriei prin explicarea conceptului de aplicare retroactivă sau nu, la un contract aflat în executare.

Provizioanele pentru angajamente extrabilanțiere sunt calculate multiplicând expunerea netă (expunere brută minus valoarea colateralului alocată) cu rata pierderilor istorice pentru fiecare categorie de risc și ajustată cu factorul standard de conversie în credit (așa cum este definit de Basel) și cu pierderea datorată nerambursării aferentă expunerii neacoperite cu garanții.

Prezumțiile statistice folosite pentru calculul provizioanelor în anul 2016 sunt consecvente cu cele utilizate pentru finalul anului 2015, revizuite conform informațiilor disponibile în anul curent.

31. ALTE DATORII

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
Sume datorate bugetului de stat privind contribuțiile sociale	25.256	13.814	25.077	13.628
Beneficii ale angajaților pe termen scurt	66.179	56.100	65.488	55.474
Datorii către furnizori	96.801	102.585	105.516	102.274
Sume în tranzit (i)	159.407	170.605	159.407	170.605
Venit amânat	44.745	37.769	44.745	37.769
Alte datorii (ii)	90.110	60.988	80.902	60.990
Total	482.498	441.861	481.135	440.740

- i) Sumele în tranzit includ în principal sume în curs de decontare la data de 31 decembrie 2016 ce provin din tranzacții cu alte bănci în sumă de 126.460 mii RON (2015: 94.283 mii RON) și cu conturile curente în sumă de 32.933 mii RON (2015: 76.288 mii RON).
- ii) Alte datorii includ tranzacții cu carduri de credit în sumă de 14.682 mii RON (2015: 13.307 mii RON), depunerile de capital social de către clienții Grupului în cazul deschiderii de societăți în sumă de 13.115 mii RON (2015: 12.385 mii RON) și încasări din garanții primite în sumă de 10.257 mii RON (2015: 5.533 mii RON).

32. CAPITALUL SOCIAL ȘI ACȚIUNI DE TREZORERIE

La 31 decembrie 2016 numărul de acțiuni al Grupului este de 12.000 iar în anul 2016 nu au avut loc modificări în structura acțiunilor.

Capitalul social al băncii în valoare de 1.200.000.000 RON este împărțit într-un număr de 12.000 acțiuni cu o valoare nominală de 100.000 RON/acțiune.

Dividendele plătite de către Raiffeisen Bank S.A. în cursul anului 2016 au fost în suma de 330.000.000 RON din rezultatul reportat.

Acționarii Grupului sunt următorii:

	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
	%	%
Raiffeisen SEE Region Holding GmbH	99,925	99,925
Alți acționari	0,075	0,075
Total	100	100

33. ALTE REZERVE

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
Rezerva legală (i)	242.128	220.995	240.000	218.865
Pierderi din valoarea justă recunoscute în capital (nete de impozit) din instrumente financiare disponibile pentru vânzare	4.254	60.220	5.873	61.804
Total	246.382	281.215	245.873	280.669

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2016	2015	2016	2015
La 1 ianuarie	220.995	195.074	218.865	192.943
Repartizarea profitului	21.133	25.921	21.135	25.922
La 31 decembrie	242.128	220.995	240.000	218.865

(i) Rezervele legale reprezintă transferuri acumulate din rezultatul reportat în conformitate cu reglementările bancare locale care prevăd ca 5% din profitul brut al Grupului să fie transferat într-un cont de rezervă nedistribubilă până în momentul în care rezerva atinge nivelul de 20% din capitalul social al entităților din Grup.

Rezervele legale nu sunt distribuibile acționarilor.

Rezerva pentru activele financiare disponibile pentru vânzare

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2016	2015	2016	2015
La 1 ianuarie	60.220	441	61.804	1.993
Modificarea rezervei de valoare justă (pentru activele financiare disponibile pentru vânzare)	-55.966	59.779	-55.931	59.811
La 31 decembrie	4.254	60.220	5.873	61.804

Scăderea rezervei de valoare justă provine în principal din acțiunea Visa Inc. (Nota 21)

34. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE

Grupul a desfășurat o serie de tranzacții bancare cu Raiffeisen Bank Internațional AG, societatea mamă care controlează în ultimă instanță Grupul și subsidiarele sale în cursul activității normale. Aceste tranzacții au avut loc în termeni comerciali și la prețuri de piață.

Tranzacțiile/Soldurile cu părțile aflate în relații speciale sunt prezentate în tabelele de mai jos:

Grup

	2016					Total
	Societatea mamă	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
<i>Mii RON</i>						
Active financiare deținute pentru tranzacționare	22.835	0	72	0	0	22.907
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.013	0	0	0	0	1.013
Depozite la bănci	21.372	0	0	0	216	21.588
Credite și avansuri acordate clienților	0	0	93.455	8.055	89.735	191.245
Titluri de valoare	0	0	0	0	2.233	2.233
Alte active	790	1.420	1.110	10	5.204	8.534
Creanțe în sold	46.010	1.420	94.637	8.065	97.388	247.520
Derivative deținute pentru managementul riscului	4.101	0	0	0	0	4.101
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	43.035	0	0	0	0	43.035
Depozite de la bănci	47.571	0	5	0	25.516	73.092
Depozite de la clienți	0	17	73.881	13.708	96.185	183.791
Credite de la bănci	713.939	0	0	0	0	713.939
Obligațiuni emise	0	0	0	0	4.572	4.572
Datorii subordonate	955.076	0	0	0	0	955.076
Alte datorii	18.826	0	0	0	2.917	21.743
Datorii în sold	1.782.548	17	73.886	13.708	129.190	1.999.349
Angajamente de creditare date	87.239	0	7.000	683	173.181	268.103
Garanții financiare date	119.304	0	2.779	0	48.533	170.616
Angajamente de creditare primite	681.165	0	0	0	0	681.165
Garanții financiare primite	182.511	0	0	0	54.254	236.765
Valoarea noțională a instrumentelor derivate	6.010.140	0	7.073	0	0	6.017.213

34. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

<i>Mii RON</i>	2015					Total
	Societatea mamă	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Active financiare deținute pentru tranzacționare	16.759	0	280	0	0	17.039
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.956	0	0	0	0	1.956
Depozite la bănci	24.561	0	0	0	205	24.766
Credite și avansuri acordate clienților	0	0	55.943	8.887	168.891	233.721
Titluri de valoare	0	0	0	0	2.233	2.233
Alte active	315	595	2.624	21	5.407	8.962
Creanțe în sold	43.591	595	58.847	8.908	176.736	288.677
Derivative deținute pentru managementul riscului	5.276	0	0	0	0	5.276
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	27.290	0	0	0	0	27.290
Depozite de la bănci	35.149	0	641	0	36.585	72.375
Depozite de la clienți	0	27	37.878	10.055	81.829	129.789
Credite de la bănci	1.117.684	0	0	0	90.389	1.208.073
Obligațiuni emise	0	0	0	0	4.574	4.574
Datorii subordonate	950.436	0	0	0	0	950.436
Alte datorii	12.148	0	0	0	4.287	16.435
Datorii în sold	2.147.983	27	38.519	10.055	217.664	2.414.248
Angajamente de creditare date	87.755	0	28.644	810	146.518	263.727
Garanții financiare date	122.906	0	2.779	0	15.357	141.042
Angajamente de creditare primite	678.675	0	0	0	0	678.675
Garanții financiare primite	190.956	0	0	0	22.246	213.202
Valoarea noțională a instrumentelor derivate	3.121.181	0	15.914	0	0	3.137.095

34. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

Banca	2016						Total
	Societatea mamă	Subsidiare	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
<i>Mii RON</i>							
Active financiare deținute pentru tranzacționare	22.835	64	0	72	0	0	22.971
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.013	0	0	0	0	0	1.013
Depozite la bănci	21.372	0	0	0	0	216	21.588
Credite și avansuri acordate clienților	0	0	0	93.455	8.055	89.735	191.245
Titluri de valoare	0	0	0	0	0	2.233	2.233
Investiții în entități asociate și asocieri în participație	0	10.656	6.069	45.900	0	0	62.625
Alte active	790	8.955	1.420	1.110	10	5.204	17.489
Creanțe în sold	46.010	19.675	7.489	140.537	8.065	97.388	319.164
Derivative deținute pentru managementul riscului	4.101	0	0	0	0	0	4.101
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	43.035	0	0	0	0	0	43.035
Depozite de la bănci	47.571	0	0	5	0	25.516	73.092
Depozite de la clienți	0	6.897	17	73.881	13.708	96.185	190.688
Credite de la bănci	713.939	0	0	0	0	0	713.939
Obligațiuni emise	0	3.724	0	0	0	4.572	8.296
Datorii subordonate	955.076	0	0	0	0	0	955.076
Alte datorii	18.826	0	0	0	0	2.917	21.743
Datorii în sold	1.782.548	10.621	17	73.886	13.708	129.190	2.009.970
Angajamente de creditare date	87.239	0	0	7.000	683	173.181	268.103
Garanții financiare date	119.304	0	0	2.779	0	48.533	170.616
Angajamente de creditare primite	681.165	0	0	0	0	0	681.165
Garanții financiare primite	182.511	0	0	0	0	54.254	236.765
Valoarea noțională a instrumentelor derivate	6.010.140	8.555	0	7.073	0	0	6.025.768

34. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

<i>Mii RON</i>	2015						Total
	Societatea mamă	Subsidiare	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Active financiare deținute pentru tranzacționare	16.759	86	0	280	0	0	17.125
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.956	0	0	0	0	0	1.956
Depozite la bănci	24.561	0	0	0	0	205	24.766
Credite și avansuri acordate clienților	0	0	0	55.943	8.887	168.891	233.721
Titluri de valoare	0	0	0	0	0	2.233	2.233
Investiții în entități asociate și asocieri în participație	0	10.686	6.069	60.006	0	0	76.761
Alte active	315	8.705	595	2.624	21	5.407	17.667
Creanțe în sold	43.591	19.477	6.664	118.853	8.908	176.736	374.229
Derivative deținute pentru managementul riscului	5.276	0	0	0	0	0	5.276
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	27.290	0	0	0	0	0	27.290
Depozite de la bănci	35.149	0	0	641	0	36.585	72.375
Depozite de la clienți	0	3.604	27	37.878	10.055	81.829	133.393
Credite de la bănci	1.117.684	0	0	0	0	90.389	1.208.073
Obligațiuni emise	0	6.597	0	0	0	4.574	11.171
Datorii subordonate	950.436	0	0	0	0	0	950.436
Alte datorii	12.148	0	0	0	0	4.287	16.435
Datorii în sold	2.147.983	10.201	27	38.519	10.055	217.664	2.424.449
Angajamente de creditare date	87.755	0	0	28.644	810	146.518	263.727
Garanții financiare date	122.906	0	0	2.779	0	15.357	141.042
Angajamente de creditare primite	678.675	0	0	0	0	0	678.675
Garanții financiare primite	190.956	0	0	0	0	22.246	213.202
Valoarea noțională a instrumentelor derivate	3.121.181	8.524	0	15.914	0	0	3.145.619

34. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

Grup

<i>Mii RON</i>	2016					
	Societatea mamă	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	Total
Venituri din dobânzi	127	0	1.577	215	3.169	5.088
Cheltuieli cu dobânzile	-56.180	0	-1	-42	-1.533	-57.756
Venituri din speze și comisioane	1.238	32	5.312	1	829	7.412
Cheltuieli cu speze și comisioane	-325	0	0	0	-13.583	-13.908
Venituri nete din tranzacționare	-4.793	0	49	0	0	-4.744
Cheltuieli operaționale	-39.050	0	-1.251	0	-34.991	-75.292
Cheltuieli salariale	0	0	0	-31.683	0	-31.683
Alte venituri operaționale	21	1.421	3.430	0	2.724	7.596

<i>Mii RON</i>	2015					
	Societatea mamă	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	Total
Venituri din dobânzi	806	0	2.489	238	7.289	10.822
Cheltuieli cu dobânzile	-68.734	0	-55	-63	-2.497	-71.349
Venituri din speze și comisioane	440	129	7.253	3	16.188	24.013
Cheltuieli cu speze și comisioane	-810	0	0	0	-14.310	-15.120
Venituri nete din tranzacționare	-3.129	0	182	0	0	-2.947
Cheltuieli operaționale	-37.324	0	-1.227	0	-16.895	-55.446
Cheltuieli salariale	0	0	0	-33.117	0	-33.117
Alte venituri operaționale	0	1.845	4.364	0	2.762	8.971

În cheltuieli de exploatare sunt incluse în principal cheltuieli IT, cheltuieli judiciare și de consultanță precum și cheltuieli cu spațiile cum ar fi chirie, întreținere și altele.

34. TRANZACȚII CU PĂRȚI AFLATE ÎN RELAȚII SPECIALE (continuare)

Banca

<i>Mii RON</i>	2016						Total
	Societatea mamă	Subsidiare	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Venituri din dobânzi	127	0	0	1.577	215	3.169	5.088
Cheltuieli cu dobânzile	-56.180	-275	0	-1	-42	-1.533	-58.031
Venituri din speze și comisioane	1.238	34.949	32	5.312	1	829	42.361
Cheltuieli cu speze și comisioane	-325	0	0	0	0	-13.583	-13.908
Venituri nete din tranzacționare	-4.793	263	0	49	0	0	-4.481
Cheltuieli operaționale	-39.050	-321	0	-1.251	0	-34.991	-75.613
Cheltuieli salariale	0	0	0	0	-31.683	0	-31.683
Alte venituri operaționale	21	13.454	1.421	3.430	0	2.724	21.050

<i>Mii RON</i>	2015						Total
	Societatea mamă	Subsidiare	Entități asociate	Asocieri în participație	Personal cheie	Alte părți afiliate	
Venituri din dobânzi	806	0	0	2.489	238	7.289	10.822
Cheltuieli cu dobânzile	-68.734	-351	0	-55	-63	-2.497	-71.700
Venituri din speze și comisioane	440	54.959	129	7.253	3	16.188	78.972
Cheltuieli cu speze și comisioane	-810	0	0	0	0	-14.310	-15.120
Venituri nete din tranzacționare	-3.129	85	0	182	0	0	-2.862
Cheltuieli operaționale	-37.324	-363	0	-1.227	0	-16.895	-55.809
Cheltuieli salariale	0	0	0	0	-33.117	0	-33.117
Alte venituri operaționale	0	25.037	1.845	4.364	0	2.762	34.008

Grupul a transferat credite și avansuri acordate clienților retail și non-retail către RIEEF (RI Eastern European Finance B.V.), o entitate deținută în proporție de 100% de Raiffeisen Bank Internațional, o parte aflată în relații speciale cu Grupul. Grupul a furnizat servicii de administrare a activelor aferente portofoliilor de credite transferate, în condiții de piață până în luna februarie 2016. Grupul a transferat în mod semnificativ toate riscurile și beneficiile asociate activelor transferate; de aceea aceste active transferate nu sunt incluse în aceste situații financiare. Comisioanele de management sunt incluse în venituri din comisioane și speze, valoarea lor pentru anul 2016 fiind de 275 mii RON (2015: 3.129 mii RON).

Grupul a încheiat o serie de contracte de vânzare cu RIEEF, prin care contractele de credit inițial încheiate de către Bancă cu persoane juridice și fizice au fost vândute către această entitate. În 2016 Grupul a cumpărat de la RIEEF portofoliul de credite în valoare de 337.067 mii RON (2015: 1.084.690 mii RON).

Componenta variabilă a prețului de vânzare încasată în 2015 este în suma de 12.159 mii RON și a fost înregistrată ca venituri din comisioane (vezi nota 8).

Tranzacții cu persoane cu funcție cheie

Persoanele care dețin funcții-cheie cuprind membrii Consiliului de Supraveghere, ai Directoratului și alte persoane cu funcții cheie așa cum sunt acestea definite de Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/20.12.2013 privind cerințe prudențiale pentru instituțiile de credit modificat prin Regulamentul nr. 5/17.12.2014.

Tranzacțiile cu angajații aflați în funcții de conducere sunt desfășurate în cursul normal al activității, reprezentând: credite acordate, depozite atrase, tranzacții de schimb valutar și garanții emise.

Volumul tranzacțiilor cu angajații cheie este prezentat în tabelele de mai jos:

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2016	2015	2016	2015
Credite	8.055	8.887	8.055	8.887
Venituri din dobânzi și comisioane	216	241	216	241
Depozite	13.708	10.055	13.708	10.055
Cheltuieli cu dobânzi	-42	-63	-42	-63

Creditele acordate persoanelor cu funcții cheie ale Grupului nu au necesitat înregistrarea unei ajustări pentru depreciere (31 decembrie 2015: 0 RON).

Compensațiile totale acordate persoanelor cu funcții cheie sunt prezentate în tabelul de mai jos în conformitate cu IAS 24.17. Cheltuielile au fost recunoscute în conformitate cu IAS 24 pe baza principiului contabilității de angajamente și în concordanță cu principiile standardelor care stau la baza IAS 19 și IFRS 2.

Compensarea personalului cu funcție cheie

<i>Mii RON</i>	Grup		Banca	
	2016	2015	2016	2015
Beneficii pe termen scurt ale angajaților	29.347	29.830	29.347	29.830
Alte beneficii pe termen lung	2.049	2.534	2.049	2.534
Plată pe bază de acțiuni	287	753	287	753
Total compensații	31.683	33.117	31.683	33.117

Beneficiile pe termen scurt ale angajaților prezentate în tabelul de mai sus cuprind salariile și prestațiile în natură, alte beneficii și acele părți ale bonusurilor care devin scadente pe termen scurt. În plus, se includ și eventualele modificări care pot să apară datorită diferențelor dintre bonusul estimat și bonusul acordat ulterior.

Alte beneficii pe termen lung cuprind o parte din provizionul pentru plata bonusului referitoare la partea de provizion amânată în numerar și partea reținută plătilă în instrumente. Pentru acestea din urmă, sunt luate în considerare schimbările din reevaluare datorate fluctuațiilor valutare.

35. ANGAJAMENTE EXTRABILANTIERE, ACTIVE ȘI DATORII CONTINGENTE

(i) Angajamente referitoare la credite

Garanții și acreditive

Banca emite scrisori de garanție și acreditive pentru clienții săi. Scrisorile de garanție și acreditivele reprezintă asigurări irevocabile asupra faptului că Grupul va efectua plata în cazul în care un client nu își poate îndeplini obligațiile față de un terț. Principalul scop al acestor acreditive este de a asigura un client de disponibilitatea fondurilor la cerere.

Angajamente de creditare

Angajamentele de creditare reprezintă partea netrasă a sumelor aprobate ca și facilități de creditare.

Sumele contractuale ale angajamentelor de credit, garanțiilor emise și acreditivelor sunt prezentate în următorul tabel:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
Angajamente de credit	7.075.803	6.732.669	7.075.803	6.732.669
Garanții emise	1.606.984	1.479.072	1.606.984	1.479.072
Acreditive	405.260	309.734	405.260	309.734
Total	9.088.047	8.521.475	9.088.047	8.521.475

(ii) Datorii contingente aferente leasingului operațional

Datoriile contingente aferente leasingului operațional se prezintă în felul următor:

	Grup		Banca	
	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015	31 decembrie 2016	31 decembrie 2015
<i>Mii RON</i>				
Sub 1 an	104.537	110.228	104.285	110.011
1 – 5 ani	269.870	274.087	268.863	273.222
Peste 5 ani	151.016	172.853	149.433	171.274
Total	525.423	557.168	522.581	554.507

36. ANALIZA PE SCADENTE A ACTIVELOR ȘI PASIVELOR

Tabelul de mai jos prezintă o analiză a activelor și pasivelor în funcție de momentul în care se așteaptă să fie recuperate sau decontate.

Grup

<i>Mii RON</i>	2016			2015		
	Pana in 12 luni	Peste 12 luni	Total	Pana in 12 luni	Peste 12 luni	Total
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	8.203.157	0	8.203.157	6.981.390	0	6.981.390
Active financiare deținute pentru tranzacționare	443.694	0	443.694	527.133	0	527.133
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.013	0	1.013	1.956	0	1.956
Credite și avansuri acordate băncilor	546.165	0	546.165	1.138.893	0	1.138.893
Credite și avansuri acordate clienților	7.499.675	12.261.367	19.761.042	6.843.183	11.310.403	18.153.586
Titluri de valoare	1.458.101	2.391.489	3.849.590	2.488.334	1.627.463	4.115.797
Investiții în entități asociate și asocieri în participație	0	69.122	69.122	0	102.192	102.192
Creanțe privind impozitul pe profit curent	12.775	0	12.775	0	0	0
Imobilizări corporale	0	236.092	236.092	0	212.958	212.958
Imobilizări necorporale	0	119.414	119.414	0	87.223	87.223
Creanțe privind impozitul amânat	0	13.152	13.152	0	15.714	15.714
Alte active	192.015	13.412	205.427	140.040	9.651	149.691
Total	18.356.595	15.104.048	33.460.643	18.120.929	13.365.604	31.486.533
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	60.124	0	60.124	37.902	0	37.902
Derivative deținute pentru managementul riscului	4.120	0	4.120	5.332	0	5.332
Depozite de la bănci	568.545	14.469	583.014	600.751	26.331	627.082
Depozite de la clienți	26.153.314	221.630	26.374.944	23.529.419	210.173	23.739.592
Datorie privind impozitul pe profit curent	102	0	102	16.167	0	16.167
Credite de la bănci și alte instituții financiare	651.628	485.959	1.137.587	624.068	1.000.407	1.624.475
Obligațiuni emise	16.482	495.757	512.239	243.452	496.242	739.694
Datorii subordonate	119.086	835.887	954.973	5.745	944.691	950.436
Provizioane	41.440	35.695	77.135	44.684	48.713	93.397
Alte datorii	469.537	12.961	482.498	428.199	13.662	441.861
Total	28.084.378	2.102.358	30.186.736	25.535.719	2.740.219	28.275.938

36. ANALIZA PE SCADENTE A ACTIVELOR ȘI PASIVELOR (continuare)

Banca

<i>Mii RON</i>	2016			2015		
	Până în 12 luni	Peste 12 luni	Total	Până în 12 luni	Peste 12 luni	Total
Numerar și disponibilități la Banca Centrală	8.203.153	0	8.203.153	6.981.376	0	6.981.376
Active financiare deținute pentru tranzacționare	443.758	0	443.758	527.218	0	527.218
Derivative deținute pentru managementul riscului	1.013	0	1.013	1.956	0	1.956
Credite și avansuri acordate băncilor	546.165	0	546.165	1.138.893	0	1.138.893
Credite și avansuri acordate clienților	7.499.650	12.261.367	19.761.017	6.843.183	11.310.403	18.153.586
Titluri de valoare	1.441.634	2.370.852	3.812.486	2.487.564	1.607.125	4.094.689
Investiții în entități asociate și asocieri în participație	0	62.655	62.655	0	76.761	76.761
Creanțe privind impozitul pe profit curent	12.775	0	12.775	0	0	0
Imobilizări corporale	0	235.679	235.679	0	212.695	212.695
Imobilizări necorporale	0	119.236	119.236	0	87.159	87.159
Datorie privind impozitul amânat	0	13.042	13.042	0	15.598	15.598
Alte active	196.652	12.179	208.831	143.543	9.651	153.194
Total	18.344.800	15.075.010	33.419.810	18.123.733	13.319.392	31.443.125
Datorii financiare deținute pentru tranzacționare	60.124	0	60.124	37.902	0	37.902
Derivative deținute pentru managementul riscului	4.101	0	4.101	5.276	0	5.276
Depozite de la bănci	568.545	14.469	583.014	600.751	26.331	627.082
Depozite de la clienți	26.160.211	221.630	26.381.841	23.533.023	210.173	23.743.196
Datorie privind impozitul pe profit curent	0	0	0	16.095	0	16.095
Credite de la bănci și alte instituții financiare	651.628	485.959	1.137.587	624.068	1.000.407	1.624.475
Obligațiuni emise	16.483	499.478	515.961	246.323	499.962	746.285
Datorii subordonate	119.086	835.887	954.973	5.745	944.691	950.436
Provizioane	41.440	35.695	77.135	44.684	48.713	93.397
Alte datorii	468.174	12.961	481.135	427.078	13.662	440.740
Total	28.089.792	2.106.079	30.195.871	25.540.945	2.743.939	28.284.884

37. CAPITAL

Managementul capitalului Grupului este definit prin strategia de menținere a nivelurilor de capital care este aprobată și revizuită cel puțin anual de către directoratul băncii.

Obiectivul principal definit prin managementul capitalului este asigurarea unui nivel al fondurilor proprii care să fie adecvat nu numai în conformitate cu cerințele de capital reglementate, cât și cu limitele stabilite intern prin strategia de menținere a nivelurilor de capital.

Directoratul administrează în mod activ structura capitalului și urmărește menținerea unui nivel mai ridicat al capitalului decât cel reglementat, care să asigure o poziție confortabilă pentru implementarea strategiei de afaceri.

Față de anul anterior, nu s-au înregistrat modificări majore cu privire la obiectivele și politicile referitoare la managementul nivelului de capital.

Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012 impune menținerea indicatorului de adecvare a capitalului la riscuri la un nivel minim de 4.5 % pentru rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază, de 6% pentru rata fondurilor proprii de nivel 1 și de minim 8%.

Conform raportului de supraveghere, Grupului i-a fost solicitat prin scrisoare oficială să mențină capital suplimentar pentru a acoperi riscurile care nu sunt acoperite sau care nu sunt considerate în mod adecvat în cadrul pilonului I. Grupul trebuie să mențină de asemenea amortizorul de conservare al capitalului și amortizorul de capital aferent altor instituții de importanță sistemică (O-SII). Grupul îndeplinește toate cerințele menționate mai sus.

	Grup		Banca	
<i>Mii RON</i>	2016	2015	2016	2015
Fonduri proprii de nivel 1	2.645.108	2.604.026	2.586.669	2.531.344
Fonduri proprii de nivel 2	692.046	854.982	685.237	844.591
Total fonduri proprii	3.337.154	3.459.008	3.271.906	3.375.935
Active ponderate la risc	20.116.661	18.735.484	19.479.667	18.168.762
Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază	13,15%	13,90%	13,28%	13,93%
Rata fondurilor proprii de nivel 1	13,15%	13,90%	13,28%	13,93%
Indicator de solvabilitate	16,59%	18,46%	16,80%	18,58%

Fondurile proprii sunt formate din fondurile proprii de nivel 1 și fondurile proprii de nivel 2. Fondurile proprii de nivel 1 cuprind capitalul social, primele de emisiune, rezultatul reportat (excluzând profitul anului curent) și deducerile conform legislației în vigoare. Fondurile proprii de nivel 2 includ datorii subordonate pe termen lung și deducerile conform legislației în vigoare.

38. CONSOLIDARE PE SEGMENTE

Principalele decizii luate de directorii operaționali legate de alocarea resurselor către fiecare segment sunt luate pe baza poziției financiare și a profitabilității acestora.

Grupul își urmărește performanțele financiare și administrează activitatea pe dimensiunile de segmente și produse. Clientela este împărțită în acest sens între clienți corporativi, retail, instituții financiare și angajații proprii. Segmentul corporativ cuprinde persoanele juridice cu cifra de afaceri ce depășește 5 milioane EUR, segmentul retail cuprinde persoanele fizice și persoanele juridice cu o cifră de afaceri sub 5 milioane EUR (IMM), în timp ce segmentul instituțiilor financiare (parte a Diviziei Trezorerie) cuprinde brokeri, bănci, companii de asigurare, companii de leasing, fonduri de pensii și investiții, precum și companii de administrare a activelor.

38. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

Grupul oferă o gamă largă de servicii, adaptate nevoilor în continuă schimbare ale clienților, dar în același timp acordând o atenție sporită activităților bancare de bază.

Segmentele de clienți aduc mai mult de 85% din veniturile operaționale ale Grupului, cu următoarele mențiuni: segmentul de clienți corporativi aduce în principal venituri din activitatea de creditare, urmată de comisioane din plăți, servicii de administrare a conturilor, tranzacții de schimb valutar și activități specifice băncilor de investiții.

Aceleași surse de venit pot fi menționate și în ceea ce privește clienții IMM, în timp ce particularitățile afacerilor lor sunt evidențiate printr-o activitate tranzacțională mai intensă, fapt ce determină ca o proporție mai mare din venituri să provină din speze și comisioane.

Clienții persoane fizice oferă surse diversificate de venit pentru Grup, generate în principal din produsele de credite de consum, carduri de credit, facilități de descoperit de cont, dar și din credite ipotecare, produse de economisire, plăți, schimburi valutare și servicii de administrare a activelor, precum și activități de brokeraj bursier. Grupul continuă să promoveze utilizarea canalelor alternative în rândul clientelei și prin aceasta să furnizeze servicii de mai bună calitate cu avantaje reciproce. O altă sursă de venituri o reprezintă creditele și depozitele acordate propriilor angajați.

În afară de segmentele de clienți, performanța Grupului este influențată de rezultatele Diviziei Trezorerie (fără partea de instituții financiare) și a segmentului "Altele" (fără componenta aferentă angajaților proprii). Divizia Trezorerie asigură venituri din activități de tranzacționare interbancară, venituri nete din instrumente financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere și de asemenea din dobânzi. Segmentul "Altele" înregistrează în principal venituri din transferuri între segmente (inclusiv aferent capitalului) și venituri generate din participații.

Referitor la împărțirea pe arii geografice, Grupul își desfășoară activitatea în principal în zona geografică a României.

38. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

Grup

	2016					
<i>Mii RON</i>	Clienți corporativi	Persoane fizice	IMM	Trezorerie	Alții	Total
Total active înainte de ajustările pentru deprecierea creditelor	7.122.355	11.326.556	1.748.259	11.802.209	2.696.325	34.695.704
Ajustări pentru deprecierea creditelor	-530.030	-572.663	-124.847	-1	-7.520	-1.235.061
Total active	6.592.325	10.753.893	1.623.412	11.802.208	2.688.805	33.460.643
Total datorii	6.475.599	14.792.510	4.387.066	3.597.000	934.561	30.186.736
Capitaluri proprii	0	0	0	0	3.273.907	3.273.907
Venituri nete din dobânzi	227.205	688.285	157.322	5.396	33.896	1.112.104
Venituri nete din speze și comisioane	105.951	316.784	183.038	14.775	834	621.382
Venituri nete din tranzacționare	51.948	108.520	56.260	83.222	791	300.741
Venituri nete din investiții financiare	2.134	63.016	27.773	-85.352	213	7.784
Alte venituri operaționale	4.441	2.286	0	-2	123.683	130.408
Venituri operaționale	391.679	1.178.891	424.393	18.039	159.417	2.172.419
Cheltuieli operaționale	-96.636	-352.047	-114.244	-18.928	-56.868	-638.723
Cheltuieli salariale	-80.789	-326.655	-100.608	-18.192	-6.569	-532.813
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	-53.892	-366.884	-45.307	-2	-3.184	-469.269
Câștiguri din investiții în entități asociate și asocieri în participație	0	708	1	0	8.853	9.562
Profit înainte de impozitare	160.362	134.013	164.235	-19.083	101.649	541.176
Cheltuiala cu impozitul pe profit	0	0	0	0	-91.898	-91.898
Profit net al exercițiului financiar	160.362	134.013	164.235	-19.083	9.751	449.278

38. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

	2015					
<i>Mii RON</i>	Clienți corporativi	Persoane fizice	IMM	Trezorerie	Alții	Total
Total active înainte de ajustările pentru deprecierea creditelor	6.280.854	10.827.494	1.594.781	11.318.675	2.499.615	32.521.419
Ajustări pentru deprecierea creditelor	-341.895	-577.744	-105.917	0	-9.330	-1.034.886
Total active	5.938.959	10.249.750	1.488.864	11.318.675	2.490.285	31.486.533
Total datorii	6.001.488	12.433.992	4.351.550	3.712.160	1.776.748	28.275.938
Capitaluri proprii	0	0	0	0	3.210.595	3.210.595
Venituri nete din dobânzi	206.468	621.811	166.369	2.686	57.313	1.054.647
Venituri nete din speze și comisioane	101.283	340.165	171.304	16.153	1.101	630.006
Venituri nete din tranzacționare	47.419	103.790	54.810	81.605	893	288.517
Venituri nete din alte instrumente financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere	396	7.130	3.550	-6.244	3	4.835
Alte venituri operaționale	-11	-1	0	-1	27.054	27.041
Venituri operaționale	355.555	1.072.895	396.033	94.199	86.364	2.005.046
Cheltuieli operaționale	-84.714	-366.880	-116.267	-24.190	-89.107	-681.158
Cheltuieli salariale	-76.311	-322.222	-101.075	-21.941	-6.809	-528.358
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	-73.487	-184.770	-26.936	0	-3.819	-289.012
Câștiguri din investiții în entități asociate și asocieri în participație	69	1.687	198	0	1.291	3.245
Profit înainte de impozitare	121.112	200.710	151.953	48.068	-12.080	509.763
Cheltuiala cu impozitul pe profit	0	0	0	0	-83.332	-83.332
Profit net al exercițiului financiar	121.112	200.710	151.953	48.068	-95.412	426.431

38. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

Banca

	2016					
<i>Mii RON</i>	Clienți corporativi	Persoane fizice	IMM	Trezorerie	Alții	Total
Total active înainte de ajustările pentru deprecierea creditelor	7.122.355	11.326.553	1.748.259	11.765.149	2.692.555	34.654.871
Ajustări pentru deprecierea creditelor	-530.030	-572.663	-124.847	-1	-7.520	-1.235.061
Total active	6.592.325	10.753.890	1.623.412	11.765.148	2.685.035	33.419.810
Total datorii	6.475.599	14.792.510	4.387.066	3.597.000	943.696	30.195.871
Capitaluri proprii	0	0	0	0	3.223.939	3.223.939
Venituri nete din dobânzi	227.205	688.285	157.322	4.353	33.897	1.111.062
Venituri nete din speze și comisioane	105.399	305.390	181.579	14.775	834	607.977
Venituri nete din tranzacționare	51.948	108.520	56.260	83.114	791	300.633
Venituri nete din investiții financiare	2.134	63.016	27.773	-85.352	0	7.571
Alte venituri operaționale	4.451	2.288	0	0	141.564	148.303
Venituri operaționale	391.137	1.167.499	422.934	16.890	177.086	2.175.546
Cheltuieli operaționale	-96.523	-349.722	-113.946	-18.928	-56.867	-635.986
Cheltuieli salariale	-80.579	-322.319	-100.053	-18.192	-6.569	-527.712
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	-53.892	-366.884	-45.307	-2	-3.184	-469.269
Profit înainte de impozitare	160.143	128.574	163.628	-20.232	110.466	542.579
Cheltuiala cu impozitul pe profit	0	0	0	0	-90.950	-90.950
Profit net al exercițiului financiar	160.143	128.574	163.628	-20.232	19.516	451.629

38. CONSOLIDARE PE SEGMENTE (continuare)

	2015					
	Clienți corporativi	Persoane fizice	IMM	Trezorerie	Alții	Total
<i>Mii RON</i>						
Total active înainte de ajustările pentru deprecierea creditelor	6.280.854	10.827.494	1.594.781	11.273.432	2.501.450	32.478.011
Ajustări pentru deprecierea creditelor	-341.895	-577.744	-105.917	0	-9.330	-1.034.886
Total active	5.938.959	10.249.750	1.488.864	11.273.432	2.492.120	31.443.125
Total datorii	6.001.488	12.433.992	4.351.550	3.712.160	1.785.694	28.284.884
Capitaluri proprii	0	0	0	0	3.158.241	3.158.241
Venituri nete din dobânzi	206.468	621.811	166.369	1.559	57.313	1.053.520
Venituri nete din speze și comisioane	100.411	322.761	168.782	16.153	1.099	609.206
Venituri nete din tranzacționare	47.419	103.790	54.810	81.349	893	288.261
Venituri nete din alte instrumente financiare la valoarea justă prin contul de profit și pierdere	396	7.130	3.550	-6.244	3	4.835
Alte venituri operaționale	0	0	0	0	54.120	54.120
Venituri operaționale	354.694	1.055.492	393.511	92.817	113.428	2.009.942
Cheltuieli operaționale	-84.587	-364.349	-115.900	-24.190	-89.106	-678.132
Cheltuieli salariale	-76.142	-318.873	-100.589	-21.941	-6.810	-524.355
Cheltuieli nete cu provizioanele pentru deprecierea valorii activelor financiare	-73.487	-184.770	-26.936	0	-3.819	-289.012
Profit înainte de impozitare	120.478	187.500	150.086	46.686	13.693	518.443
Cheltuiala cu impozitul pe profit	0	0	0	0	-80.879	-80.879
Profit net al exercițiului financiar	120.478	187.500	150.086	46.686	-67.186	437.564

39. EVENIMENTE ULTERIOARE DATEI BILANȚULUI

1. Conversia portofoliului de credite CHF la cursul de schimb aplicabil la data originării.

La 18 octombrie 2016, Parlamentul român a adoptat legea conversiei, care permite consumatorilor să transforme creditele din CHF în RON la cursul de schimb aplicabil la data originării. Câteva zile mai târziu, Guvernul a cerut Curții Constituționale să revizuiască legea. Observațiile de la Guvern au fost legate de încălcarea principiilor de aplicare retroactivă și de previzibilitate. Curtea Constituțională a concluzionat, la 7 februarie 2017, că legea este neconstituțională. Acest eveniment ulterior nu influențează calculul ajustărilor de depreciere aferente creditelor la 31 decembrie 2016, deoarece Banca nu a inclus în estimările pentru ajustări de depreciere efectul negativ al acestei legi.

2. Oferta voluntară pentru conversia creditelor ipotecare originare în CHF, cu discount de 25%.

Începând cu februarie 2017, Banca a făcut o ofertă îmbunătățită clienților săi persoane fizice, în ceea ce privește conversia în RON a portofoliului de credite ipotecare în CHF, la cursul de schimb curent. Oferta include o ștergere de 25% din principalul în sold la data conversiei și o rată a dobânzii fixă pentru următorii 5 ani, în timp ce pentru perioada rămasă dobânda este variabilă. Clienții eligibili pentru ofertă sunt cei care au dificultăți în rambursarea ratelor de credit, având un grad de îndatorare de peste 60%.

3. Legea dării în plată.

La sfârșitul lunii noiembrie 2015, Parlamentul României a adoptat legea care permite consumatorilor să stingă obligațiile asumate prin credite cu bunurile imobile aduse în garanție („Legea dării în plată”). Legea dării în plată a intrat în vigoare începând cu luna mai 2016, dar ulterior a fost revizuită de către Curtea Constituțională pentru mai multe probleme de constituționalitate. Curtea a decis, la 25 octombrie 2016, că legea este constituțională în măsura în care plata în natură se aplică în contextul impreviziunii și instanțele verifică existența impreviziunii. La 13 ianuarie 2017, motivarea Curții a fost publicată, confirmând faptul că legea poate fi aplicabilă în cazul în care impreviziunea este confirmată și, în caz afirmativ, părțile ar trebui să convină cu privire la modul de a modifica contractul de credit existent. În conformitate cu noile clarificări, o mare parte a impactului negativ din lege a fost eliminat.

Banca a luat în considerare motivarea Curții în evaluarea ajustărilor de depreciere la 31 decembrie 2016, deoarece acesta este un eveniment ulterior care ajustează rezultatul exercițiului financiar 2016.